

PROCREDIT BANK AD BEOGRAD

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2021.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2021. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	
Izveštaj o ostalom rezultatu	
Bilans stanja	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Napomene uz finansijske izveštaje	1 - 100
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU PROCREDIT BANK AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2021. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Finansijski izveštaji Banke za godinu završenu 31. decembra 2020. bili su predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 13. aprila 2021. godine izrazio mišljenje bez rezerve na ove finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2021. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju proveru da li je Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Ostale informacije (Nastavak)

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju:

- informacije obelodanjene u Godišnjem izveštaju o poslovanju za 2021. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim izveštajima Banke za 2021. godinu; i
- Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne poslovne promene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Beograd, 8. mart 2022. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

**BILANS USPEHA
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

	<u>Napomena</u>	<u>2021.</u>	<u>U RSD hiljada 2020.</u>
Prihodi od kamata	5.1, 7	4.167.303	3.937.213
Rashodi kamata	5.1, 7	(958.028)	(1.014.387)
Neto prihod po osnovu kamata	7	3.209.275	2.922.826
Prihodi od naknada i provizija	5.2, 8	1.834.203	1.423.222
Rashodi naknada i provizija	5.2, 8	(452.091)	(366.669)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	8	1.382.112	1.056.553
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5.3, 9	64.623	5.840
Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	4, 10	(66.590)	139.578
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	5.3, 11	(743.403)	(462.834)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	5.3, 12	-	110.712
Ostali poslovni prihodi	13	81.376	86.348
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		3.927.393	3.859.023
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	14	(994.826)	(951.961)
Troškovi amortizacije	15	(232.259)	(261.223)
Ostali prihodi	16	74.826	92.563
Ostali rashodi	17	(2.211.349)	(1.911.100)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		563.785	827.302
Porez na dobitak	5.17, 18	(94.033)	(139.578)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		469.752	687.724

Napomene na narednim stranama čine sastavni
deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 10:19:59
+01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić Digitally signed
by Igor Anić
200005709
Date: 2022.03.08
10:16:29 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021.GODINE**

	<u>Napomena</u>	<u>2021.</u>	<u>U RSD hiljada 2020.</u>
DOBITAK PERIODA		469.752	687.724
<i>Ostali rezultat perioda</i>			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	38	-	838
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38	82	73
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
(Negativni)/pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38	(16.390)	28.181
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	18	(12)	(137)
Ukupan (negativan)/pozitivan ostali rezultat perioda		(16.320)	28.955
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		453.432	716.679

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković
100102484-19109817
40025

Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 10:20:19 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić 200005709
Date: 2022.03.08
10:16:47 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**BILANS STANJA
NA DAN 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2021.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2020.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.7, 20	18.757.005	16.022.819
Potraživanja po osnovu derivata	5.3, 24	699	340
Hartije od vrednosti	5.3, 21	7.156.940	5.292.086
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.3, 22	9.745.021	13.592.196
Kredit i potraživanja od komitenata	5.3, 23	116.200.545	110.212.639
Investicije u zavisna društva	5.8, 25	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	5.11, 26	278.156	285.850
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.9, 27	1.724.443	1.816.396
Investicione nekretnine	5.10, 28	370.785	380.813
Tekuća poreska sredstva	5.17	33.974	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	5.20, 29	47.370	47.370
Ostala sredstva	30	897.007	752.257
UKUPNO AKTIVA		<u>155.339.697</u>	<u>148.530.518</u>
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	5.3, 31	-	7.261
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.4, 32	37.988.582	39.586.794
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5.4, 33	96.331.145	88.432.861
Subordinirane obaveze	34	1.895.568	1.895.491
Rezervisanja	5.14, 35	365.659	205.200
Tekuće poreske obaveze	18	-	33.777
Odložene poreske obaveze	5.17, 36	42.543	52.032
Ostale obaveze	37	990.767	1.045.101
Ukupno obaveze		<u>137.614.264</u>	<u>131.258.517</u>
Kapital			
Akcijski kapital	5.18, 38	6.439.757	6.439.757
Neraspoređeni dobitak	5.18, 38	8.950.776	8.481.024
Rezerve	5.18, 38	2.334.900	2.351.220
Ukupno kapital		<u>17.725.433</u>	<u>17.272.001</u>
UKUPNO PASIVA		<u>155.339.697</u>	<u>148.530.518</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni
deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 10:20:36
+01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić Digitally signed by
Igor Anić
200005709
Date: 2022.03.08
10:17:02 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

	U RSD hiljada					
	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revaloriza- cione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	678.401	7.793.300	16.555.322
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	-	-	-	838	-	838
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	73	-	73
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	28.181	-	28.181
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-	-	(137)	-	(137)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	687.724	687.724
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	707.356	8.481.024	17.272.001
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	707.356	8.481.024	17.272.001
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	82	-	82
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(16.390)	-	(16.390)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-	-	(12)	-	(12)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	469.752	469.752
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	691.036	8.950.776	17.725.433

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ivan Smiljković
100102484-191098
1740025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 10:20:52 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Igor Anić
200005709

Digitally signed by Igor Anić 200005709
Date: 2022.03.08
10:17:15 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

	2021.	U RSD hiljada 2020.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.478.304	4.664.899
Prilivi od kamata	4.384.389	2.981.065
Prilivi od naknada	1.849.541	1.419.381
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	244.374	264.453
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.827.035)	(4.607.996)
Odlivi po osnovu kamata	(993.630)	(993.381)
Odlivi po osnovu naknada	(448.260)	(366.956)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(996.436)	(963.271)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(325.072)	(301.552)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2.063.637)	(1.982.836)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	1.651.269	56.903
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	3.775.391	21.176.898
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	3.946	-
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	3.771.445	21.176.898
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(4.523.925)	(19.055.814)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(4.521.905)	(13.989.754)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koje nisu namenjena investiranju	-	(5.066.060)
Smanjenje drugih finansijskih obaveza	(2.020)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	902.735	2.177.987
Plaćeni porez na dobit	(137.508)	(87.337)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	765.227	2.090.650
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	6.829	6.935
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	6.829	6.935
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.831.725)	(33.211)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(1.823.240)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(8.485)	(33.211)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.824.896)	(26.276)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.423.884	79.244.886
Prilivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	6.110
Prilivi po osnovu uzetih kredita	11.423.884	16.530.910
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	62.707.866
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(9.065.685)	(80.118.877)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	(6.312)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(9.025.233)	(17.434.558)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(40.452)	(62.678.007)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	2.358.199	(873.991)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	21.684.408	105.093.618
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(20.385.878)	(103.903.235)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	1.298.530	1.190.383
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	10.957.124	9.776.810
POZITIVNE/(NEGATIVNE) KURSNE RAZLIKE	62.485	(10.069)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA		
(Napomena 44)	12.318.139	10.957.124

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
5

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 10:21:11 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić 200005709
Date: 2022.03.08
10:17:30 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

ZA 2021. GODINU

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***Sadržaj**

1.	OPŠTE INFORMACIJE	1
2.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	2
3.	PROCENE I PROSUĐIVANJA	5
4.	FUNKCIONALNA VALUTA I VALUTA PRIKAZIVANJA	7
5.	KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	7
6.	UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	21
7.	PRIHODI I RASHODI OD KAMATA	68
8.	PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	69
9.	NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA	69
10.	NETO (RASHOD)/PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE	69
12.	NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI	71
13.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	71
14.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	72
15.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	72
16.	OSTALI PRIHODI	72
17.	OSTALI RASHODI	73
18.	POREZ NA DOBITAK	74
19.	KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA	76
20.	GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE	78
21.	HARTIJE OD VREDNOSTI	78
22.	KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA ..	78
23.	KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA	79
24.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA	80
26.	NEMATERIJALNA IMOVINA	81
27.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	82
28.	INVESTICIONE NEKRETNINE	83
29.	STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI	84
30.	OSTALA SREDSTVA	84
31.	OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA	84
32.	DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI	85
33.	DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA	87
34.	SUBORDINIRANE OBAVEZE	88
35.	REZERVISANJA	89
36.	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	90
37.	OSTALE OBAVEZE	91
38.	KAPITAL	91
39.	POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE	93
40.	LIZING	95
41.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA	96
42.	USAGLAŠENOST SA POKAZATELJIMA NARODNE BANKE SRBIJE	96
43.	ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA	96
44.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI U IZVEŠTAJU O TOKOVIMA GOTOVINE ...	99
45.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA	100

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTE INFORMACIJE

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) osnovana je Ugovorom o osnivanju Micro Finance Bank a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- deviznim, devizno-valutnim i menjačkim poslovima;
- izdavanjem hartija od vrednosti i novčanih kartica;
- čuvanjem sredstava i hartija od vrednosti i upravljanjem njima;
- kupovinom i prodajom hartija od vrednosti;
- izdavanjem jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva;
- poslovima platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti; i
- kupovanje i naplata potraživanja, kao i pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 85/2001 od 10. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom („veliko ovlašćenje“).

U 2003. godini, Micro Finance Banka a.d. Beograd je promenila naziv u ProCredit Bank a.d. Beograd. Promena naziva je upisana u registar Trgovinskog suda u Beogradu 12. septembra 2003. godine pod brojem XVI-Fi-8824/03.

Banka je članica ProCredit Grupe, a ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt, Nemačka je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet Grupe.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu u Beogradu u ulici Milutina Milankovića br. 17 i 6 ekspozitura od kojih su po jedna u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, Nišu, Subotici i Pančevu.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu „Lizing“).

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština Lizinga je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i koja je dala saglasnost za pokretanje postupka likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. Beograd-u likvidaciji je otpočeo 30. aprila 2018 i još uvek nije okončan.

S obzirom da Banka ispunjava uslove iz člana 8. Odluke Narodne banke Srbije o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, Banka ne sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

Banka je na dan 31. decembra 2021. godine imala 388 zaposlenih (31. decembar 2020. godine: 391 zaposleni radnik).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000215.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2021. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“), izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik RS“, br. 73/2019 i 44/2021 - u daljem tekstu „Zakon“) u obavezi je da primenjuje MSFI. Dodatno, u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene. MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- građevinskih objekata iskazanih po tržišnoj, odnosno revalorizovanoj vrednosti;
- finansijskih sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat; i
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“, br. 93/2020).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 5.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu, izuzev dole navedenih usvojenih izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju 1. januara 2021. godine*

Sledeće izmene i dopune postojećih standarda izdate od strane IASB se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine i stoga su primenjivi na finansijske izveštaje Banke na dan 31. decembra 2021. godine.

- **Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 „Reforma referentnih kamatnih stopa“ – Faza 2**

U avgustu 2020. godine, IASB je objavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izveštavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zameni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmene predviđaju praktični izuzetak kada se obračunavaju promene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope.

Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika. Dalje, dopune MSFI 4 osmišljene su tako da osiguravajućim kompanijama koje još uvek primenjuju MRS 39 omoguće da dobiju iste olakšice kao one predviđene izmenama MSFI 9. Postoje i izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“ koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Kada je primena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmeni podatke iz ranijih perioda.

- **Izmene MSFI 16 „Lizing“ – Olakšice u vezi sa zakupom povezane sa Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine).**

Navedena izmena produžava, za jednu godinu, izmenu iz maja 2020. godine - Olakšice u vezi sa zakupom povezane sa Covid-19 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine), koja predviđa izuzeće od procene da li je olakšica u vezi sa zakupom pod uticajem Covid-19 epidemije modifikacija lizing ugovora.

Usvajanje prethodno navedenih izmena i dopuna postojećih standarda nije rezultiralo u značajnim izmenama računovodstvenih politika Banke i nije imalo uticaj na priložene finansijske izveštaje Banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke**

IASB je objavio značajan broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2021. godine i nisu ranije usvojeni od strane Banke. Banka namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ kojom se ažuriraju upućivanja na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- Izmene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi pre namenjene upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- Izmene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ - Štetni ugovori: Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI „Ciklus 2018-2020“ – izmene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ i naknadne izmene ovog standarda (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produžetak roka za privremeno izuzeće od primene MSFI 9 „Finansijski Instrumenti“, kojim se produžava fiksni rok za privremeno izuzeće od primene MSFI 9 u MSFI 4, te se zahteva od entiteta da primene MSFI 9 za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i Izjave o MSFI praksi 2 – Obelodanjivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – Definicija računovodstvene procene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MRS 12 „Odloženi porezi“ – Odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proistekle iz jedne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Klasifikacija obaveza na dugoročne i kratkoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).

Rukovodstvo Banke procenjuje da primena prethodno navedenih standarda, tumačenja standarda i izmena postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni od strane Banke neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje u periodu njihove početne primene.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PROCENE I PROSUĐIVANJA

Banka vrši procene i pretpostavke koje utiču na iznose sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima za sledeću finansijsku godinu. Procene i mišljenja se neprekidno evaluiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koja se smatra da su razumna u datim okolnostima. Stvarni iznosi se mogu razlikovati od ovih procena.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka najmanje na mesečnoj bazi revidira svoje kreditne portfolije radi procene obezvređenja. Metodologija podrazumeva priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u svakom trenutku kako bi iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih na svaki izveštajni datum odlikavao promene u kreditnom riziku finansijskih instrumenata.

Ispravke vrednosti se zasnivaju na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih dvanaest meseci osim ukoliko nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka. Neophodnost ispravke vrednosti očekivanih gubitaka tokom veka trajanja nastupa kada se otkrije znatno uvećanje kreditnog rizika od datuma priznavanja izloženosti. Cilj zahteva o umanjenju vrednosti jeste da se prizna očekivani gubitak kredita za sve finansijske instrumente uzimajući u obzir sve razumne i dostupne podatke, uključujući i one koji se odnose na budući period. Ovaj model je okrenut budućnosti i menja model nastalih gubitaka za priznavanje kreditnih gubitaka u smislu što više nije neophodno da se desi neki nepredviđeni događaj (okidač) kako bi se priznavali kreditni gubici.

Vrednovanje očekivanih kreditnih gubitaka je zasnovano na svim razumnim i pouzdanim podacima koji su dostupni bez nepotrebnih troškova, pri čemu se uključuju i istorijski, trenutni i podaci predviđeni za budući period. Prosečne primenjene stope PD po nivoima su prikazane u Napomeni 6.1.1 - Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik. Gubici usled ispravke vrednosti za pojedinačno značajne plasmane bazirani su na proceni diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih plasmana, imajući u vidu otplate i realizaciju sredstava koja služe kao kolaterali tih plasmana.

Rezervisanja

Rezervisanja su, u velikoj meri, stvar prosuđivanja, posebno kad su u pitanju sudski sporovi. Banka procenjuje verovatnoću nastanka nepovoljnog događaja koji je rezultat prošlog događaja, i ako je procenjeno da će događaj nastati sa više od pedeset procenata verovatnoće, Banka vrši rezervisanje ukupnog iznosa obaveze.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrednost investicija kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu.

Modeli procene odlikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma merenja. Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke revidira modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način odlikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

3. PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)***Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme***

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovnih sredstava“) zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, tehničkom razvoju i promenama na koji utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za korišćenje korisnog veka trajanja.

Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti stalne imovine i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovine i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja

Klasifikacija finansijskih sredstava

Banka procenjuje poslovni model u okviru kojeg se drže finansijska sredstva. Takođe, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskih sredstava predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (Napomena 5.3).

Lizing

Inkrementalna stopa zaduživanja, koja se koristi kao diskontna stopa za vrednovanje sadašnje vrednosti lizing plaćanja, utvrđuje se analiziranjem internih izvora informacija o pozajmicama i koriguje kako bi reflektovala ugovorene uslove lizinga i tip sredstva koje je uzeto u lizing.

Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao ona koja je predviđena lizing ugovorom.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 39. uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niža za 0,5% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 482 hiljade ili viša za RSD 535 hiljada u odnosu na rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2021. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***4. FUNKCIONALNA VALUTA I VALUTA PRIKAZIVANJA**

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje („funkcionalna valuta“). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima (RSD) koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan.

Positivne i negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

U RSD	31.12.2021.	31.12.2020.
USD	103,9262	95,6637
EUR	117,5821	117,5802
CHF	113,6388	108,4388
CNY	16,3037	14,6001
GBP	140,2626	130,3984

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**5.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, osim finansijskih sredstava koja se klasifikuju po fer vrednost kroz bilans uspeha priznaju se u okviru prihoda od kamata i rashoda kamata u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod koji računa troškove otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškove dodeljivanja kamatnih prihoda ili kamatnih troškova u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje tokove gotovine uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primer, mogućnost plaćanja unapred) ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju i amortizuju kao prihod od kamata na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene metode efektivne kamatne stope.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija se priznaju u momentu nastanka usluge, a po načelu uzročnosti prihoda i rashoda na obračunskoj osnovi.

Ostale naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

5.3. Finansijska sredstva i obaveze

Klasifikacija

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Klasifikacija zavisi od poslovnog modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Rukovodstvo vrši klasifikaciju finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Banka klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Inicijalno priznavanje

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva ili obaveze koja se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim obavezama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Naknadno merenje

Finansijska sredstva i finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti se nakon početnog priznavanja vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se nakon inicijalnog priznavanja iskazuju po fer vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene.

To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)*

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)***Prestanak priznavanja*

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i zbira primljene naknade i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Cilj zahteva o umanjuju vrednosti jeste da se prizna očekivani gubitak kredita za sve finansijske instrumente uzimajući u obzir sve razumne i dostupne podatke, uključujući i one koji se odnose na budući period.

Stoga, neophodnost rezervisanja očekivanih gubitaka tokom veka trajanja nastupa kada se otkrije znatno uvećanje kreditnog rizika od datuma otkrivanja izloženosti.

Nivoi MSFI 9 odgovaraju sledećim kategorijama u Banci:

- Nivo 1
- Nivo 2
- Nivo 3

Redovna procena objektivnih dokaza obezvređenja je primenjiva kod svih bilansnih i vanbilansnih kreditnih izloženosti, bez obzira na njihovu veličinu.

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (ECL – *Expected Credit Losses*) koja reflektuju promene u kreditnom kvalitetu od početnog priznavanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC) i po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), uključujući kredite, dužničke hartije od vrednosti, ugovore o finansijskim garancijama i preuzete obaveze po osnovu odobrenih kreditnih linija.

Očekivani kreditni gubici se definišu kao verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka koja uzima u obzir vremensku vrednost novca. Nakon inicijalnog priznavanja finansijskih sredstava koja ulaze u obuhvat politike obezvređenja, Banka knjiži rezervisanje za gubitak (ispravku vrednosti finansijskog sredstva) jednako 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima, koji proizilaze iz događaja koji uzrokuju status neizmirenja obaveza, mogućih u narednih 12 meseci.

Naknadno, za finansijska sredstva za koja je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, priznaje se rezervisanje za gubitak (ispravku vrednosti finansijskog sredstva) jednako očekivanim kreditnim gubicima tokom celog perioda trajanja finansijskog sredstva, koji proizilaze iz događaja koji uzrokuju status neizmirenja obaveza, mogućih tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)

Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka

Odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka je objektivna (nepriistrasna) verovatnoćom ponderisana prosečna procena kreditnih gubitaka koja reflektuje vremensku vrednost novca i utvrđuje se evaluacijom niza mogućih ishoda. Kreditni gubitak je razlika između novčanih tokova koje Banka potražuje u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi (tj. manjak novčanih sredstava) diskontovana inicijalnom efektivnom kamatnom stopom konkretnog finansijskog instrumenta.

Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka razmatraju se informacije o prošlim događajima, trenutni uslovi i razumna i argumentovana procena buduće situacije. Za nepovučena sredstva i finansijske garancije u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka koriste se faktori kreditne konverzije (CCF).

Očekivani kreditni gubici se obračunavaju za maksimalni ugovoreni period izloženosti kreditnom riziku po osnovu konkretnog finansijskog instrumenta.

Kada je kredit nenaplativ, umanjenje vrednosti se radi preko računa ispravke vrednosti za obezvređenje kredita. Takvim kreditima se umanjuje vrednost nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog rejtinga), prethodno priznati gubitak zbog obezvređenja se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti. Iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha.

Poslovni model

Poslovni model Banke za kredite i potraživanja od komitenata se bazira na pristupu držanja radi prikupljanja novčanih sredstava:

- Banka ima jednostavan tradicionalan bankarski pristup;
- Postoji jasno određena ciljna grupa (MSP);
- Banka nudi jednostavne kreditne usluge, kao što su krediti, dozvoljeni minusi, kreditne linije; kreditne kartice i dokumentarno poslovanje; i
- Ni na jednom nivou ne postoji sistem kompenzacija zasnovan na bonusima vezanim za učinak.

Poslovni model obuhvata ključne aktivnosti jednostavnog tradicionalnog bankarskog poslovanja, pri čemu je Banka specijalizovana za zadovoljavanje potreba malih i srednjih preduzeća (MSP), uključujući njihove vlasnike i poslovne partnere. Isto tako, Banka pruža bankarske usluge fizičkim licima i nudeći im jednostavno i lako pristupačne depozitne usluge i na taj način promoviše razvoj kulture štednje i doprinosi većoj ekonomskoj stabilnosti privatnih domaćinstava.

Banka ne nudi nikakve složene finansijske proizvode ili usluge upravljanja sredstvima, već je usmerena na transparentne i jednostavne proizvode koje traže mala i srednja preduzeća i privatna domaćinstva. Primarni izvor prihoda je kamata koja se zaračunava na kreditni portfolio. Kamatne stope su transparentno utvrđene i konkurentne u tržišnom kontekstu.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)

Poslovni model (Napomene)

Prodaja portfolija ne menja nužno poslovni model, odnosno ako prodaje nisu učestale (čak i ako su materijalno značajne u smislu vrednosti) ili njena vrednost nije materijalno značajna bilo na pojedinačnom ili ukupnom nivou (čak i ako su učestale). Takve prodaje mogu biti:

- Redovne prodaje iz sledećih razloga:
 - Došlo je do povećanja kreditnog rizika (problematične/defaulted izloženosti); i
 - Ostali razlozi – kada godišnja prodaja iznosi manje od 5% od ukupnog prosečnog godišnjeg kreditnog portfolija, portfolio se smatra materijalno beznačajnim i ne kosi se sa poslovnim modelom držanja sredstava radi prikupljanja.
- Vanredne prodaje – kao rezultat promene poslovne strategije:
 - Prodaja finansijskog sredstva zbog toga što više ne ispunjava kreditne uslove naznačene u Poslovnoj strategiji Banke.

Procena poslovnog modela se vrši ad-hoc, ukoliko postoje značajne promene poslovne aktivnosti i/ili strategije.

SPPI test

SPPI (*Solely Payment of Principal and Interest*) kriterijum je ispunjen ako ugovoreni uslovi finansijskog sredstva pokrenu, na naznačene datume, novčane tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Glavnica se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog knjiženja. Prihvaćeno je da se glavnica vremenom može menjati ako postoje otplate glavnice.

Kamatna stopa treba da sadrži samo sledeće elemente:

- vremenska vrednost novca;
- kreditni rizik povezan sa neizmirenim iznosom glavnice;
- ostali bazični rizici kreditiranja i troškovi – rizik likvidnosti, administrativni troškovi; i
- profitna marža.

Merenje finansijskih sredstava prema amortizovanoj vrednosti je adekvatno samo za jednostavne novčane tokove sa niskom varijabilnošću, kao što su to jednostavni kreditni proizvodi, potraživanja i dužničke hartije od vrednosti. Ugovoreni novčani tokovi koji ispunjavaju SPPI kriterijum u skladu su sa osnovnim kreditnim aranžmanom, tj. proizvodima Banke.

Banka sprovodi SPPI test najmanje u sledećim situacijama:

- Inicijalni test;
- Prilikom uvođenja nove kreditne olakšice Banka treba da ima SPPI test kao deo Odobrenja novog rizika (*New Risk Approval – NRA*);
- Prilikom uvođenja novog modela ugovora;
- Prilikom uvođenja novog individualnog ugovora;
- Prilikom uvođenja nove odredbe koja nije potvrđena i dokumentovana da ispunjava SPPI kriterijum; i
- Kada Banka odluči da sprovede pravo iz ugovora. Takvo pravo može biti povećanje kamatne stope usled pogoršanja makroekonomske situacije na tržištu. Banka treba da obezbedi dokaz i dokumentuje da promene koje proizlaze iz ostvarivanja prava zadovoljavaju SPPI kriterijum.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. Finansijska sredstva i obaveze (Nastavak)

Reklasifikacije

Finansijska sredstva se reklasifikuju samo u slučaju promene poslovnog modela upravljanja tim finansijskim sredstvima. Reklasifikacija se vrši u skladu sa odredbama definisanim MSFI. Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

5.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Nakon inicijalnog priznavanja, a na osnovu poslovnog modela koji za cilj ima isključivo prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i karakteristika ugovorenih novčanih tokova koji za cilj imaju isključivo naplatu kamate i glavnice, naknadna odmeravanja se vrše po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost se izračunava uzimanjem u obzir svih troškova odobravanja kredita kao i svih popusta ili premija u vezi sa izmirenjem obaveza.

5.3.2. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat kada su ispunjeni sledeći uslovi:

- poslovnim modelom je definisano da se finansijsko sredstvo drži sa ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova kao i prodaje, i
- ugovoreni novčani tokovi se odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, se iskazuju po fer vrednosti.

Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok to sredstvo nije obezvređeno.

Kada se finansijska sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat otuđe ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspeha.

5.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva koja nisu ispunila kriterijum da budu vrednovana po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat, klasifikuju se kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Derivatni finansijski instrumenti su takođe klasifikovani kao instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ako su određeni kao instrumenti zaštite od rizika. Dobici i gubici proistekli iz promena u fer vrednosti derivata se uključuju u neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata'.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.4. Finansijske obaveze**

Depoziti, obaveze po kreditima i subordinirane obaveze su osnovni izvor finansiranja Banke, početno se vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati.

Depoziti, obaveze po kreditima i subordiniranim obavezama se naknadno prikazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između priliva sredstava umanjenoj za transakcione troškove i otkupne vrednosti se priznaju u bilansu uspeha i razgraničavaju se na period korišćenja finansijskog instrumenta primenom metoda efektivne kamatne stope.

5.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

5.6. Sporazumi o prodaji i ponovnoj kupovini

Hartije od vrednosti kupljene po sporazumu o ponovnoj prodaji („reverse repos“) evidentiraju se kao Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija. Repo transakcije su uključene u poziciju Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ukoliko im je rok dospeća kraći od tri meseca od datuma kupovine. Razlika između cena prodaje i ponovne kupovine tretira se kao kamata i razgraničava se na period trajanja sporazuma.

5.7. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke iskazani su po amortizovanom trošku u okviru bilansa stanja i obuhvataju stanja sa rokom dospeća kraćim od tri meseca od dana pribavljanja, uključujući gotovinu na žiro računu, gotovinu u trezoru i blagajni kako u dinarima tako i u stranoj valuti, obaveznu deviznu rezervu izdvojenu kod Narodne banke Srbije, kao i deponovane viškove likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije.

5.8. Investicije u zavisna društva

Ulaganja u povezana preduzeća se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Naknadno vrednovanje ulaganja u zavisna društva je po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva čine nekretnine, oprema, ostala osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi.

Sva osnovna sredstva izuzev nekretnina prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja. Istorijska vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci tih pozicija.

Nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Vrednovanja nekretnine nakon njenog početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti vrši se po modelu revalorizacije (fer vrednosti). Nakon početnog priznavanja nekretnine, evidentiranje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njenu fer vrednost na dan revalorizacije umanjuje se za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju. Revalorizacija se radi na svakih pet godina, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo ako bi se koristila fer vrednost na datum bilansa stanja. Procenu nepokretnosti mogu vršiti samo ovlašćeni procenitelji.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)****5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos sredstava ili priznaju kao posebno sredstvo, kako je prikladno, samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi vezane za tu poziciju priticati Banci i kada vrednost pozicije može pouzdano da se izmeri. Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Amortizacija se obračunava na revalorizovanu vrednost nekretnina, odnosno nabavnu vrednost za ostala osnovna sredstva po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Opis	% za 2021.	% za 2020.
Poslovne zgrade	2,50%	2,50%
Računarska oprema	20%	20%
Nameštaj	10%	10%
Sefovi	15,50%	15,50%
Bankomati	14,30%	14,30%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	prema roku zakupa poslovnog prostora	prema roku zakupa poslovnog prostora
Pravo korišćenja sredstava	prema periodu trajanja konkretnog prava korišćenja sredstva	prema periodu trajanja konkretnog prava korišćenja sredstva

Rezidualna vrednost sredstava i korisni vek upotrebe se revidiraju i odgovarajuće koriguju na svaki datum bilansa stanja.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda/ostalih rashoda.

5.10. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje drži vlasnik ili korisnik lizinga radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili uvećanja vrednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za: a) korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili b) prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo kada je verovatno da će Banka imati buduće koristi od tih sredstava i kada se može pouzdano utvrditi njihova nabavna vrednost.

Investicione nekretnine se početno vrednuju na osnovu nabavne vrednosti. Vrednovanje investicione nekretnine nakon njenog početnog priznavanja vrši se po modelu nabavne vrednosti (cene koštanja). Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos investicionih nekretnina samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi priticati Banci i kada se njihova vrednost može pouzdano izmeriti. Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.10. Investicione nekretnine (Nastavak)**

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost investicionih nekretnina po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije počinje od narednog meseca od kada se investiciona nekretnina prizna.

Investicione nekretnine amortizuju se putem proporcionalne metode amortizacije primenom godišnje stope koju Banka primenjuje i prilikom amortizacije pozicije poslovnih zgrada.

5.11. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina stečena kupovinom se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i nematerijalna imovina u pripremi.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe i perioda na koji su licence izdate.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna imovina.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost nematerijalne imovine po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi pet godina, amortizaciona stopa iznosi 20% osim imovine čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Nematerijalna imovina uključuje i ulaganja u softvere u pripremi koja se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi.

5.12. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu).

Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja umanjenja vrednosti.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.13. Lizing/Zakupi

Prilikom zaključenja ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži komponente lizinga.

Ugovor je ugovor o lizingu, odnosno sadrži elemente lizinga ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korišćenjem određene imovine tokom datog perioda u zamenu za naknadu, koji:

1. Može da se identifikuje;
2. Korisnik lizinga stiče gotovo sve ekonomske koristi od upotrebe identifikovanog sredstva; i
3. Korisnik lizinga ima pravo kontrole nad upotrebom identifikovanog sredstva.

Banka se javlja kao korisnik lizinga u ugovorima o zakupu. Ukoliko vrednost novog identifikovanog sredstva u ugovoru nije veća od EUR 5.000 ili je u pitanju kratkoročni lizing (trajanje ugovora ne prelazi period od 12 meseci), Banka koristi mogućnost izuzetka za kratkoročni lizing i lizing male vrednosti, i takve ugovore ne priznaje kao lizing u skladu sa MSFI 16. Ugovori o iznajmljivanju IT opreme se takođe ne klasifikuju kao lizing jer je vrednost pojedinačnih novih sredstava u ugovoru manja od EUR 5.000. Za ugovore gde nije eksplicitno naveden period trajanja lizinga, Banka vrši procenu perioda trajanja lizinga u skladu sa svojim planovima poslovanja u budućim periodima.

Banka ugovore o lizingu priznaje u bilansu stanja kao aktivu (pravo na korišćenje sredstva) i pasivu (obavezu po osnovu lizinga). Inicijalna vrednost prava na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga jednaka je sadašnjoj vrednosti budućih lizing obaveza uvećanih za direktne troškove lizinga.

U bilansu uspeha Banka priznaje trošak amortizacije i trošak kamate koji čine ukupni trošak lizinga. Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha po proporcionalnoj metodi od trenutka priznavanja do kraja lizing perioda.

Za lizing sredstava male vrednosti i kratkoročne lizinge, Banka priznaje trošak usluge korišćenja tih sredstava u periodu kada je usluga izvršena.

Troškovi koji ulaze u inicijalno priznavanje lizing obaveze su fiksna ili indeksirana plaćanja (rate), troškovi prevremenog raskida ukoliko Banka procenjuje da će raskinuti ugovor o lizingu pre isteka ugovorenog roka, troškovi usled izvršenja opcije o produžetku ugovora ukoliko Banka procenjuje da će tu opciju realizovati. Troškovi poreza, osiguranja i drugi administrativni troškovi nisu lizing komponente i direktno terete rashode perioda u kome su nastali.

Modifikacija ugovora o lizingu podrazumeva izmenu ugovorenih uslova lizinga (npr. povećanje ili smanjenje obima lizinga, promena roka ili cene i dr.). Modifikacija može da se tretira kao zaseban ugovor o lizingu ili kao promena postojećeg ugovora o lizingu. Izmena postojećeg ugovora o lizingu će se tretirati kao novi lizing ukoliko je došlo do značajne promene u obimu lizinga ili značajne promene cene. Ukoliko se modifikacija ne tretira kao poseban lizing, Banka će ponovo izmeriti vrednost ugovora sa izmenjenim uslovima i izvršiti korekciju postojećeg ugovora kroz priznavanje dobitaka ili gubitaka u bilansu uspeha.

Inkerementalna stopa zaduživanja

Na osnovu raspoloživih podataka, Banka je za određivanje inkrementalne stope zaduživanja koristila kamatne stope na državne obveznice najbliže periodu zaključenja ugovora o lizingu, odnosno periodu prve primene uvećane za kreditni rizik Banke, sa rokom dospeća jednakim, odnosno najbližim, periodu trajanja lizinga.

U skladu sa navedenim, Banka procenjuje svoje inkrementalne stope zaduživanja kao stopu prinosa ostvarenu na primarnoj emisiji državnih obveznica Republike Srbije, uvećanoj za kreditni rizik Banke koji je određen na nivou od 1%.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.13. Lizing/Zakupi (Nastavak)*****Računovodstveno evidentiranje***

Banka je pravo na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga evidentirala u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema. Inicijalna vrednost prava na korišćenje identifikovanih sredstava lizinga jednaka je sadašnjoj vrednosti budućih lizing obaveza diskontovanih inkrementalnom stopom zaduživanja.

Obaveza po osnovu lizinga priznata je u okviru pozicije Ostale obaveze.

U bilansu uspeha Banka priznaje trošak kamate i trošak amortizacije koji čine ukupan trošak lizinga.

Za lizing sredstava male vrednosti i kratkoročne lizinge, Banka priznaje trošak usluge korišćenja tih sredstava u periodu kad je usluga izvršena.

5.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva***Rezervisanja***

Rezervisanja za odštetne zahteve po sudskim sporovima se priznaju kada: Banka ima postojeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada je u većoj meri verovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, verovatnoća da se zahteva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao celine. Rezervisanje za pravne rizike priznaje se u punom iznosu ako je verovatnoća odliva sredstava veća od verovatnoće da do odliva sredstava neće doći.

Rezervisanja se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i specifične rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog protoka vremena se priznaje kao trošak rezervisanja.

Kod rezervisanja za pravne sporove kao diskontna stopa koristi se prosečna kamatna stopa za plasmane Banke u EUR i RSD (u zavisnosti od valute obračuna) iz aktuelnog cenovnika Banke u skladu sa prosečnom visinom rezervisanja po sporu i prosečnim procenjenim vremenom trajanja spora. Diskont se ne radi za sporove kod kojih se okončanje spora očekuje u narednom obračunskom periodu.

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 39), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.15. Ugovori o finansijskoj garanciji

Ugovori o finansijskim garancijama su ugovori koji zahtevaju da izdavalac vrši određena plaćanja da obešteti imaoca za gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanja u roku, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Pomenute finansijske garancije izdaju se bankama, finansijskim institucijama i drugim organima u ime klijenata u cilju obezbeđenja kredita, obezbeđenja prekoračenja po računima i drugih bankarskih usluga.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj evidenciji po fer vrednosti na dan izdavanja garancije. Nakon inicijalnog priznavanja obaveze Banke po osnovu pomenutih garancija se vrednuju po vrednosti većoj od inicijalnog odmeravanja, korigovanoj za amortizaciju obračunatu s ciljem da se u bilansu uspeha prizna prihod od naknade ostvaren na proporcionalnoj osnovi u toku važenja garancije i obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9.

5.16. Primanja zaposlenih

Primanja zaposlenih obuhvataju obaveze za redovne zarade definisane ugovorom o radu i obaveze za doprinose.

(a) Porezi i doprinosi za socijalno osiguranje

Banka i zaposleni izdvajaju doprinose u državne penzije fondove na obaveznoj osnovi. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Kada se doprinosi uplate, Banka nema dalju obavezu plaćanja doprinosa.

Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

(b) Ostala primanja zaposlenih

Banka isplaćuje otpremnine zaposlenima u skladu sa odredbama Zakona o radu Republike Srbije prilikom penzionisanja. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Definisana penziona obaveza se procenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primenom metode projektovane kreditne jedinice.

Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

Aktuarski dobiti i gubici, ukoliko su materijalno značajni, knjiže se na teret ili u korist kapitala, troškovi tekućeg rada, minulog rada i kamate idu na teret ili u korist bilansa uspeha.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.17. Porez na dobitak i odloženi porezi***Tekući porez na dobitak*

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom poreske stope od 15% (2020. godina: 15%) na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Procenjene mesečne rate se obračunavaju od strane Banke i plaćaju mesečno unapred.

Zakon o porezu na dobitak Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Odloženi porez na dobitak se odmerava prema stopi poreza na dobitak (15%) i zakonu koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanog budućeg oporezivog dobitka dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Glavne privremene razlike nastaju iz amortizacije nekretnina, revalorizacije određenih finansijskih sredstava i obaveza uključujući derivativne ugovore, rezervisanja za penzije i druga primanja zaposlenih nakon penzionisanja i prenesene poreske kredite.

Odloženi porez koji se odnosi na ponovno odmeravanje fer vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat koje se evidentiraju direktno na teret ili u korist kapitala, takođe se direktno evidentira na teret ili u korist kapitala i naknadno priznaje zajedno sa odloženim dobitkom ili gubitkom u bilansu uspeha.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi se iskazuju kao prihod ili rashod i uključuju se u neto dobitak perioda osim onih iznosa koji su direktno evidentirani na računu kapitala u tekućem ili nekom drugom periodu.

Indirektni porezi i doprinosi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 17).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)****5.18. Kapital**

Kapital Banke obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, revalorizacione rezerve, rezerve fer vrednost i akumuliranu dobitak.

Dobici i gubici po osnovu promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao i ispravka vrednosti ovih hartija od vrednosti u skladu sa MSFI 9 se evidentiraju u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu navedenih hartija od vrednosti.

5.19. Oduzeta imovina (sredstva stečena naplatom potraživanja)

Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključena su u poziciju „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Takva sredstva se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju po nižoj od nabavne i tržišne cene umanjene za troškove prodaje.

Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava uključeni su u ostale poslovne prihode/ostale rashode.

5.20. Stalna imovina namenjena prodaji

U skladu sa MSFI 5 „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“, Banka klasifikuje stalnu imovinu kao imovinu koja se drži radi prodaje ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Da bi prodaja bila verovatna, rukovodstvo Banke mora da bude posvećeno planu za prodaju imovine, da je program za pronalaženje kupca već počeo i da je imovina prisutna na tržištu po ceni koja je razumna u odnosu na njenu sadašnju fer vrednost. Imovina treba da bude prodana u roku od jedne godine od datuma priznavanja.

Događaji ili okolnosti koji su van kontrole Banke mogu dovesti do produženja perioda završetka prodaje i na više od godinu dana što ne sprečava da se imovina i dalje klasifikuje kao imovina namenjena prodaji.

Imovina koja se klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju se odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti, i
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje.

Banka ne amortizuje stalnu imovinu klasifikovanu kao imovinu namenjenju prodaji.

5.21. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 „Obelodanjivanje povezanih strana“.

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 43).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Poslovanje Banke je izloženo različitim vrstama rizika. Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Izvršni odbor Banke definiše politike i procedure za upravljanje rizicima, koje su u saglasnosti sa zajedničkom strategijom i politikom upravljanja rizicima usvojenom na nivou ProCredit Grupe, kao i zakonskim i podzakonskim aktima važećim na teritoriji Republike Srbije. Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke. Upravni odbor Banke razmatra i vrednuje navedene strategije i politike, kao i adekvatnost i efikasnost samog procesa upravljanja rizicima u Banci. Izvršni odbor Banke sprovodi strategiju i politiku upravljanja rizicima u skladu sa odlukama Upravnog odbora. Takođe, Izvršni odbor odobrava procedure za upravljanje rizicima.

Proces upravljanja rizicima organizovan je kroz sistem komiteta za upravljanje rizicima. Komiteti za upravljanje rizicima se održavaju redovno u dinamici predviđenoj procedurama rada tih komiteta, a uz obavezno učešće članova Izvršnog odbora Banke. Ti komiteti su:

- Komitet za upravljanje kreditnim rizikom;
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom; i
- Komitet za upravljanje operativnim rizicima.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, tj. Službi za upravljanje rizicima.

Vrste rizika

Banka je po prirodi svoje delatnosti naročito izložena sledećim vrstama rizika:

- 6.1. Kreditni rizik;
- 6.2. Tržišni rizici u koje spadaju:
 - 6.2.1. Rizik od promene kamatnih stopa,
 - 6.2.2. Devizni rizik – rizik od promene kurseva valuta,
 - 6.2.3. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza;
- 6.3. Rizik likvidnosti;
- 6.4. Rizici izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- 6.5. Rizici ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 6.6. Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- 6.7. Operativni rizik, uključujući i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Banke; i
- 6.8. Upravljanje kapitalom.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik**

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- povećava kreditnu izloženost samo kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja; i
- ima jasno definisane politike, procese i procedure za odobravanje plasmana, adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje kreditnim rizikom sa jasnom podelom dužnosti u delu koji se tiče odnosa sa klijentima i dela analize kreditne sposobnosti komitenata.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznju politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Odluka o kreditnoj izloženosti bazira se na sledeća četiri kriterijuma:

- a) **Pouzdanost, reputacija i stabilnost poslovanja klijenta:** rezultat analize profila klijenta i toga koliko dobro klijent ublažava rizik poslovanja, rizik upravljanja, organizacioni rizik, tržišni rizik i politički i pravni rizik. Ovo uključuje i kreditnu istoriju klijenta kod Banke i drugih finansijskih institucija, kao i pregled korišćenja usluga koje Banka pruža; klijentove odluke donete u prošlosti, kao i klijentovu pravnu istoriju. Rezultat klasifikacije rizika, za izloženosti za koje je obavezan, takođe će kritički biti uzet u obzir.
- b) **Platežna sposobnost:** rezultat analize odgovornih zaposlenih o sposobnosti klijenta da otplati svoj dug.
- c) **Zaloga:** struktura i vrednost koja odgovara zahtevima Banke.
- d) **Poslovni potencijal:** klijentove potrebe kao dopuna zahtevu koji je predmet trenutne obrade i potencijalna buduća saradnja sa Bankom.

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik

Banka je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Banke, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti.

Interna politika rezervisanja

Banka obračunava ispravku vrednosti kreditnih plasmana (rezervisanja) na mesečnom nivou za klijente za koje se ispravke vrednosti formiraju na nivou portfolija (grupna rezervisanja) kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

Centralni element pristupa MSFI 9 modela obezvređenja za Banku je model očekivanog gubitka za priznavanje i merenje obezvređenja.

Ovaj model zahteva blagovremeno identifikovanje očekivanih kreditnih gubitaka kako bi se obezbedilo da iznos identifikovanih očekivanih kreditnih gubitaka na svaki datum izveštavanja odražava promene u kreditnom riziku finansijskih instrumenata.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

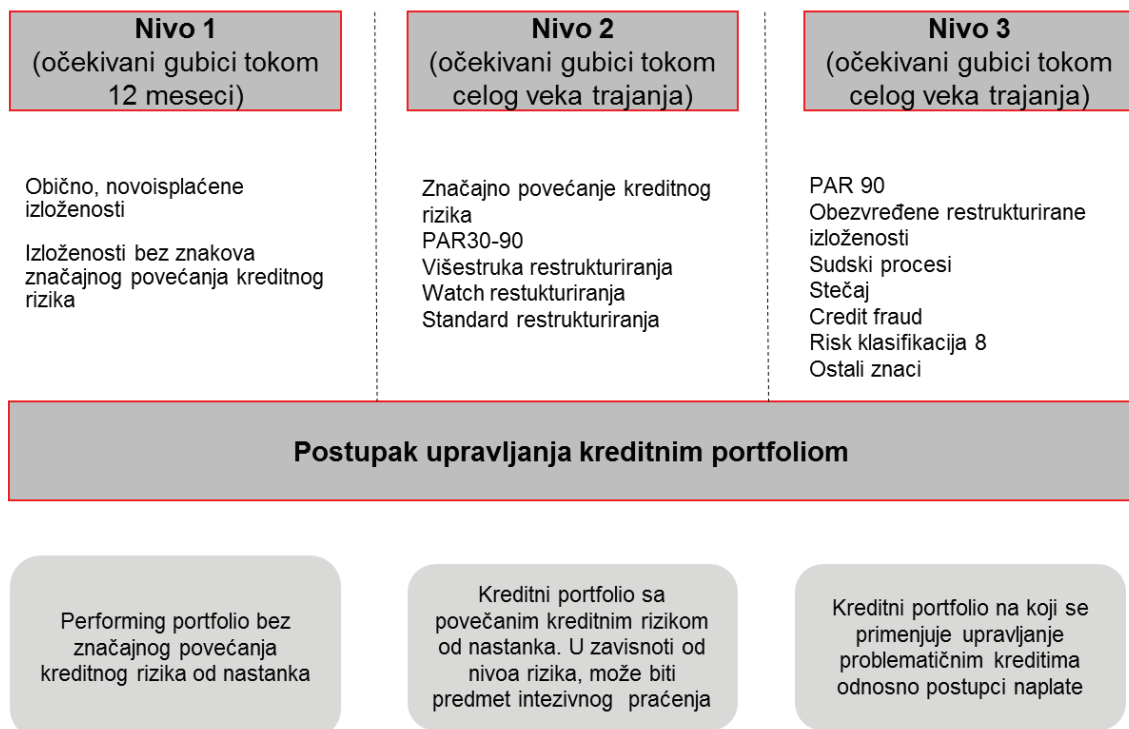
Kao takav, ovaj model se zasniva na predviđanju (forward-looking pristupu) i zamenjuje model nastalih troškova za identifikovanje kreditnih gubitaka, time što identifikuje kreditne gubitke koji nisu isključivo podstaknuti događajem koji dovodi do gubitka.

Cilj pristupa modela obezvređenja je da se identifikuju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja obzirom na sve realne i potkrepljujuće informacije, uključujući i one koje su predviđajućeg (forward- looking) karaktera.

Prema tome, neophodnost rezervisanja za očekivane gubitke tokom veka trajanja kredita nastaje kada se utvrdi značajno povećanje kreditnog rizika od datuma nastanka izloženosti.

Metodologija za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika se zasniva na sveobuhvatnim predviđajućim (forward- looking) informacijama i informacijama iz prošlosti.

Model izdvaja tri nivoa (stages) zasnovane na promenama u kreditnom riziku izloženosti od datuma inicijalnog priznavanja.

Značajno povećanje kreditnog rizika se tipično otkriva tokom analize/monitoringa finansijskog stanja klijenta ili otkrivanjem bilo kojih ad-hoc slučajeva koji ukazuju na povećanje rizika. Oba događaja pokreću ažuriranje klijentove risk klasifikacije. Sa druge strane, istorijski podaci se uzimaju u obzir s obzirom da se izloženosti pomeraju u Nivo 2 i Nivo 3 u zavisnosti od broja dana u kašnjenju kao kriterijum.

Ovaj metod podrazumeva sveobuhvatnu analizu raznih izvora informacija uključujući analizu finansijskog stanja dužnika, istorijskih podataka, podataka o slučajevima restrukturiranja i analizu očekivanih makroekonomskih kretanja (putem izrade risk klasifikacije).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Nivo 1**

Nivo 1 obuhvata finansijska sredstva koja nisu imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja kao i ona koja pokazuju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja ili za koja ne postoje okidači za alokaciju u Nivo 2 ili 3. Sredstva su alocirana u Nivo 1 nakon inicijalnog priznavanja, osim POCI sredstava koja se tretiraju i izveštavaju zasebno u okviru Nivoa 3. Za sredstva u Nivou 1 očekivani kreditni gubitak koji proističe iz mogućeg default-a u periodu od 12 meseci od datuma izveštavanja (12 mesečni ECL) se priznaje kao trošak. Za izloženosti sa preostalom ročnošću manjom od 12 meseci, korišćeni PD oslikava preostalu ročnost.

Ne smatra se da kreditne izloženosti imaju nizak kreditni rizik samo zbog vrednosti sredstva obezbeđenja, niti da ugovori o kreditu imaju nizak kreditni rizik zato što imaju niži rizik od neizmirenja obaveza nego druge kreditne usluge.

Sve izloženosti u ovom nivou se sastoje od portfolija koji ne pokazuje znake povećanog kreditnog rizika.

Nivo 2

Nivo 2 obuhvata finansijska sredstva koja su imala značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ali za koja ne postoji nijedan objektivni dokaz obezvređenja. Ova procena se zasniva na adekvatnim i proverljivim informacijama. Ispravka vrednosti se utvrđuje u iznosu jednakom očekivanom gubitku tokom celokupnog veka trajanja, tj. *lifetime expected credit losses (not impaired)*.

Značajno povećanje kreditnog rizika se utvrđuje na bazi kvantitativnih i kvalitativnih informacija:

- Na bazi poređenja preostalog lifetime PD-a izloženosti na datum izveštavanja sa njihovim preostalim lifetime PD-em na dan nastanka. Parametri gubitka se zasnivaju na sistemu internih risk klasifikacija za izloženosti koje se rejtinguju. Značajno povećanje kreditnog rizika nastaje ako je razlika u PD-evima iznad definisanog praga i tada će sredstva biti prebačeno iz Nivoa 1 u Nivo 2. Obrnuto, prelazak iz Nivoa 2 u Nivo 1 je moguć ako je utvrđen kreditni rizik značajno smanjen.
- Kada se barem jedan od navedenih događaja desi:
 - Klijent je u kašnjenju preko 30 dana ali manje od 90 dana; i
 - Standard ili watch restrukturiranja.

Nakon što bude prebačen u Nivo 2, očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja mora da bude određen.

Nivo 3

Nivo 3 uključuje sve izloženosti koje su obezvređene na datum izveštavanja. Kalkulacija ispravke vrednosti je na bazi očekivanih gubitaka tokom veka trajanja uzimajući u obzir 100% verovatnoću neizmirenja (*lifetime ECL credit impaired*).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Nivo 3 (Nastavak)**

Default kreditne izloženosti (status neizmirenja obaveza) Nivo 3, su sve one izloženosti kod kojih se najmanje jedan od sledećih slučajeva desio:

- klijent je u kašnjenju više od 90 dana;
- kvalitativni i kvantitativni kriterijumu na osnovu kojih je Banka utvrdila malu verovatnoću da klijent u potpunosti otplati obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- klijent je raspoređen u risk klasifikaciju 8;
- slučaj(evi) obezvređenog restrukturiranja;
- pokrenut je postupak stečaja;
- Banka je otpočela pravni postupak protiv klijenta;
- credit fraud; i
- drugi znaci obezvređenja.

Pošto bude prebačen u Nivo 3, očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja mora da bude određen.

Princip kontaminacije

Ne postoji direktna kontaminacija između kreditnih usluga istog klijenta / grupe povezanih lica za svrhu klasifikacije po nivoima i utvrđivanja ispravke vrednosti. Kontaminacija se primenjuje na status klijenta (restrukturiran ili nerestrukturiran) i funkcioniše na nivou klijenta preko risk klasifikacije. U ovom smislu, princip kontaminacije se primenjuje na sve bilansne kreditne izloženosti i svu vanbilansnu izloženost prema klijentu.

Nefinansijske garancije kao što su garancije za dobro izvršenje posla, se tretiraju zasebno zbog njihove prirode, stoga nastali gubici ili očekivani gubici od ove vrste usluga ne kontaminiraju paralelne usluge. Ako neki klijent ima nekoliko paralelnih kreditnih usluga (kreditni u ratama, dozvoljeni minus, revolving kreditne linije, kreditne kartice, itd.), kategorija najvećeg kašnjenja u otplati i kategorija najgoreg restrukturiranja određuju risk klasifikaciju klijenta. Pored toga, znaci obezvređenosti bilo koje klijentove bilansne kreditne izloženosti predstavljaju okidač za preispitivanje svih klijentovih bilansnih i vanbilansnih izloženosti.

Princip kontaminacije se ne odnosi na potraživanja Banke koja su generisana od ne-kreditnih poslova, kao što su provizije za održavanje računa, ostale provizije i naknade i sl.

Određivanje ispravke vrednosti i rezervisanja za kreditne izloženosti

Bilansna kreditna izloženost – bruto knjigovodstvena vrednost zbira svih isplaćenih kredita, korišćenog dela dozvoljenog minusa, kreditnih linija i kreditnih kartica klijenta ili grupe povezanih lica koji se nalaze u otplati na dan izveštavanja. To se tipično obračunava kao: dospela i nedospela glavica + obračunata kamata + obračunata zatezna kamata – neamortizovana provizija za isplatu kredita.

Ovako dobijena izloženost sa uključenim efektom potpunih i delimičnih prevremenih otplata predstavlja osnovicu za obračun ispravke vrednosti (EAD).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

Vanbilansna izloženost – zbir svih potraživanja koje Banka ima prema klijentu ili grupi povezanih lica na dan izveštavanja u sledećim kategorijama:

- a) Bankarske garancije
 - Jemstva i garancije
- b) Akreditivi
- c) Kreditne obaveze uključujući potencijalne obaveze kao što su: neiskorišćeni deo dozvoljenog minusa, kreditnih linija, limita po kreditnoj kartici, odobrene ali još uvek neisplaćene tranše kredita ili drugi kreditni proizvodi. Kreditne obaveze mogu da budu:
 - opozive, uključuju obaveze koje ispunjavaju najmanje sledeće kriterijume:
 - može da bude poništena u bilo kom trenutku iz bilo kog razloga od strane Banke bez prethodnog obaveštenja i bezuslovno (Banka ima kompletnu moć odlučivanja i ne mora da razmatra bilo koje uslove – npr. period otkazivanja – ili penali pre otkazivanja kredita);
 - kreditna obaveza/ugovor o kreditu predviđa punovažno trenutno otkazivanje usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, u tom slučaju Banka mora aktivno da prati finansijsku situaciju dužnika; šta više, interni sistem kontrole Banke bi trebalo odmah da otkrije pogoršanje njegove kreditne sposobnosti;
 - neopozive, sve kreditne obaveze koje ne ispunjavaju gornje kriterijume.

Faktori konverzije kredita (CCF) zasnovani na karakteristikama finansijskih usluga i, ako je primenjivo, na empirijskim podacima, se primenjuju u određivanju rezervisanja za vanbilansne izloženosti. Za pojedine finansijske usluge su implementirani faktori konverzije koji se zasnivaju na empirijskim podacima dok se za preostale nastavila upotreba regulatornih.

Tip kreditnog proizvoda	Faktor konverzije kredita
Kreditna linija - revolving	27,84%
Neisplaćene tranše kredita (nepovućeni iznosi odobrenih kredita)	0%
Dozvoljeni minus	70,31%
Kreditne kartice	12,86%
Plative garancije	100%
Akreditiv	50%

Očekivani kreditni gubitak (ECL) - objektivan i na bazi verovatnoće ponderisan iznos, izračunat kao razlika između novčanih tokova u skladu sa ugovorenim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. ECL se zasniva na razumnim i potkrepljenim informacijama koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o događajima iz prošlosti, trenutnim uslovima i predviđanjima budućih ekonomskih stanja.

ECL se izračunava na bazi sledećih parametara: izloženosti u default-u (EAD), verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) i gubitaka na osnovu neizmirenja (LGD) i diskontuje se na sadašnju vrednost.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)**

Vremenski niz makroekonomskih faktora uzet je iz baze podataka MMF-a o očekivanjima vezano za ekonomska kretanja u Republici Srbiji prilikom procena PD-eva i LGD-ova a na bazi statističke značajnosti sledećih veličina:

- rast bruto domaćeg proizvoda;
- procenat promene inflacije; i
- stopa nezaposlenosti.

Ove vrednosti su direktan odraz razvoja poslovnog ciklusa, pa su kao takvi validan potencijalni input za modele presečnog datuma. Finalni PiT parametri su ponderisane prosečne vrednosti predviđanja, a na osnovu različitih scenarija makroekonomskih faktora u budućnosti (forward-looking). S tim ciljem se generišu osnovni, optimistični i pesimistični scenariji za svaki makroekonomski faktor.

- Osnovni scenario se bazira na trenutnim predviđanjima MMF-a .
- Pesimistični i optimistični scenariji:
 - Na osnovu istorijske distribucije promena makroekonomskih promenljivih vrednosti.
 - Scenariji se formiraju na osnovu distribucije od 25. i 75. percentila.
 - Zavisno od promenljive vrednosti, viši (ili niži) kvantil može se tumačiti kao pesimističan ili optimističan scenario. Na primer, za stopu inflacije, 75. percentil definiše pesimističan scenario, pri čemu kod BDP-a 75. percentil definiše optimističan scenario.

Pesimistični, osnovni i optimistični scenariji imaju pondere od 0,25, 0,5 i 0,25, respektivno.

Scenariji se generišu za posmatrani vremenski period (obično za tekuću ili narednu godinu) i za predstojeći period.

Uticao Covid-19

Svetska zdravstvena organizacija 11. marta 2020. godine proglasila je COVID-19 globalnom pandemijom. U cilju suzbijanja epidemije unutar države Vlada Republike Srbije proglasila je 15. marta 2020. vanredno stanje koje je donelo ograničenja kretanja stanovništva. Neke vrste privrednih aktivnosti koje podrazumevaju okupljanja većeg broja ljudi kao što su restorani, kafei, teretane, tržni centri, stadioni, pozorišta su zatvorena. Takođe, Narodna banka Srbije (NBS) je 17. marta 2020. godine usvojila set mera namenjenih očuvanju stabilnosti finansijskog sektora koje uključuju obaveznu ponudu moratorijuma na kredite.

Mera 1 - Odluka o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema predviđa zastoj u otplati kreditnih obaveza i podrazumeva da klijenti koji prihvate zastoj (moratorijum) u otplati kreditnih obaveza nemaju obavezu njihovog plaćanja, ni po osnovu kamate ni po osnovu glavnice, u narednih 90 dana.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Uticaj Covid-19 (Nastavak)**

Zastoj u plaćanju koristila su privredna društva, preduzetnici i građani, po osnovu svojih kreditnih obaveza – stambeni krediti, potrošački i gotovinski krediti, kreditne kartice i pozajmice po tekućem računu. Takođe odložena je primena svih aktivnosti naplate, izvršenja i upotrebe sudskih instrumenata naplate za 90 dana odnosno za vreme trajanja vanrednog stanja. Za potraživanja prema dužnicima kojima su odobrene olakšice, a po kojima u momentu stupanja na snagu odluke regulatora ti dužnici nisu bili u docnji dužoj od 90 dana nisu smatrani automatski restrukturiranim, niti problematičnim potraživanjima, nego se na pojedinačnom nivou razmatralo da li je nastupio status neizmirenja obaveza (*default*).

U skladu sa donetom odlukom o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema NBS, Banka je pokrenula sve neophodne mere i u predviđenom roku uvela moratorijum za sve klijente koji se nisu izjasnili da isti ne žele.

Mera 2 - Avgusta 2020. godine klijentima je u skladu sa propisima NBS omogućen još jedan zastoj u otplati obaveza koje dospevaju u periodu od 1. avgusta zaključno sa 30. septembrom 2020. godine, kao i zastoj u otplati obaveza koje su dospele u julu 2020. godine, a dužnik ih nije izmirio.

Mera 3 - Decembra 2020. godine, za razliku od prva dva moratorijuma, kada su pravo na odlaganje plaćanja obaveza imali svi klijenti banaka, treća mera NBS (olakšice koje podrazumevaju 6 meseci grejs perioda) je namenjena fizičkim licima, poljoprivrednicima, preduzetnicima i privrednim društvima koji će se za to individualno opredeliti i poslati zahtev banci uz prateću dokumentaciju sa kojom će potvrditi ispunjenost kriterijuma definisanih u Odluci NBS.

Tabela u nastavku prikazuje rezultat primenjenih mera, odnosno učešće kreditnog portfolija na koji su navedene mere NBS primenjene u ukupnoj bruto izloženosti Banke, kao i učešće klijenata u broju:

	Učešće portfolija na koje su mere primenjene u ukupnoj bruto izloženosti	Učešće klijenata na koje su mere primenjene u broju
Mera 1	81%	76%
Mera 2	45%	67%
Mera 3*	1%	1%

* zaključno sa 31. decembrom 2021. godine.

Osim navedenih mera od strane regulatora, Banka je izvršila kategorizaciju SME kreditnog portfolija sa ciljem da adekvatno identifikuje klijente koji mogu biti značajnije pogođeni pandemijom, odnosno njenim negativnim efektima.

Princip kategorizacije kreditnog portfolija je kombinovanje očekivanog uticaja Covid-19 na sektor u kome je klijent aktivan sa finansijskim pokazateljima poslovanja pre i posle pandemije. Portfolio je grupisan u četiri kategorije uticaja: vrlo visok, visok, srednji i nizak.

Svakoju kategoriji klijenata je na bazi uticaja pandemije definisana učestalost monitoringa i vrsta procesa procene kreditnog rizika. Definisan je češći monitoring za klijente koji su značajnije pogođeni pandemijom. Banka je izabrala individualni pristup prilikom procene uticaja pandemije na otplatni kapacitet klijenata koji podrazumeva neophodan finansijski monitoring kojim će se proceniti potencijalno povećanje kreditnog rizika.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

Uticaj Covid-19 (Nastavak)

Nizak uticaj Covid-19 – pandemija nema uticaj na poslovanje klijenta ili je u malom stepenu pogođen; klijent može prevazići situaciju opštim merama (moratorijum, grejs period...); ne očekuju se kašnjenja u izmirenju obaveza; može se očekivati potražnja za obrtnim sredstvima.

Srednji uticaj Covid-19 – pandemija utiče na klijenta bez obzira na odobren moratorijum; mogu se očekivati potencijalna kašnjenja; nema potrebe za restrukturiranjem; može se očekivati potražnja za obrtnim sredstvima.

Visok uticaj Covid 19 - pandemija utiče na klijenta bez obzira na odobren moratorijum, obično duže od 6 meseci; klijent bi mogao da prevaziđe situaciju sredstvima banaka i/ ili prodajom osnovnih sredstava; može se očekivati potražnja za obrtnim sredstvima; mogu se očekivati potencijalna kašnjenja; restrukturiranje može biti opcija.

Vrlo visok uticaj Covid 19 – veća je verovatnoća da će restrukturiranje biti neophodno.

Matrica u nastavku prikazuje kategorizaciju portfolija uzimajući u obzir uticaj na sektor i finansijske performanse klijenta pre pandemije:

Uticaj na sektor	Finansijski kriterijumi		
	Nizak	Srednji	Visok
Nizak	Nizak	Nizak	Srednji
Srednji	Nizak	Srednji	Visok
Visok	Srednji	Visok	Vrlo visok

Na osnovu ove kategorizacije očekuje se veći uticaj pandemije kod klijenata koji ne pokazuju zadovoljavajuće finansijske performanse i koji posluju u sektoru za koji se procenjuje da je pod velikim uticajem.

Prilagođavanje makroekonomskih faktora za 2020. godinu i nadalje

Postupak prilagođavanja ostaje nepromenjen u odnosu na prethodnu godinu, odnosno, makroekonomski faktori za period od 2020. do 2023. godine zamenjuju se prosekom makroekonomskih faktora za period između 2019. i odgovarajuće godine. Kako vrednosti za 2022. i 2023. godinu postaju relevantne za neke od modela prognoziranja, one se takođe uključuju u postupak prosečenja. Vrednosti za godine nakon 2023. ostaju nepromenjene.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Uticaj Covid-19 (Nastavak)**Sledeća tabela prikazuje kategorizaciju bruto kreditnog portfolija¹, realizaciju monitoringa i efekte tih monitoringa.

Kreditni portfolio	Kreditni portfolio 31.12.2021.		Efekti			
	Bruto iznos	Broj	Pogoršana klasa rizika usled pogoršanja finansijske situacije		Restrukturirani	
			Bruto iznos	Broj	Bruto iznos	Broj
Vrlo visok rizik	2.433.585	27	2.009.844	13	-	-
Visok rizik	17.569.139	355	8.023.331	98	-	-
Srednji rizik	3.341.165	1.146	9.717.024	170	-	-
Nizak rizik	57.492.488	4.238	7.935.319	329	14.987	1
Nije kategorisan*	5.989.789	3.995	-	-	-	-
Ukupno	117.826.166**	9.761	27.685.518	610	14.987	1

* U pitanju je portfolio fizičkih lica i klijenti bez rejtinga.

** Navedeni iznos izloženosti uključuje bruto kredite i kamate, bez naknada

Rezultat monitoringa je ukazao na solidnu otpornost naših klijenata na krizu gde najveći doprinos tome ima veliko učešće poljoprivrednika i proizvođača (posebno izvoznika) koji čine većinu portfolija.

¹ Navedeni portfolio ne obuhvata provizije i potraživanja od Fonda za razvoj

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

Banka vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Procena individualne obezvređenosti (poznata i kao „**Individualna procena**“) – je individualna procena gubitka usled obezvređenja za individualno značajne izloženosti, zasnovana na unapred definisanim kvantitativnim i kvalitativnim znacima obezvređenja. Pojedinačno značajne izloženosti su kreditne izloženosti za koje na datum izveštavanja zbir bilansnog i vanbilansnog dela prelazi iznos od EUR 150.000.

Procena se bazira na oceni očekivanih budućih novčanih tokova kreditnih izloženosti, diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi kreditne izloženosti da bi se obračunala neto sadašnja vrednost (NSV) očekivanih budućih novčanih tokova izvedenih iz kreditne izloženosti. Upoređivanjem sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova sa bruto knjigovodstvenom vrednošću utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana.

Procena budućih novčanih tokova se zasniva na sledećim pretpostavkama:

- a) Redovne novčane otplate od strane klijenta – uključuje pretpostavku da će klijent, povezano lice i/ili garant biti u stanju da otplaćuje kredit iz redovnih poslovnih prihoda.
- b) Novčani tok od naplate iz sredstava obezbeđenja (kolateralna) – uključuje pretpostavku da klijent, povezano lice i/ili garanti neće biti u stanju da otplate kredit u potpunosti bez naplate iz sredstava obezbeđenja. Naplata kolateralna ne znači nužno parnični postupak nakon preuzimanja sredstava obezbeđenja od strane Banke. Ova pretpostavka uključuje prodaju kolateralna bez obzira na to koja strana ostvaruje pravo nad sredstvom obezbeđenja.

Za obračun očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija ponderisana verovatnoćom. Individualna procena se radi najmanje kvartalno.

U slučaju **grupne procene obezvređenja**, prvo se sprovodi klasifikacija finansijskih sredstava prema indikatorima kvaliteta portfolija u nivoe obezvređenja. Nivoi obezvređenja se razlikuju po stepenu povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Prema MSFI 9 odgovarajuća LLP stopa će zavisiti od segmenta portfolija u kojem se nalazi izloženost klijenta (Nivo 3, Nivo 2 i Nivo 1).

U 2021. i 2020. godini ne postoje finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena, a kod kojih su ugovoreni uslovi značajno izmenjeni tako da dolazi do prestanka priznavanja originalnog sredstva i priznavanja novog finansijskog sredstva (POCI). Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, ova sredstva bi za ceo period trajanja ostala u Nivou 3, odnosno obračunu životnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.1. Kreditni rizik (Nastavak)****6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)****Znaci obezvređenja**

Redovna procena objektivnih dokaza obezvređenosti se primenjuje na sve bilansne i vanbilansne izloženosti, nezavisno od njihove veličine. Shodno tome, sledeći pokazatelji se tretiraju kao znakovi obezvređenosti:

- obezvređeno restrukturiranje;
- Banka je pokrenula sudski postupak;
- pokrenut je stečajni postupak;
- dospeće u kašnjenju od 90 dana;
- credit fraud;
- svi klijenti sa malim ili srednjim kreditnim izloženostima kod kojih je klasifikacija rizika 8;
- nastala obezvređena kreditna izloženost (POCI) prilikom inicijalnog priznavanja; i
- ostali znaci obezvređenja.

Redovna procena objektivnih dokaza kod vanbilansnih izloženosti se primenjuje bez obzira na njihovu veličinu. Sledeći pokazatelji predstavljaju znakove obezvređenja:

- kod bankarskih garancija, ukoliko je bankarska garancija prezentovana za plaćanje od strane banke i ukoliko klijent ne može direktno da namiri to plaćanje; i
- kod akreditiva, prezentovanje akreditiva banci radi plaćanja ili protest akreditiva ukoliko klijent ne može direktno da namiri to plaćanje.

U slučaju pojedinačno beznačajnih kreditnih izloženosti koje pokazuju znake obezvređenja, obično se ne obavlja pojedinačni test obezvređenja, zbog toga što operativni troškovi ne opravdavaju obiman test obezvređenja za svakog od ovih klijenata. Rezervisanja se obračunavaju primenom LGD pondera utvrđenog u slučaju grupnog rezervisanja. Samo u izuzetnim slučajevima Banka može da obavi test obezvređenja za pojedinačno beznačajne kreditne izloženosti putem individualne procene obezvređenja.

Politika otpisa

Opšte pravilo Banke je otpis svih kredita koji su u docnji sa otplatom kredita više od 360 dana kod kojih je ostatak duga veći od EUR 10.000 i kredita koji su u docnji preko 180 dana za sve kredite kod kojih je ostatak duga manji od EUR 10.000. Otpis se vrši samo u slučajevima kada je plasman rezervisan 100% .

Modifikovanje finansijskih sredstava

Modifikacije su definisane kao svaka promena uslova ugovora o kreditu, pri čemu ista utiče na bruto knjigovodstvenu vrednost. Ovaj uticaj se meri procenom razlike između sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, nakon što je došlo do modifikacije i prvobitnog novčanog toka pre modifikacije.

Vrsta modifikacije utvrđuje se primenom testa neto sadašnje vrednosti odnosno poređenjem sadašnje vrednosti diskontovanih očekivanih novčanih tokova nakon modifikacije u odnosu na sadašnju vrednost diskontovanog prvobitnog novčanog toka kredita pre modifikacije. Rezultati mogu da dovedu do značajnih i neznačajnih modifikacija na osnovu praga značaja od 10%.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik (Nastavak)

Modifikovanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Klasifikacija kao značajna ili neznačajna će odrediti vrstu računovodstvenog tretmana koji će potom biti primenjen na modifikovane ugovore.

Modifikacija ispod 1% se ne evidentiraju ni kao beznačajne.

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija

Sledeća tabela prikazuje ukupnu izloženost Banke kreditnom riziku na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine. Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana bankama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane Narodnoj banci Srbije (NBS) po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao i vanbilansne stavke po kojima Banka može imati kreditni rizik (razložene po stavkama koje čine tu poziciju).

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	Neto izloženost 31.12.2021.	Neto izloženost 31.12.2020.
Kreditni i potraživanja sa poslovnom svrhom	75.218.471	73.584.065
Kreditni i potraživanja za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	5.737.082	4.666.578
Poljoprivredni krediti i potraživanja	34.414.169	31.101.518
Potrošački krediti i potraživanja	830.685	778.757
Ostala potraživanja od komitenata*	138	81.721
Kreditni i potraživanja od komitenata	116.200.545	110.212.639
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	13.592.196
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	16.022.819
Hartije od vrednosti	7.156.940	5.292.086
Ostala sredstva***	487.588	443.631
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**	14.236.193	15.021.630
Stanje na dan (bilansne i vanbilansne stavke)	166.583.292	160.585.001

* Potraživanja subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije i Ministarstva poljoprivrede.

** Struktura bruto izloženosti svih vanbilansnih pozicija je prikazana u Napomeni 39, dok je u tabeli iznad prikazan iznos neto izloženosti (razlika između bruto i neto izloženosti jednaka je iznosu rezervisanja za potencijalne obaveze u vanbilansnim stavkama. Iznosi vanbilansnih stavki ne uključuju činidbene garancije.

*** Struktura ostalih sredstava prikazana u Napomeni 30.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembra 2021. i 2020. godine.

U daljem tekstu, Banka analizira kreditnu izloženost po kreditima i potraživanjima od komitenata obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi značajan kreditni rizik kao što se vidi iz strukture samih pozicija.

Rukovodstvo Banke smatra da ovakva struktura izloženosti na adekvatan način ilustruje postojanje kontrola nad izloženošću kreditnom riziku:

- 69,76% ukupne izloženosti odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2020. godine: 68,63%), odražavajući osnovnu delatnost Banke.
- Za razliku od pregleda u tabeli gde su prikazana ukupna bilansna i vanbilansna potraživanja za koje se vrši obračun obezvređenja, posmatrano kroz učešće samo bilansnih potraživanja (podrazumeva bilansnu poziciju Krediti i potraživanja od komitenata) 97,08% od ukupnih bilansnih plasmana klasifikovano je u najpovoljniju kategoriju rizika po internoj klasifikaciji Banke, odražavajući visok stepen naplativosti potraživanja (31. decembar 2020. godine: 97,65%).
- 49,70% bruto izloženosti svih kredita i potraživanja od komitenata je obezbeđeno depozitima komitenata ili hipotekom na nepokretnoj imovini (31. decembar 2020. godine: 51,26%).

Sledeće tabele pokazuju kvalitet **kredita i potraživanja od komitenata** raspoređenog po nivoima obezvređenja:

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	113.262.925	453.452	112.809.473
Nivo obezvređenja 2	2.131.872	76.543	2.055.329
Nivo obezvređenja 3	2.476.975	1.141.232	1.335.743
Ukupno	117.871.772	1.671.227	116.200.545

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	108.052.260	428.407	107.623.853
Nivo obezvređenja 2	1.903.696	76.910	1.826.786
Nivo obezvređenja 3	1.367.869	605.869	762.000
Ukupno	111.323.825	1.111.186	110.212.639

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Sledeće tabele pokazuju **kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija** raspoređene po nivoima obezvređenja:

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	9.745.174	153	9.745.021
Nivo obezvređenja 2	-	-	-
Nivo obezvređenja 3	-	-	-
Ukupno	9.745.174	153	9.745.021

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	13.592.305	109	13.592.196
Nivo obezvređenja 2	-	-	-
Nivo obezvređenja 3	-	-	-
Ukupno	13.592.305	109	13.592.196

Sledeće tabele pokazuju **vanbilansne stavke** raspoređene po nivoima obezvređenja.

31.12.2021.	Bruto izloženost	Rezervisanje	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	14.174.514	19.612	14.154.902
Nivo obezvređenja 2	75.802	2.444	73.358
Nivo obezvređenja 3	10.889	2.956	7.933
Ukupno	14.261.205	25.012	14.236.193

31.12.2020.	Bruto izloženost	Rezervisanje	Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	14.962.674	18.850	14.943.824
Nivo obezvređenja 2	75.965	670	75.295
Nivo obezvređenja 3	3.338	827	2.511
Ukupno	15.041.977	20.347	15.021.630

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja za **kredite i potraživanja od komitenata** u 2021. i 2020. godini:

Kretanje MSFI rezervisanja u 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	428.407	76.910	605.869	1.111.186
Transfer u Nivo 1	44.059	(43.991)	(68)	-
Transfer u Nivo 2	(28.711)	28.732	(21)	-
Transfer u Nivo 3	(3.550)	(12.444)	15.994	-
Promene rezervisanja po osnovu promene kreditnog rizika	(127.481)	35.236	729.810	637.565
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana*	160.518	2.688	104.854	268.060
Smanjenje usled naplate	(19.790)	(10.588)	(79.249)	(109.627)
Otpisi - prebacivanje na vanbilansnu evidenciju	-	-	(235.957)	(235.957)
Kursne razlike i unwinding	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	453.452	76.543	1.141.232	1.671.227

* Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2021. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.

Kretanje MSFI rezervisanja u 2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2020.	386.591	34.537	616.420	1.037.548
Transfer u Nivo 1	27.591	(27.000)	(591)	-
Transfer u Nivo 2	(42.291)	43.785	(1.494)	-
Transfer u Nivo 3	(15.342)	(38.156)	53.498	-
Promene rezervisanja po osnovu promene kreditnog rizika	(133.265)	57.004	475.627	399.366
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana*	233.654	26.387	25.744	285.785
Smanjenje usled naplate	(28.531)	(19.647)	(194.290)	(242.468)
Otpisi - prebacivanje na vanbilansnu evidenciju	-	-	(352.753)	(352.753)
Kursne razlike i unwinding	-	-	(16.292)	(16.292)
Stanje na dan 31.12.2020.	428.407	76.910	605.869	1.111.186

* Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2020. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja za **kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija** u 2021. i 2020. godini:

Kretanje MSFI rezervisanja u 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	109	-	-	109
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promene rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	-	-	-	-
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana	45	-	-	45
(Smanjenje)/povećanje	(1)	-	-	(1)
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	153	-	-	153

* *Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2021. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.*

Kretanje MSFI rezervisanja u 2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2020.	92	-	-	92
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promene rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	-	-	-	-
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana	54	-	-	54
(Smanjenje)/povećanje	(37)	-	-	(37)
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2020.	109	-	-	109

* *Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2020. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.*

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje **bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata** kroz nivoe tokom 2021. i 2020. godine:

Kretanje bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata u 2021.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2021.	108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825
Transfer u Nivo 1	1.610.262	(1.600.278)	(9.984)	-
Transfer u Nivo 2	(3.753.399)	3.754.843	(1.444)	-
Transfer u Nivo 3	(938.691)	(1.205.544)	2.144.235	-
Promene u nivou izloženosti postojećih plasmana	(20.103.063)	(326.665)	(965.694)	(21.395.422)
Novi plasmani	39.335.037	153.690	441.494	39.930.221
Naplata	(10.939.481)	(547.870)	(263.544)	(11.750.895)
Otpisi - prebacivanje na vanbilansnu evidenciju	-	-	(235.957)	(235.957)
Stanje na dan 31.12.2021.	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

Kretanje bruto izloženosti kredita i potraživanja od komitenata u 2020.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2020.	95.155.609	817.434	1.395.790	97.368.833
Transfer u Nivo 1	4.898.511	(4.836.700)	(61.811)	-
Transfer u Nivo 2	(7.388.158)	7.434.618	(46.460)	-
Transfer u Nivo 3	(85.400)	(736.531)	821.931	-
Promene u nivou izloženosti postojećih plasmana	(14.576.787)	(545.123)	(227.825)	(15.349.735)
Novi plasmani	44.053.602	521.249	9.391	44.584.242
Naplata	(14.005.117)	(751.251)	(166.453)	(14.922.821)
Otpisi - prebacivanje na vanbilansnu evidenciju	-	-	(356.694)	(356.694)
Stanje na dan 31.12.2020.	108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje prosečnu 12-mesečnu verovatnoću neizmirenja obaveza po segmentu bruto kreditnog portfolija na dan 31. decembra 2021. 2020. godine:

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2021.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,09%	100.717.462	-	-	100.717.462
Risk klasa 6-7	7,34%-18,90%	78.358	2.090.740	-	2.169.098
Risk klasa 8	100%	-	-	1.913.096	1.913.096
Bez rejtinga*	1,62%-14,12%	12.467.105	41.132	-	12.508.237
Bez rejtinga*	100%	-	-	563.879	563.879
Ukupno		113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans), sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2020.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,48%	97.522.612	60.202	-	97.582.814
Risk klasa 6-7	8,28%-21,32%	54.020	1.560.439	-	1.614.459
Risk klasa 8	100%	-	-	1.071.454	1.071.454
Bez rejtinga*	2,16%-24,3%	10.475.628	283.055	-	10.758.683
Bez rejtinga*	100%	-	-	296.415	296.415
Ukupno		108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans), sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje prosečnu 12-mesečnu verovatnoću neizmirenja bruto izloženosti vanbilansnih stavki na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2021.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,09%	8.739.886	2.000	-	8.741.886
Risk klasa 6-7	7,34%	1.000	4.261	-	5.261
Risk klasa 8	100%	-	-	3.774	3.774
Bez rejtinga*	2,52%	5.433.628	69.541	-	5.503.169
Bez rejtinga*	100%	-	-	7.115	7.115
Ukupno		14.174.514	75.802	10.889	14.261.205

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans), sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

	Jednogodišnji PD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 31.12.2020.
Risk klasa 1-5	0,74%-3,48%	13.807.873	34.062	-	13.841.935
Risk klasa 6-7	8,28%-21,32%	-	36.560	-	36.560
Risk klasa 8	100%	-	-	3.037	3.037
Bez rejtinga*	2,16%-2,87%	1.154,801	5.343	-	1.160.144
Bez rejtinga*	100%	-	-	301	301
Ukupno		14.962.674	75.965	3.338	15.041.977

* Risk klasa se dodeljuje biznis malim i srednjim kreditnim izloženostima preko EUR 50 hiljada (glavnica+vanbilans), sve ostale izloženosti su bez rejtinga.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza kredita i potraživanja od komitenata po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Kreditni portfolio			Bruto
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	izloženost 31.12.2021.
Potraživanja bez docnje	111.341.214	1.086.337	603.291	113.030.842
Potraživanja sa docnjom	1.921.711	1.045.535	1.873.684	4.840.930
01-30 dana	1.921.711	229.330	38.246	2.189.287
31-60 dana		805.991	16.021	822.012
61-90 dana		10.214	31.446	41.660
>90 dana			1.787.971	1.787.971
Ukupno	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

	Kreditni portfolio			Bruto
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	izloženost 31.12.2020.
Potraživanja bez docnje	106.441.085	1.151.368	229.383	107.821.836
Potraživanja sa docnjom	1.611.175	752.328	1.138.486	3.501.989
01-30 dana	1.611.175	118.687	30.166	1.760.028
31-60 dana	-	208.394	2.424	210.818
61-90 dana	-	425.247	3.973	429.220
>90 dana	-	-	1.101.923	1.101.923
Ukupno	108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825

Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u iznosu od RSD 9.745.174 hiljade na dan 31. decembra 2021. godine (31. decembar 2020. godine: RSD 13.592.196 hiljada) se u potpunosti odnose na potraživanja bez docnje klasifikovana u Nivo 1.

Od navedenog iznosa najveći deo se odnosi na sredstva kod Narodne banke Srbije od RSD 6.599.366 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 10.052.572 hiljade). Kreditni rejting Republike Srbije je Fitch rejting BB+, Moody's Ba2.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza **vanbilansnih stavki** po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Kreditni portfolio			Bruto 31.12.2021.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	14.169.986	10.861	10.848	14.191.695
Potraživanja sa docnjom	4.528	64.941	41	69.510
01-30 dana	4.528	62.836	1	67.365
31-60 dana	-	2.105	-	2.105
61-90 dana	-	-	-	-
>90 dana	-	-	40	40
Ukupno	14.174.514	75.802	10.889	14.261.205

	Kreditni portfolio			Bruto 31.12.2020.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	14.927.473	72.713	3.273	15.003.459
Potraživanja sa docnjom	35.201	3.252	65	38.518
01-30 dana	35.201	-	-	35.201
31-60 dana	-	3.250	-	3.250
61-90 dana	-	2	65	67
>90 dana	-	-	-	-
Ukupno	14.962.674	75.965	3.338	15.041.977

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.2 Kvalitet kreditnog portfolija (Nastavak)

Analiza ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po danima docnje i nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ispravka vrednosti 31.12.2021.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	441.200	45.407	167.112	653.719
Potraživanja sa docnjom	12.252	31.136	974.120	1.017.508
01-30 dana	12.252	7.344	13.891	33.487
31-60 dana	-	23.628	6.195	29.823
61-90 dana	-	164	11.231	11.395
>90 dana	-	-	942.803	942.803
Ukupno	453.452	76.543	1.141.232	1.671.227

	Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ispravka vrednosti 31.12.2020.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Potraživanja bez docnje	420.419	49.443	76.114	545.976
Potraživanja sa docnjom	7.988	27.467	529.755	565.210
01-30 dana	7.988	2.473	9.118	19.579
31-60 dana	-	7.334	821	8.155
61-90 dana	-	17.660	1.345	19.005
>90 dana	-	-	518.471	518.471
Ukupno	428.407	76.910	605.869	1.111.186

6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana

U narednim tabelama prikazan je obezvređen kreditni portfolio Banke sa ispravkom vrednosti na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Individualno obezvređen	1.406.352	593.210	813.142
Grupno obezvređen	1.070.623	548.022	522.601
Ukupno	2.476.975	1.141.232	1.335.743

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Individualno obezvređen	721.354	320.574	400.780
Grupno obezvređen	646.515	285.295	361.220
Ukupno	1.367.869	605.869	762.000

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana (Nastavak)

Restrukturirana potraživanja

Mere restrukturiranja podrazumevaju ustupke koji se odobravaju klijentu koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju finansijskih obaveza. Ustupci se odobravaju dužniku na osnovu sporazuma između Banke i klijenta. Ustupci mogu rezultirati gubicima za Banku i odnose se na bilo koji od sledećih postupaka:

- izmena prethodnih ugovornih uslova za koje se smatra da dužnik ne može da ispuni zbog finansijskih poteškoća koje za rezultat imaju nedovoljne kapacitete za servisiranje duga i koje ne bi bile odobrene da klijent nema finansijskih poteškoća; i
- potpuno ili delimično refinansiranje ugovora o dugu, koje ne bi bilo odobreno da klijent nema finansijskih poteškoća.

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši klasifikacija restrukturiranih kreditnih izloženosti, objašnjeni su u nastavku:

Standard restrukturirane kreditne izloženosti se definišu kao kreditne izloženosti koje u trenutku restrukturiranja ispunjavaju sve sledeće kriterijume:

- ocenjene su kao *Distressed Restructuring* sa DO $\leq 1\%$;
- na osnovu izvršene procene (uključujući dodatne indikatore za Unlikelihood to Pay) je zaključeno da će klijent biti u mogućnosti da obavezu u potpunosti izvrši bez realizacije sredstva obezbeđenja; i
- nisu već u statusu *default* (Nivo 3)/kategoriji *not-performing* na osnovu bilo kog indikatora za default/not-performing

Uslovi Standarda restrukturiranih kreditnih izloženosti odražavaju trenutnu ekonomsku realnost i uopšte klijentovu zadovoljavajuću sposobnost otplate. Oni imaju za cilj smanjenje kreditnog rizika nakon restrukturiranja kreditne izloženosti, i stvaranje osnove za kasnije vraćanje kreditne izloženosti klijenta u redovni kreditni portfolio.

Impaired restrukturirane kreditne izloženosti su definisane kao one kreditne izloženosti koje u vreme restrukturiranja pokazuju ozbiljne probleme sa otplatom dužnika, što će verovatno uticati na rizik defaulta (neizvršenja obaveza) kreditne izloženosti.

Ovo su kreditne izloženosti koje u vreme restrukturiranja ispunjavaju bilo koji od sledećih kriterijuma:

- izloženost je već u statusu *default*/kategoriji *non-performing* zbog bilo kog pokazatelja za default (Nivo 3)/non-performing status;
- na osnovu izvršene procene (uključujući dodatne pokazatelje Unlikelihood to Pay) malo je verovatno da će obaveza biti isplaćena u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, usled ozbiljnih problema sa otplatom sa kojima se klijent suočava; i
- primenjena mera restrukturiranja rezultira *Diminished financial Obligation* (DO) $> 1\%$.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.3 Analiza obezvređenih plasmana (Nastavak)

Sledeće tabele pokazuju klasifikaciju restrukturiranih kreditnih izloženosti:

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Standardni restrukturirani	487.927	47.667	440.260
Obezvređeni restrukturirani	455.868	153.060	302.808
Ukupno	943.795	200.727	743.068

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Standardni restrukturirani	89.360	11.803	77.557
Kontrolisani restrukturirani	602.168	38.535	563.633
Obezvređeni restrukturirani	510.801	209.594	301.207
Ukupno	1.202.329	259.932	942.397

6.1.4 Analiza sredstava obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Banke za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Prikaz kredita i potraživanja od komitenata Banke prema sredstvima obezbeđenja i nivoima obezvređenja, pri čemu su sredstva obezbeđenja prikazana do visine bruto potraživanja, na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine dat je u sledećim tabelama:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bruto izloženost 31.12.2021.
Obezbeđeno depozitom	1.662.675	64.733	4.815	1.732.223
Obezbeđeno garancijama	15.749.428	367.233	271.502	16.388.163
Obezbeđeno hipotekom	54.423.680	1.111.836	1.309.059	56.844.575
Neobezbeđeno	41.427.142	588.070	891.599	42.906.811
Ukupno	113.262.925	2.131.872	2.476.975	117.871.772

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bruto izloženost 31.12.2020.
Obezbeđeno depozitom	1.685.274	4.273	2.533	1.692.080
Obezbeđeno garancijama	14.073.380	126.453	47.617	14.247.450
Obezbeđeno hipotekom	53.470.506	1.181.635	723.183	55.375.324
Neobezbeđeno	38.823.100	591.335	594.536	40.008.971
Ukupno	108.052.260	1.903.696	1.367.869	111.323.825

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.4 Analiza sredstava obezbeđenja (Nastavak)

Prikaz kredita i potraživanja od komitenata Banke prema sredstvima obezbeđenja, pri čemu su sredstva obezbeđenja prikazana do visine bruto potraživanja, na dan 31. decembra 2021 i 2020. godine dat je u sledećoj tabeli:

	Bruto Izloženost 31.12.2021.	Bruto Izloženost 31.12.2020.
Kreditni sa poslovnom svrhom	77.785.605	74.171.372
Obezbeđeno depozitom	1.568.237	1.548.389
Obezbeđeno hipotekom	30.732.400	30.660.061
Obezbeđeno garancijama	14.159.946	12.796.938
Neobezbeđeno	31.325.022	29.165.984
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	5.981.848	4.738.398
Obezbeđeno depozitom	63.066	30.370
Obezbeđeno hipotekom	5.499.255	4.265.366
Obezbeđeno garancijama	-	-
Neobezbeđeno	419.527	442.662
Poljoprivredni krediti	32.985.095	31.485.308
Obezbeđeno depozitom	89.713	80.230
Obezbeđeno hipotekom	20.517.540	20.277.085
Obezbeđeno garancijama	2.228.216	1.450.511
Neobezbeđeno	10.149.626	9.677.482
Potrošački krediti	1.013.233	814.257
Obezbeđeno depozitom	11.208	33.092
Obezbeđeno hipotekom	95.380	172.812
Neobezbeđeno	906.645	608.353
Fond za razvoj i Ministarstvo poljoprivrede	105.991	114.490
Neobezbeđeno	105.991	114.490
Ukupno	117.871.772	111.323.825

Prikaz odnosa bruto stanja stambenih kredita prema vrednosti kolaterala (LTV racio) na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine dat je u sledećoj tabeli:

Stambeni LTV	31.12.2021.	Stambeni LTV	31.12.2020.
<50%	2.186.697	<50%	1.261.105
51%-70%	1.617.680	51%-70%	1.612.972
71%-90%	1.302.811	71%-90%	1.054.295
91%-100%	208.589	91%-100%	235.223
>100%	78.584	>100%	140.632
Ukupno	5.394.361	Ukupno	4.304.227

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Kreditni rizik (Nastavak)

6.1.5 Struktura i diversifikacija kreditnog portfolija

Sledeća tabela prikazuje strukturu kredita i potraživanja od komitenata Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prema tipovima delatnosti:

	Plasmani komitentima 31.12.2021.	Plasmani komitentima 31.12.2020.
Poljoprivreda	32.705.381	31.114.100
Industrija i druga proizvodnja	32.060.326	29.155.802
Trgovina	21.448.901	23.711.273
Građevinarstvo	8.508.929	6.273.899
Druge usluge	6.429.405	5.531.289
Fizička lica	6.720.906	5.075.884
Transport	4.345.706	4.538.895
Turizam	3.973.439	3.558.881
Ostalo	7.552	1.252.616
Ukupno	116.200.545	110.212.639

Sledeća tabela prikazuje geografsku raspodeljenost kredita i potraživanja od komitenata Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

	31.12.2021.		31.12.2020.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Beogradski region	50.011.754	43,04%	43.833.798	39,77%
Centralni region	11.508.534	9,90%	10.800.357	9,80%
Južni region	13.649.299	11,75%	13.551.610	12,30%
Severni region	41.030.958	35,31%	42.026.874	38,13%
Ukupno	116.200.545	100,00%	110.212.639	100,00%

Struktura kreditnog portfolija se redovno prati kroz sastanke Odbora za upravljanje kreditnim rizikom kako bi se identifikovala bilo koja vrsta rizika koncentracije.

Događaji koji mogu imati uticaja na velike delove portfolija, bilo da su u pitanju geografske oblasti ili grane privrede, mogu voditi ka tome da Banka ustanovi limite za određene grupe klijenata koje pripadaju segmentima izloženim ovom zajedničkom faktoru rizika.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici****6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa**

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih redovno usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na ekonomsku vrednost Banke i prihod od kamata i eventualno na kapital Banke.

Sledeća tabela prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Banke za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine. Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa se odnose na kamatonosnu aktivu i pasivu u bilansu stanja Banke, kao i na pozicije kamatonosne aktive i pasive iz pod-bilansa Banke vezanog za EUR i pod-bilansa vezanog za dinare. U odnosu na prethodni obračunski period nije bilo promene u metodologiji obračuna efekata promene kamatnih stopa na prihode i kapital Banke.

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	UKUPNO	EUR	RSD	UKUPNO	EUR	RSD
2021.	164.523	241.447	(76.924)	(164.523)	(241.447)	76.924

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	UKUPNO	EUR	RSD	UKUPNO	EUR	RSD
2020.	72.736	149.415	(76.679)	(72.736)	(149.415)	76.679

Neusklađenost kamatonosne aktive i pasive je pre svega uzrokovana klasifikovanjem celokupne devizne obavezne rezerve u nekamatonosnu aktivu, kao i kapitala Banke u nekamatonosnu pasivu.

Banka pažljivo prati izloženost riziku promena kamatnih stopa. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka nije imala važeće ugovore o svopu kamatnih stopa, kao ni na dan 31. decembra 2020. godine. Sa druge strane, Banka u svom kreditnom portfoliju ima kreditni portfoliju sa promenljivom kamatnom stopom, vezanom za tromesečni i šestomesečni EURIBOR, koji je na dan 31. decembra 2021. godine iznosio RSD 52.973 miliona, dok je 31. decembra 2020. godine portfoliju vezan za tromesečni i šestomesečni EURIBOR iznosio RSD 46.514 miliona. Banka u svom kreditnom portfoliju ima i kreditni portfoliju sa promenljivom kamatnom stopom, koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS i BELIBOR, koji je na dan 31. decembra 2021. godine iznosio RSD 17.415 miliona, dok je 31. decembra 2020. godine iznosio RSD 13.624 miliona.

Izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazane su u sledećim tabelama. Tabele sadrže sredstva i obaveze izložene kamatnom riziku prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (*Repricing Date*) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.2. Tržišni rizici (Nastavak)****6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)**

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	-	-	-	-	-	-	18.757.005
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7.156.940	-	-	1.172.377	-	5.735.520	1.424	247.619
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.744.406	-	-	-	-	-	615
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	56.779.932	8.147.290	11.061.766	17.535.455	19.465.833	2.479.909	730.360
UKUPNO AKTIVA	151.859.511	66.524.338	8.147.290	12.234.143	17.535.455	25.201.353	2.481.333	19.735.599
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>914.551</i>	<i>914.551</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.988.582	1.881.315	3.923.336	1.622.713	13.467.957	15.091.623	1.420.134	581.504
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96.331.145	3.130.877	4.734.039	15.344.227	17.896.017	12.909.045	3.233.151	39.083.789
Subordinirane obaveze	1.895.568	-	-	-	-	1.881.314	-	14.254
UKUPNO PASIVA	136.215.295	5.012.192	8.657.375	16.966.940	31.363.974	29.881.982	4.653.285	39.679.547
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>19.657.806</i>	<i>914.248</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18.743.558</i>
Ročna neusklađenost	61.512.146	(510.085)	(4.732.797)	(13.828.519)	(4.680.629)	(2.171.952)		
Kumulativni gap	61.512.146	61.002.061	56.269.264	42.440.745	37.760.116	35.588.164		

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravka vrednosti. Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok u pasivi na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

31.12.2020.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16.022.819	-	-	-	-	-	-	16.022.819
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	5.292.086	-	676.760	-	-	4.400.000	1.342	213.984
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.592.196	13.592.196	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	110.212.639	49.131.837	8.101.570	11.197.702	17.804.372	19.798.574	3.033.563	1.145.021
UKUPNO AKTIVA	145.119.740	62.724.033	8.778.330	11.197.702	17.804.372	24.198.574	3.034.905	17.381.824
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>2.206.324</i>	<i>1.030.522</i>	<i>1.175.802</i>	-	-	-	-	-
PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	39.586.794	2.913.707	5.132.151	1.799.058	6.697.448	19.729.150	2.724.503	590.777
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	88.432.861	3.672.574	5.900.444	7.149.013	24.662.609	10.603.953	2.731.311	33.712.957
Subordinirane obaveze	1.895.491	1.881.283	-	-	-	-	-	14.208
UKUPNO PASIVA	129.915.146	8.467.564	11.032.595	8.948.071	31.360.057	30.333.103	5.455.814	34.317.942
<i>Vanbilansne stavke</i>	<i>20.792.229</i>	<i>1.034.706</i>	<i>1.176.498</i>	-	-	-	-	<i>18.581.025</i>
Ročna neusklađenost	54.256.469	(2.254.265)	2.249.631	(13.555.685)	(6.134.529)	(2.420.909)		
Kumulativni gap	54.256.469	52.002.204	54.251.835	40.696.150	34.561.621	32.140.712		

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravka vrednosti. Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok u pasivi na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju uticaj promene kamatnih stopa na neto prihod Banke i neto uticaj na ekonomsku vrednost kapitala Banke primenom standardnog scenarija. Standardni scenario podrazumeva paralelno pomeranje krive prinosa za 100 baznih poena i 200 baznih poena.

Osetljivost neto prihoda Banke na pomeranje kamatnih stopa	100bp šok na gore	100bp šok na dole	200bp šok na gore	200bp šok na dole
2021.				
Na dan 31.12.2021.	83,403	(83,403)	166,807	(166,807)
Prosek za period	37,335	(37,335)	74,669	(74,669)
Maksimum za period	95,481	(95,481)	190,961	(190,961)
Minimum za period	(5,344)	5,344	(10,687)	10,687
2020.				
Na dan 31.12.2020.	37.802	(37.802)	75.604	(75.604)
Prosek za period	67.843	(67.843)	135.686	(135.686)
Maksimum za period	190.695	(190.695)	381.390	(381.390)
Minimum za period	16.239	(16.239)	32.477	(32.477)

Osetljivost ekonomske vrednosti kapitala Banke na pomeranje kamatnih stopa	100bp šok na gore	100bp šok na dole	200bp šok na gore	200bp šok na dole
2021.				
Na dan 31.12.2021.	(252.358)	252.358	(504.715)	504.715
Prosek za period	(154.613)	154.613	(309.226)	309.226
Maksimum za period	(252.358)	252.358	(504.715)	504.715
Minimum za period	(73.780)	73.780	(147.559)	147.559
2020.				
Na dan 31.12.2020.	(134.746)	134.746	(269.491)	269.491
Prosek za period	(103.914)	103.914	(207.827)	207.827
Maksimum za period	(134.746)	134.746	(269.491)	269.491
Minimum za period	(45.907)	45.907	(91.815)	91.815

6.2.2 Devizni rizik – rizik od promene kurseva valuta

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat ili kapital Banke.

Banka upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije (limit za otvorene devizne pozicije je 20% regulatornog kapitala) i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (limit otvorene devizne pozicije 10% od kapitala Banke u totalu). Banka upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Banka održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditu indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Sljedeća tabela prikazuje potencijalne efekte u slučaju rasta ili pada deviznih kurseva od 1.500 bazičnih poena na dobitke ili gubitke i kapital Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine. U odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo promena u metodologiji obračuna potencijalnih efekata promene deviznih kurseva.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.2 Devizni rizik - rizik od promene kurseva valuta (Nastavak)

	Stanje otvorene devizne pozicije na osnovu bilansnih stavki		Efekat depresijacije RSD za 15%		Efekat apresijacije RSD za 15%	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
USD	16.274	54.623	2.441	8.193	(2.441)	(8.193)
EUR	166.963	349.957	25.044	52.494	(25.044)	(52.494)
Ostale valute	11.148	8.603	1.672	1.290	(1.672)	(1.290)

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2021. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

31.12.2021.	EUR (uključujući indeksirane)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.422.911	36.309	45.262	8.252.523	18.757.005
Potraživanje po osnovu derivata Hartije od vrednosti	-	-	-	699	699
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.424	-	-	7.155.516	7.156.940
Kredit i potraživanja od komitenata	2.752.995	294.168	163.826	6.534.032	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	92.800.669	-	-	23.399.876	116.200.545
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	-	-	-	278.156	278.156
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.724.443	1.724.443
Investicione nekretnine	-	-	-	370.785	370.785
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	33.974	33.974
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	47.370	47.370
Ostala sredstva	48.092	-	-	848.915	897.007
UKUPNO AKTIVA	106.026.091	330.477	209.088	48.774.041	155.339.697
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.289.101	39.102	14.338	646.041	37.988.582
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	65.392.783	1.179.690	176.280	29.582.392	96.331.145
Subordinirane obaveze	1.895.568	-	-	-	1.895.568
Rezervisanja	12.280	-	-	353.379	365.659
Odložene poreske obaveze	-	-	-	42.543	42.543
Ostale obaveze	355.148	9.962	10.100	615.557	990.767
Kapital	-	-	-	17.725.433	17.725.433
UKUPNO PASIVA	104.944.880	1.228.754	200.718	48.965.345	155.339.697
Neto spot pozicija	1.080.211	(898.277)	8.370		
Neto forward pozicija	(914.248)	914.551	-		
Neto devizna pozicija	166.963	16.274	8.370		

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.2 Devizni rizik - rizik od promene kurseva valuta (Nastavak)

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2020. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

31.12.2020.	EUR (uključujući indeksirane)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.267.886	33.314	77.498	6.644.121	16.022.819
Potraživanje po osnovu derivata	-	-	-	340	340
Hartije od vrednosti	1.342	-	-	5.290.744	5.292.086
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8.270.023	193.324	128.741	5.000.108	13.592.196
Kredit i potraživanja od komitenata	85.145.066	-	-	25.067.573	110.212.639
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127.752	127.752
Nematerijalna imovina	-	-	-	285.850	285.850
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.816.396	1.816.396
Investicione nekretnine	-	-	-	380.813	380.813
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	47.370	47.370
Ostala sredstva	27.341	334	-	724.582	752.257
UKUPNO AKTIVA	102.711.658	226.972	206.239	45.385.649	148.530.518
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	7.261	7.261
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	39.153.358	48.234	9.259	375.943	39.586.794
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	61.100.243	1.147.987	180.322	26.004.309	88.432.861
Subordinirane obaveze	1.895.491	-	-	-	1.895.491
Rezervisanja	-	-	-	205.200	205.200
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	33.777	33.777
Odložene poreske obaveze	-	-	-	52.032	52.032
Ostale obaveze	353.100	6.650	8.055	677.296	1.045.101
Kapital	-	-	-	17.272.001	17.272.001
UKUPNO PASIVA	102.502.192	1.202.871	197.636	44.627.819	148.530.518
Neto spot pozicija	209.466	(975.899)	8.603		
Neto forward pozicija	141.096	1.030.522	-		
Neto devizna pozicija	350.562	54.623	8.603		

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedene iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Naredne tabele prikazuje vrednosti finansijskih sredstava i obaveza knjižene po hijerarhiji fer vrednosti na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

31.12.2021.	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu derivata	699	699	-	-	699
Hartije od vrednosti	7.156.940	7.156.940	-	7.156.940	-
Finansijska aktiva	7.157.639	7.157.639	-	7.156.940	699
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Finansijska pasiva	-	-	-	-	-

31.12.2020.	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu derivata	340	340	-	-	340
Hartije od vrednosti	5.292.086	5.292.086	-	5.292.086	-
Finansijska aktiva	5.292.426	5.292.426	-	5.292.086	340
Obaveze po osnovu derivata	7.261	7.261	-	-	7.261
Finansijska pasiva	7.261	7.261	-	-	7.261

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Naredne tabele prikazuju knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

31.12.2021.

Finansijska aktiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke:	18.757.005	18.757.005	-	18.757.005	-
- <i>Gotovina</i>	1.848.363	1.848.363	-	1.848.363	-
- <i>Gotovina kod centralne banke</i>	16.908.642	16.908.642	-	16.908.642	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.745.021	-	-	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	119.420.263	-	-	119.420.263
Investicije u zavisna društva	127.752	127.752	-	-	127.752
Ukupno	144.830.323	148.050.041	-	18.757.005	129.293.036

Finansijska pasiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci:	37.988.582	37.363.698	-	5.249.216	32.114.482
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	32.739.366	32.114.482	-	-	32.114.482
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci</i>	5.249.216	5.249.216	-	5.249.216	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima:	96.331.145	95.955.086	-	-	95.955.086
- <i>Obaveze prema finansijskim institucijama</i>	21.470.452	21.191.646	-	-	21.191.646
- <i>Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima</i>	74.860.693	74.763.440	-	-	74.763.440
Subordinirane obaveze	1.895.568	1.895.568	-	-	1.895.568
Ukupno	136.215.295	135.214.352	-	5.249.216	129.965.136

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

31.12.2020.

Finansijska aktiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke:	16.022.819	16.022.819	-	16.022.819	-
- Gotovina	1.782.651	1.782.651	-	1.782.651	-
- Gotovina kod centralne banke	14.240.168	14.240.168	-	14.240.168	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.592.196	13.592.196	-	-	13.592.196
Kredit i potraživanja od komitenata	110.212.639	113.031.895	-	-	113.031.895
Investicije u zavisna društva	127.752	127.752	-	-	127.752
Ukupno	139.955.406	142.774.662	-	16.022.819	126.751.843

Finansijska pasiva	Knjigo- vodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci:	39.586.794	36.410.846	-	4.856.656	31.554.190
- Obaveze prema finansijskim institucijama	34.730.138	31.554.190	-	-	31.554.190
- Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci	4.856.656	4.856.656	-	4.856.656	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima:	88.432.861	87.809.577	-	-	87.809.577
- Obaveze prema finansijskim institucijama	13.313.245	12.763.547	-	-	12.763.547
- Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	75.119.616	75.046.030	-	-	75.046.030
Subordinirane obaveze	1.895.491	1.895.491	-	-	1.895.491
Ukupno	129.915.146	126.115.914	-	4.856.656	121.259.258

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Tržišni rizici (Nastavak)

6.2.3 Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Fer vrednost najbolje odražava tekuću tržišnu cenu. Procenjene fer vrednosti finansijskih instrumenata određene su od strane Banke na bazi postojećih raspoloživih tržišnih informacija, odgovarajuće metodologije procene i neophodnog prosuđivanja za tumačenje podataka kod utvrđivanja fer vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

Fer vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti zbog toga što je ročnost ovih plasmana do šest meseci s obzirom da su u pitanju visoko likvidni, kratkoročni finansijski instrumenti.

Kredit i potraživanja od komitenata

Fer vrednost potraživanja po osnovu plasmana komitentima je obračunata na bazi očekivanih tokova gotovine primenom trenutno važećih kamatnih stopa Banke na dan bilansa stanja.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Procenjena fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Fer vrednost oročenih depozita je obračunata diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom važećih kamatnih stopa za depozite ročnosti preko šest meseci kod kojih sadašnje kamatne stope iz cenovnika nisu jednake ugovorenim za ove depozite.

Primljeni krediti između ostalog uključuju primljene kredite od banaka i drugih međunarodnih finansijskih institucija. Fer vrednost obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što je ročnost ovih obaveza do šest meseci.

Fer vrednost kredita od drugih međunarodnih finansijskih institucija se obračunava kod kredita koji su ugovoreni sa fiksnim i varijabilnom kamatnim stopama i to diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe za Srbiju (*ProCredit Group funding interest rates*). Navedene stope Grupa redovno poredi sa stopama transakcija trećih lica kako bi utvrdila njihovu usklađenost sa tržišnim stopama.

Fer vrednost subordiniranih obaveza obračunata je primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe na način objašnjen u prethodnom pasusu.

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje korišćenjem zvaničnih srednjih kurseva Narodne banke Srbije kao i primenom zvaničnih kamatnih stopa za posmatranu ročnost derivata.

Fer vrednost ulaganja u zavisno društvo je jednaka fer vrednosti neto imovine zavisnog društva.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- državne hartije od vrednosti;
- depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- depozite sa tržišta novca;
- kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- subordinirane kredite; i
- akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima.

Banka upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Banka u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Banka izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je banka klasifikovala prema poslovnom modelu radi trgovanja i držanje radi prikupljanja i prodaje.

Likvidna potraživanja banke drugog reda čine ostala potraživanja banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

Obaveze banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze banke koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj pokrića likvidne aktive (LCR) predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Obračun elemenata datog pokazatelja te samim tim i samog pokazatelja, vrši se u skladu sa zahtevima Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Pokazatelji likvidnosti Banke u 2021. i 2020. godini sumirani su u sledećoj tabeli:

	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
Pokazatelj likvidnosti				
2021. godina	2,35	2,28	2,46	2,05
2020. godina	2,33	2,21	2,71	1,92
Uži pokazatelj likvidnosti				
2021. godina	2,10	1,99	2,17	1,72
2020. godina	2,14	1,97	2,33	1,67
LCR (%)				
2021. godina	171	159	194	139
2020. godina	165	150	170	124

Kao deo upravljanja rizikom likvidnosti koji proizilazi iz finansijskih obaveza, Banka poseduje likvidnu rezervu koju čini novac i novčani ekvivalenti, kao i dužničke hartije od vrednosti koje su izdate od strane države, a koja se lako mogu prodati u skladu sa zahtevima likvidnosti.

Banka poseduje i rezerve likvidnosti u vidu odobrenih, a nepovučenih kreditnih linija. Navedena rezerva likvidnosti na dan 31. decembra 2021. godine iznosi RSD 1.175 miliona (31. decembar 2020. godine: RSD 1.175 miliona).

Tabela u nastavku predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan **31. decembra 2021. godine**, prikazano po pripadajucim AOP delovima:

	Knjigo- vodstvena vrednost / fer vrednost	Raspoloživa vrednost
Izloženost prema centralnim bankama - Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (deo 0005)	6.604.706	6.604.706
Izloženost prema Republici Srbiji - Hartije od vrednosti (deo 0004); Krediti i potraživanja od komitenata (deo 0006)	7.293.572	7.293.572
Novčanice i kovani novac - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	1.858.711	1.858.711
Rezerve kod Narodne banke Srbije (iznad zahtevanog nivoa za obračunski period) - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	556.042	556.042
Stand-by-Line (kreditna linija) – Vanbilans	1.175.821	1.175.821
Ukupno	17.488.852	17.488.852

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan **31. decembra 2020. godine:**

	Knjigo- vodstvena vrednost / fer vrednost	Raspoloživa vrednost
Izloženost prema centralnim bankama - Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (deo 0005)	9.121.230	9.121.230
Izloženost prema Republici Srbiji - Hartije od vrednosti (deo 0004); Krediti i potraživanja od komitenata (deo 0006)	5.435.172	5.435.172
Novčanice i kovani novac - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	1.819.704	1.819.704
Rezerve kod Narodne banke Srbije (iznad zahtevanog nivoa za obračunski period) - Gotovina i sredstva kod centralne banke (deo 0001)	797	797
Stand-by-Line (kreditna linija) – Vanbilans	1.175.802	1.175.802
Ukupno	17.552.705	17.552.705

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Tabela u daljem tekstu prikazuje finansijska sredstva i obaveze raspoređene po ročnosti u odgovarajuće vremenske korpe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan bilansa. Najveća ročna neusklađenost u periodu do jednog meseca proizlazi iz toga što se tekući računi Banke (koji čine značajan deo depozitnog portfolija) raspoređuju u korpu do jednog meseca.

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	18.757.005	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7.156.940	-	-	-	1.214.402	5.941.114	1.424
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	9.745.021	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	4.044.348	7.554.956	10.730.735	24.746.449	52.938.995	16.185.062
UKUPNO AKTIVA	151.859.511	32.546.374	7.554.956	10.730.735	25.960.851	58.880.109	16.186.486
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>914.551</i>	<i>914.551</i>	-	-	-	-	-
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.988.582	2.462.819	3.923.336	1.622.713	13.467.957	15.091.623	1.420.134
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96.331.145	42.214.666	4.734.039	15.344.227	17.896.017	12.909.045	3.233.151
Subordinirane obaveze	1.895.568	14.254	-	-	-	1.881.314	-
UKUPNO PASIVA	136.215.295	44.691.739	8.657.375	16.966.940	31.363.974	29.881.982	4.653.285
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>19.657.806</i>	<i>2.788.603</i>	<i>2.442.461</i>	<i>3.010.566</i>	<i>4.014.088</i>	-	-
Ročna neusklađenost (bez ostale aktive i pasive)		(12.145.365)	(1.102.419)	(6.236.205)	(5.403.123)	28.998.127	11.533.201
Kumulativni gap (bez ostale aktive i pasive)		(12.145.365)	(13.247.784)	(19.483.989)	(24.887.112)	4.111.015	15.644.216

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravke.

** Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok u pasivi na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

31.12.2020.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16.022.819	16.022.819	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	5.292.086	-	742.291	-	-	4.548.453	1.342
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.592.196	13.592.196	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	110.212.639	4.225.203	6.535.205	8.460.600	20.956.272	53.801.952	16.233.407
UKUPNO AKTIVA	145.119.740	33.840.218	7.277.496	8.460.600	20.956.272	58.350.405	16.234.749
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>2.206.324</i>	<i>1.030.522</i>	<i>1.175.802</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	39.586.794	3.504.484	5.132.151	1.799.058	6.697.448	19.729.150	2.724.503
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	88.432.861	37.385.531	5.900.444	7.149.013	24.662.610	10.603.953	2.731.310
Subordinirane obaveze	1.895.491	14.208	-	-	-	1.881.283	-
UKUPNO PASIVA	129.915.146	40.904.223	11.032.595	8.948.071	31.360.058	32.214.386	5.455.813
<i>Vanbilansne stavke**</i>	<i>20.792.228</i>	<i>2.124.473</i>	<i>3.356.032</i>	<i>3.269.302</i>	<i>4.359.069</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Ročna neusklađenost		(7.064.005)	(3.755.099)	(487.471)	(10.403.786)	26.136.019	10.778.936
Kumulativni gap		(7.064.005)	(10.819.104)	(11.306.575)	(21.710.361)	4.425.658	15.204.594

* Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravke.

** Vanbilansne stavke u aktivi se odnose na derivate, dok u pasivi na derivate, neiskorišćene kreditne obaveze i potencijalne obaveze po osnovu garancija.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka je Strategijom za upravljanje rizicima, kao i respektivnim politikama obzirom na konzervativnost pretpostavki raspoređivanja u vremenske korpe definisala limite za gap-ove po valutama (RSD i EUR, kao i u ukupnim iznosima) u vremenskim korpama do 90 dana i shodno definisanom donosi mere u slučaju pojave negativnog gap-a. Takođe, ALCO odbor Banke je upoznat sa gepovima u ostalim vremenskim korpama, koji se redovno razmatraju zajedno sa mogućnostima koje stoje na raspolaganju u cilju potrebnog blagovremenog donošenja odluka.

Tabela u nastavku prikazuje knjigovodstvenu vrednost nederivativne finansijske imovine i finansijskih obaveza za koje se očekuje da će biti izmireni **u narednih 12 meseci** nakon datuma izveštavanja.

	2021.	2020.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	16.022.819
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.214.402	742.291
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	13.592.196
Kredit i potraživanja od komitenata	47.076.488	40.177.280
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21.476.825	17.133.141
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	80.188.949	75.097.598
Subordinirane obaveze	14.254	14.208

Tabela u nastavku prikazuje vrednost nederivativne finansijske imovine i finansijskih obaveza za koje se očekuje da će biti izmireni **u periodu dužem od 12 meseci** nakon datuma izveštavanja.

	2021.	2020.
AKTIVA		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	5.942.538	4.549.795
Kredit i potraživanja od komitenata	69.124.057	70.035.359
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	16.511.757	22.453.653
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	16.142.196	13.335.263
Subordinirane obaveze	1.881.314	1.881.283

Banka se ne bavi špekulativnim poslovima – poslovima kupovine ili prodaje hartija od vrednosti ili valute čiji je osnovni cilj ostvarenje profita na osnovu očekivanih kretanja njihovih cena. Ugovori o kupoprodaji hartija od vrednosti i valute zaključuju se jedino sa ciljem zatvaranja pozicije likvidnosti, odnosno umanjavanja izloženosti finansijskim i tržišnim rizicima. Banka je na kraju 2021. godine imala izloženosti po osnovu svop i spot transakcija koje nemaju značajan uticaj na ukupnu likvidnost Banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Tabela u daljem tekstu prikazuje derivate po fer vrednosti koje je Banka imala na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

31.12.2021.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA - SWAP	699	699	-	-	-	-	-
PASIVA	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2020.	Ukupno	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
AKTIVA - SWAP	340	340	-	-	-	-	-
PASIVA - SWAP	7.261	7.261	-	-	-	-	-

6.4. Rizici izloženosti

Rizik izloženosti Banke prati se na nivou pojedinačnog lica i na nivou grupe povezanih lica u skladu sa procedurama Banke i propisima Narodne banke Srbije.

Politika upravljanja kreditnim rizikom definiše procenu izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom. Politika predstavlja skup svih aktivnosti u vezi sa identifikovanjem, merenjem i procenom ovog rizika, definisanje jasnih smernica u cilju pronalaženja i sagledavanja oblika povezanosti, utvrđivanje odgovornosti lica zaduženih za prikupljanje dokumentacije relevantne za uočavanje oblika povezanosti, u cilju usklađivanja sa definisanim limitima i zakonskim propisima.

Upravljanje rizikom izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom kontroliše se u postupku odobravanja, kao i u toku korišćenja plasmana Banke u Odeljenju za kreditne rizike u skladu sa usvojenim/propisanim limitima izloženosti tako da:

- izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica bude maksimalno 25% kapitala Banke; i
- zbir svih velikih izloženosti Banke i izloženosti prema licima povezanim sa Bankom ne bude veća od 400% kapitala Banke.

Kontrolu rizika izloženosti Banka vrši uspostavljenim limitima izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija, kao i korišćenjem instrumenata materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke.

Na dan 31. decembra 2021. godine najveća izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosila je 12,23%, dok je zbir velikih izloženosti takođe iznosio 12,23% i bio znatno ispod propisanog maksimuma.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.5. Rizik ulaganja**

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara rizika, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke.

Rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine obuhvata:

- (a) ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru; i
- (b) ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, ulaganja u nefinansijske subjekte, osnovna sredstva i investicione nekretnine predstavlja regulatorni pokazatelj, koji Banka mora da održava na nivou koji ne sme preći 60% kapitala, dok ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, s tim što ovo ograničenje se ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja. Apetitima rizika su granične vrednosti kalibrirane na nižem nivou.

Ulaganjima Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od 6 meseci od dana sticanja tih akcija.

Politikom upravljanja ostalih materijalno značajnih rizika omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika ulaganja kome je Banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka.

Banka je izložena riziku ulaganja i od potencijalnih fluktuacija vrednosti investicija u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Izloženost Banke riziku ulaganja u 2021. godini se kretala u okviru propisanih limita, a na dan 31. decembra 2021. godine pokazatelj ulaganja Banke iznosio je 12,81% kapitala.

Pokazatelj ulaganja Banke na dan 31. decembra 2020. godine iznosio je 13,14%, što je znatno ispod propisanog i interno određenog pokazatelja.

6.6. Rizik zemlje porekla

Rizik zemlje Banka definiše kao rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik da Banka neće moći da izvrši prava nad određenim sredstvima u drugoj zemlji ili da druga ugovorna strana u stranoj zemlji nije u mogućnosti da izvrši svoju obavezu, jer postoje ograničenja transfera i konvertibilnosti ili eksproprijacija nametnuta na cross-border izloženost (usled političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica), te postoji mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke.

Banka sprovodi interno usvojenu Politiku upravljanja rizikom zemlje, kao i Pravilo za upravljanje rizikom zemlje da bi zaštitila svoje poslovanje od navedenog rizika. Sa ciljem da se kontroliše rizik zemlje, navedenom politikom Banka je definisala limite i trigere za limite koji se uspostavljaju na lokalnom nivou. Nivo limita definiše toleranciju prema ovom riziku. Triger zona služi kao rani signal upozorenja da ne bi došlo do kršenja limita, ali ne znači nužno preduzimanje određenih mera.

Izloženost Banke riziku zemlje porekla se u 2021. godini kretala u okviru propisanih limita. ProCredit banke generalno nisu značajno izložene riziku zemlje iz razloga što nemaju relevantne cross-border izloženosti. Najveći deo izloženosti prema nerezidentima se odnosi na sredstva na nostro računima kod banaka u inostranstvu.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.7. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Politika upravljanja operativnim rizikom Banke je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom ProCredit Holdinga i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Banke omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Banku. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Banke.

Jednom godišnje Banka sprovodi samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Banke. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Banke, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku.

Banka posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda (aktivnosti) kojim su obuhvaćeni novi proizvodi, usluge, poslovni procesi, finansijski instrumenti, IT sistemi i organizaciona struktura. Pod definiciju „novog proizvoda/aktivnosti“ spadaju i značajno izmenjeni materijalni proizvodi (aktivnosti).

Obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik vrši se primenom pristupa osnovnog indikatora, u skladu sa propisanom metodologijom. Na dan 31. decembra 2021. godine, kapitalni zahtev za operativni rizik iznosi RSD 610.152 hiljade.

6.8. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom Banke se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije.
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora.
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Banke trebalo bi da omogućí očekivanu stabilnost rasta i razvoja Banke, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj poslovnih mogućnosti Banke.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou.

Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala, a isto tako banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke; i
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****6.8. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Banka je dužna da ove pokazatelje održava na nivoima koji nisu niži od:

1. 4,5%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke;
2. 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke; i
3. 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke koja predstavlja zbir:

- ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom; i
- kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala definisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala, što iznosi 8%.

Pored definisanih minimalnih pokazatelja kapitalne adekvatnosti od strane Narodne banke Srbije, Banka je unutar gore navedenih pokazatelja u svoje redovno poslovanje implementirala značajne bafere iznad regulatorno propisanih minimuma, u okviru risk apetita definisanih Strategijom Banke za upravljanje rizicima.

Kapital banke je jednak zbiru Nivo 1 kapitala (Osnovni kapital) i Nivo 2 kapitala (Dopunski kapital- najčešće podređena dugovanja (subordinirane obaveze) i kumulativne preferencijalne akcije), gde Nivo 1 kapitala banke predstavlja zbir Osnovnog akcijskog kapitala – Nivo 1 (najčešće vlasničke akcije) i Dodatnog akcijskog kapitala – Nivo 1 (najčešće nekumulativne preferencijalne akcije).

Zaštitni slojevi kapitala propisani regulativom Narodne banke Srbije su:

1. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala (2,5%);
2. Kontraciklični zaštitni sloj kapitala (0%);
3. Zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku (Banka se ne nalazi na listi Narodne banke Srbije sistemski značajnih banaka);
4. Zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku 1-2%; i
5. Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik (3%).

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine bili su sledeći:

	2021.	2020.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (min. 4,5%)	15,46%	15,41%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (min. 6%)	15,46%	15,41%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (min. 8%)	16,53%	16,85%

Tokom 2021. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala je bio znatno iznad propisanog regulatornog limita od 8%.

Visina i struktura kapitala Banke u svakom trenutku mora da obezbedi pokriće minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne kapitalne zahteve za rizike kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Struktura kapitala prikazana je u Napomeni 38, dok su pokazatelj adekvatnosti kapitala i ostali pokazatelji poslovanja Banke prikazani u Napomeni 42. - Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

7. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

	2021.	2020.
Prihodi od kamata		
Prihodi od kamata po osnovu kredita	4.012.526	3.783.530
Prihodi od kamata po osnovu depozita i obavezne rezerve	8.429	28.041
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti	133.863	114.084
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana i sredstava	12.485	11.558
Ukupno	4.167.303	3.937.213
Rashodi kamata		
Rashodi kamata po osnovu kredita	(368.184)	(441.326)
Rashodi kamata po osnovu depozita	(583.215)	(565.922)
Rashodi kamata po osnovu ostalih obaveza	(6.629)	(7.139)
Ukupno	(958.028)	(1.014.387)
Neto prihod po osnovu kamata	3.209.275	2.922.826

Prihode i rashode od kamata čine:

	2021.	2020.
Prihodi od kamata		
Banke i druge finansijske organizacije	13.128	52.693
Javni sektor	259.526	207.589
Pravna lica	2.754.118	2.566.172
Stanovništvo	968.349	951.842
Preduzetnici	172.040	158.793
Strane banke	142	124
Ukupno	4.167.303	3.937.213
Rashodi kamata		
Banke i druge finansijske organizacije	(27.461)	(25.993)
Javni sektor	(16.303)	(18.038)
Pravna lica	(161.664)	(148.726)
Stanovništvo	(232.700)	(226.038)
Preduzetnici	(368)	(184)
Strana lica	(2.388)	(2.626)
Strane banke	(75.634)	(100.509)
Strane finansijske institucije	(434.885)	(485.137)
Troškovi kamate na obaveze po lizingu - MSFI 16	(6.625)	(7.136)
Ukupno	(958.028)	(1.014.387)
Neto prihod po osnovu kamata	3.209.275	2.922.826

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

8. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	801.619	734.298
Naknade za bankarske usluge po kreditnim poslovima	64.914	48.020
Provizije iz poslovanja sa karticama	384.930	307.935
Provizije po izdatim garancijama	153.294	137.423
Naknade za usluge platnog prometa sa inostranstvom	195.496	155.464
Naknade za ostale bankarske usluge	42.972	40.082
Naknade za kupoprodaju deviza	190.978	-
Ukupno	1.834.203	1.423.222
Rashodi naknada i provizija		
Provizije za kredite	(121.419)	(111.417)
Usluge platnog prometa u zemlji	(36.368)	(33.707)
Usluge platnog prometa u inostranstvu	(141.805)	(112.962)
Rashodi iz poslovanja sa karticama	(127.354)	(100.102)
Ostali rashodi od provizija i naknada	(7.922)	(8.481)
Provizije po osnovu kupoprodaje deviza	(17.223)	-
Ukupno	(452.091)	(366.669)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.382.112	1.056.553

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2021.	2020.
Dobitak po osnovu derivata		
Prihodi po osnovu svop valuta	182.245	13.137
Prihodi po osnovu spot transakcija	-	6
Ukupno	182.245	13.143
Gubitak po osnovu derivata		
Rashodi po osnovu svop valuta	(117.622)	(7.303)
Ukupno	(117.622)	(7.303)
Neto dobitak	64.623	5.840

10. NETO (RASHOD)/PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2021.	2020.
Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika	(66.674)	146.983
Neto prihod/(rashod) od efekata ugovorene valutne klauzule	84	(7.405)
Neto (rashod)/prihod	(66.590)	139.578

Banka je u 2021. godini reklasifikovala prihode/(rashode) nastale u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima, a prema zahtevu NBS, sa pozicije neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule na poziciju Prihodi/(rashodi) od naknada i provizija u ukupnom neto iznosu od RSD 145.999 hiljada (2020. godina: RSD 42.005 hiljada). Banka je navedenu reklasifikaciju sprovedla sa saldonom na dan 24. septembra 2021. godine.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJE SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

- (a) Neto prihodi i rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju:

	2021.	2020.
Neto rashod po osnovu pojedinačnih ispravki vrednosti	(626.312)	(449.070)
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti datih kredita	(130.451)	(86.951)
Neto rashod po osnovu rezervisanja overdrafta i kreditnih kartica	(10.674)	(12.819)
Neto rashod ispravke vrednosti kredita i plasmana bankama	(44)	(10)
Neto rashod ispravke vrednosti plasmana NBS	(1.199)	(631)
Neto rashod ispravke vrednosti ostalih plasmana – eskont menica	(11)	(120)
Neto rashod ispravke vrednosti ostalih potraživanja	(1.089)	(1.324)
Neto rashod od ukidanja ispravki vrednosti provizija za održavanje računa	(18.400)	(14.783)
Neto rashod rezervisanja po osnovu vanbilansnih stavki	(23.387)	(928)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	(859)	(3.035)
Neto (rashod)/prihod od ukidanja rezervisanja dokumentarnih poslova	(10.197)	1.405
Ukupno neto rashod po osnovu ispravke vrednosti	(822.623)	(568.266)
Naplaćena otpisana potraživanja	102.664	114.264
Otpis nenaplativih potraživanja	(23.444)	(8.832)
Neto prihodi otpisanih potraživanja	79.220	105.432
Neto rashod po osnovu obezvređenja	(743.403)	(462.834)

- (b) Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su kako sledi:

2021.	Kredit i Gotovina i sredstva od banaka i drugih potraživanja		Kredit i potraživanja od komitenata		Ostala sredstva (Napomena 30)	Ukupno
	centralne banke (Napomena 20)	finansijskih organizacija (Napomena 22)	od (Napomena 23)	(Napomena 23)		
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	9.141	109	1.111.186	20.691	1.141.127	
Povećanja	3.321	414	1.907.117	3.346	1.914.198	
Smanjenja	(2.122)	(370)	(1.111.072)	(2.257)	(1.115.821)	
Otpis i prodaja	-	-	(235.957)	(685)	(236.642)	
Unwinding	-	-	-	473	473	
Kursne razlike	-	-	(94)	-	(94)	
Stanje ispravke vrednosti na dan 31. decembra 2021. godine	10.348	153	1.671.227	21.554	1.703.282	
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti	1.199	44	796.045	1.089	798.377	
Neto rashod po osnovu vanbilansnih stavki (Napomena 38)	-	-	-	-	23.387	
Neto obezvređenje finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	-	-	-	-	859	
Ukupno neto rashod perioda (Napomena 11(a))	1.199	44	796.045	1.089	822.623	

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

11. NETO RASHOD OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJE SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine (Nastavak):

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 20)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 22)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 23)	Ostala sredstva (Napomena 30)	Ukupno
2020.					
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	8.519	92	1.037.548	16.187	1.062.346
Povećanja	2.506	196	2.553.767	3.473	2.559.942
Smanjenja	(1.875)	(186)	(1.991.429)	(2.149)	(1.995.639)
Otpis	-	-	(352.753)	(1.999)	(354.752)
Prodaja	-	-	(119.648)	5.215	(114.433)
Unwinding	-	-	(16.159)	-	(16.159)
Kursna razlika	(9)	7	(140)	(36)	(178)
Stanje ispravke vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine	9.141	109	1.111.186	20.691	1.141.127
Neto rashod po osnovu ispravke vrednosti	631	10	562.338	1.324	564.303
Neto rashod po osnovu vanbilansnih stavki	-	-	-	-	928
Neto obezvređenja finansijskih sredstava kroz ostali rezultat	-	-	-	-	3.035
Ukupno neto rashod perioda (Napomena 11(a))	631	10	562.338	1.324	568.266

12. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Banka u 2021. godini nije ostvarila dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (2020. godina: neto dobitak od RSD 110.712 hiljada).

13. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2021.	2020.
Prihodi od naknade za menice	3.221	2.905
Nadoknada troškova od povezanih lica	6.615	26.164
Prihodi od naplaćenih troškova prilikom utuženja klijenta	5.681	4.845
Ostali poslovni prihodi	1.085	8.360
Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina u zakup	43.010	39.723
Dobici od prodaje sredstva stečenih naplatom potraživanja	21.764	4.351
Ukupno	81.376	86.348

Nadoknada troškova od povezanih lica u 2021. godini se odnose na:

- troškove smeštaja, transportne troškove i ostale usluge koje Banka plaća i vrši nadoknadu za članove ProCredit Grupe i ProCredit Holdinga u iznosu od RSD 4.891 hiljadu (2020. godina: RSD 24.440 hiljada); i
- zakup poslovnog prostora sa ProCredit Leasing u iznosu od RSD 508 hiljada (2020. godina: RSD 508 hiljada), ugovor o poslovnoj saradnji sa ProCredit Leasing u iznosu od RSD 823 hiljade (2020. godina: RSD 823 hiljade) i ostale nadoknade IT troškova od RSD 393 hiljade (2020. godina: RSD 393 hiljade).

Prihod od izdavanja investicionih nekretnina u zakup se u najvećoj meri odnosi na izdavanje dela poslovne zgrade u ulici Milutina Milankovića 17 u iznosu od RSD 41.643 hiljade (2020. godina: RSD 37.782 hiljade).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2021.	2020.
Troškovi neto zarada	592.807	570.987
Troškovi doprinosa na zarade	299.876	288.204
Troškovi poreza na zarade	75.463	73.444
Ostali lični rashodi - druga davanja radnicima	20.774	13.498
Troškovi angažovanja radnika za privremene poslove	5.499	7.090
Troškovi/(prihodi od ukidanja) neiskorišćenih ostalih rezervisanja za otpremnine	407	(1.262)
Ukupno	994.826	951.961

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2021.	2020.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (Napomena 26)	16.008	15.511
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 27)	170.860	197.470
Troškovi amortizacija sredstava sa pravom korišćenja (Napomena 27)	35.363	38.654
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (Napomena 28)	10.028	9.588
Ukupno	232.259	261.223

16. OSTALI PRIHODI

	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 35)	17.298	43.595
Prihodi od ukidanja ostalih rezervisanja	-	2.958
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	6.079	4.920
Prihodi od promene vrednosti NPO, investicionih nekretnina i nematerijalne imovine	1.096	-
Ostali prihodi	50.353	41.090
Ukupno	74.826	92.563

Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove u 2021. godini odnose se na smanjenje iznosa pojedinačnih rezervisanja po osnovu sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 17.298 hiljada (2020. godina: RSD 43.595 hiljada).

Ostali prihodi u 2021. godini se najvećim delom (RSD 40.050 hiljada) odnose na prihod od viška po avansnim partijama kredita koji su stariji od 10 godina.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***17. OSTALI RASHODI**

	2021.	2020.
Troškovi zakupa	41.650	37.526
Troškovi marketinga	69.076	43.047
Troškovi materijala	30.748	31.569
Troškovi komunikacije	53.776	48.152
Troškovi autorizacije platnih kartica Dina, Master i Visa	279.306	230.729
Troškovi osiguranja	220.513	206.219
Troškovi konsultantskih usluga	208.884	196.792
Troškovi obezbeđenja	47.041	44.022
Troškovi osiguranja zaposlenih	18.612	18.120
Troškovi seminara	41.430	39.687
Troškovi reprezentacije	9.052	6.240
Troškovi licenci	395.384	369.532
Troškovi e-bankinga	69.104	66.180
Troškovi doprinosa	6.104	6.572
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 35)	190.425	165.221
Troškovi održavanja	73.088	60.647
Nematerijalni troškovi	80.254	68.711
Troškovi agencije za naplatu potraživanja	1.643	1.831
Troškovi službenih putovanja	4.048	5.615
Transportni troškovi	6.235	6.915
Troškovi taksa	73.875	21.334
Troškovi manjkova i šteta	124.177	36.322
Troškovi revizije	8.606	7.949
Obezvređenje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	389	58.809
Gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava	-	6.633
Gubici od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	2.870	3.006
Troškovi advokata	28.530	17.205
Troškovi poreza	25.706	27.404
Rashodi od smanjenja vrednosti nekretnina i sredstava stečenih naplatom potraživanja	4.859	5.557
Ostali poslovni rashodi	95.964	73.554
Ukupno	2.211.349	1.911.100

Troškovi marketinga čine pored štampi promo materijala, izrada marketinških rešenja, radio kampanje, emitovanje TV priloga i sl. i donacije.

Troškovi osiguranja se odnose na troškove osiguranja imovine, osiguranje vozila, osiguranje transporta i obaveznu premiju osiguranja depozita fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica u skladu sa Zakonom o osiguranju depozita.

Troškovi konsultantskih usluga u 2021. godini se većinom odnose na usluge predviđene „Management Service Agreement“ ugovorom sa ProCredit Holdingom u iznosu od RSD 182.637 hiljada (2020. godina: RSD 173.703 hiljade) i ostale konsultantske usluge u iznosu od RSD 26.247 hiljada (2020. godina: RSD 23.089 hiljada).

Troškovi licenci predstavljaju troškove jednogodišnjeg korišćenja softvera i njihovo održavanje koje nisu vlasništvo Banke (Microsoft licence, SQL, Quipu, EMC, Siron, Sophos itd.)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

17. OSTALI RASHODI (Nastavak)

Nematerijalne troškove čine:

	2021.	2020.
Održavanje službenih prostorija	18.252	18.675
Održavanje IT opreme i software-a	10.657	4.626
Troškovi komunalnih usluga	40.795	35.799
Ostali rashodi	10.550	9.611
Ukupno	80.254	68.711

18. POREZ NA DOBITAK

Komponente poreza na dobitak su:

	2021.	2020.
Porez na dobitak	103.534	150.008
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(9.501)	(10.619)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-	189
Ukupno poreski rashod perioda	94.033	139.578

Usaglašavanje poreza na dobitak i dobitka pre oporezivanja i prikaz efektivne poreske stope

	Stopa 2021.	2021.	Stopa 2020.	2020.
Dobitak pre oporezivanja		563.785		827.302
Porez po obračunatoj stopi	(15%)	(84.568)	(15%)	(124.095)
Nepriznati troškovi		(42.527)		(49.754)
Poreski nepriznati prihodi		23.561		23.841
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>(18,36%)</i>	<i>(103.534)</i>	<i>(18,13%)</i>	<i>(150.008)</i>
Dobitak po osnovu odloženih poreza		9.501		10.619
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-		(189)
Ukupno poreski rashod perioda		(94.033)		(139.578)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

18. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza

	2021.	2020.
Razlika između poreske i računovodstvene vrednosti NPO i nematerijalne imovine	4.670	5.852
Odloženi poreski prihod po osnovu revalorizacije nekretnina	2.993	2.990
Odloženi poreski prihod/rashod po osnovu otpremnina	61	(189)
Odloženi poreski rashod efekata prve primene MSFI 9	1.777	1.777
Dobitak od realizacije odloženih poreskih sredstava	9.501	10.430

Banka na dan 31. decembra 2021. godine nema tekuće poreske obaveze po osnovu poreza na dobitak (31. decembar 2020. godine: RSD 33.777 hiljada).

Dobitak/(gubitak) po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat

	2021.	2020.
Odloženi poreski rashod po osnovu revalorizacije	-	(126)
Odloženi poreski rashod po osnovu HOV	(12)	(11)
Gubitak od realizacije odloženih poreskih sredstava	(12)	(137)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***19. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA**

Klasifikacija finansijskih instrumenata prema MSFI 9 prikazana je u sledećoj tabeli:

	Vrednovano po amortizovanoj vrednosti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasnički instrumenti	Vrednovano kroz bilans uspeha	Ukupno
31.12.2021.					
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 20)	18.757.005	-	-	-	18.757.005
Potraživanja po osnovu derivata (Napomena 24)	-	-	-	699	699
Hartije od vrednosti (Napomena 21)	-	7.155.516	1.424	-	7.156.940
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 22)	9.745.021	-	-	-	9.745.021
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 23)	116.200.545	-	-	-	116.200.545
Investicije u zavisna društva (Napomena 25)	127.752	-	-	-	127.752
Ostala sredstva (Napomena 30)	487.588	-	-	-	487.588
UKUPNO AKTIVA	145.317.911	7.155.516	1.424	699	152.475.550
OBAVEZE					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 32)	37.988.582	-	-	-	37.988.582
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima (Napomena 33)	96.331.145	-	-	-	96.331.145
Subordinirane obaveze (Napomena 34)	1.895.568	-	-	-	1.895.568
UKUPNO PASIVA	136.215.295	-	-	-	136.215.295

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***19. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)**

	Vrednovano po amortizovanoj vrednosti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužnički instrumenti	Vrednovano po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasnički instrumenti	Vrednovano kroz bilans uspeha	Ukupno
31.12.2020.					
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 20)	16.022.819	-	-	-	16.022.819
Potraživanja po osnovu derivata (Napomena 24)	-	-	-	340	340
Hartije od vrednosti (Napomena 21)	.	5.290.744	1.342		5.292.086
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 22)	13.592.196	-	-	-	13.592.196
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 23)	110.212.639	-	-	-	110.212.639
Investicije u zavisna društva (Napomena 25)	127.752	-	-	-	127.752
Ostala sredstva (Napomena 30)	443.631	-	-	-	443.631
UKUPNO AKTIVA	140.399.037	5.290.744	1.342	340	145.691.463
OBAVEZE					
Obaveze po osnovu derivata (Napomena 31)	-	-	-	7.261	7.261
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 32)	39.586.794	-	-	-	39.586.794
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima (Napomena 33)	88.432.861	-	-	-	88.432.861
Subordinirane obaveze (Napomena 34)	1.895.491	--	-	-	1.895.491
UKUPNO PASIVA	129.915.146	-	-	7.261	129.922.407

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2021.	31.12.2020.
Žiro račun	7.377.424	5.631.544
Blagajna	879.349	1.015.950
Nedospela kamata po osnovu obavezne rezerve kod NBS	266	242
Dinarska novčana sredstva	8.257.039	6.647.736
Blagajna u stranoj valuti	979.362	775.842
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	9.530.952	8.608.382
Novčana sredstva u stranoj valuti	10.510.314	9.384.224
<i>Minus: Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 11(b))</i>	(10.348)	(9.141)
Stanje na dan	18.757.005	16.022.819

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u Izveštaju o tokovima gotovine dat je u Napomeni 44.

21. HARTIJE OD VREDNOSTI

	31.12.2021.	31.12.2020.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasničke HOV u evrima	1.424	1.342
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat – dužničke HOV u dinarima	7.155.516	5.290.744
Stanje na dan	7.156.940	5.292.086

Banka je u toku 2021. godine izvršila ulaganje u državne obveznice Republike Srbije u iznosu od RSD 2.500.000 hiljada.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Redovni devizni računi	3.082.004	3.533.787
Repo poslovi sa Narodnom bankom Srbije	6.500.271	5.000.027
Novčana sredstva kod Centralnog registra	5.346	5.349
Kredit finansijskim organizacijama	58.106	-
Kratkoročni depoziti povezanih banaka i Narodne banke Srbije	99.095	5.052.545
Naknade	45	70
Razgraničena potraživanja za proviziju od banaka	449	532
Razgraničen prihod od naknade po kreditima	(142)	(5)
Bruto krediti i potraživanja	9.745.174	13.592.305
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	(153)	(109)
Stanje na dan	9.745.021	13.592.196

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja po osnovu kredita	116.757.444	109.853.864
Potraživanje za kamatu i naknadu	1.211.138	1.543.208
Potraživanja po osnovu protesta po garancijama	275.268	276.927
Bruto krediti i potraživanja	118.243.850	111.673.999
Razgraničena naknada za odobrenje kredita	(372.078)	(350.174)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	(1.671.227)	(1.111.186)
Stanje na dan	116.200.545	110.212.639

Sektorska struktura kredita i potraživanja od komitenata

31.12.2021.

	Javni sektor	Pravna lica	Preduze-tnici	Stanovni-štvo	Poljopri-vrednici	Strana lica	Ukupno 31.12.2021.
Kamate i naknade	105.989	684.255	51.791	106.872	262.106	124	1.211.137
Protesti	-	266.799	8.468	-	-	-	275.267
Kratkoročni plasmani	-	15.201.926	486.798	115.760	3.584.856	-	19.389.340
Dugoročni plasmani	-	70.914.716	4.262.075	6.809.264	15.382.049	-	97.368.104
Bruto plasmani komitentima	105.989	87.067.696	4.809.132	7.031.896	19.229.011	124	118.243.848
Razgraničena provizije za odobrenje kredita	-	(201.706)	(13.403)	(36.845)	(120.123)	-	(372.077)
Ispravka vrednosti	(105.854)	(1.036.575)	(114.130)	(176.152)	(238.489)	(26)	(1.671.226)
Stanje na dan 31.12.2021.	135	85.829.415	4.681.599	6.818.899	18.870.399	98	116.200.545

31.12.2020.

	Javni sektor	Pravna lica	Preduze-tnici	Stanovni-štvo	Poljopri-vrednici	Strana lica	Ukupno 31.12.2020.
Kamate i naknade	114.497	933.883	70.242	114.543	309.637	406	1.543.208
Protesti	-	266.575	10.352	-	-	-	276.927
Kratkoročni plasmani	-	14.078.126	452.895	52.039	3.161.694	-	17.744.754
Dugoročni plasmani	-	67.150.867	3.940.472	5.419.046	15.598.725	-	92.109.110
Bruto plasmani komitentima	114.497	82.429.451	4.473.961	5.585.628	19.070.056	406	111.673.999
Razgraničena provizije za odobrenje kredita	-	(194.196)	(12.913)	(29.203)	(113.862)	-	(350.174)
Ispravka vrednosti	(32.770)	(699.431)	(71.726)	(107.288)	(199.880)	(91)	(1.111.186)
Stanje na dan 31.12.2020.	81.727	81.535.824	4.389.322	5.449.137	18.756.314	315	110.212.639

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

24. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Valutni svop sa stranim bankama	699	340
Stanje na dan	699	340

Potraživanja po osnovu derivata u iznosu od RSD 699 hiljada na dan 31. decembra 2021. godine (31. decembar 2020. godine: RSD 340 hiljada) se odnose na promenu fer vrednosti i kamatni diferencijal valutnih svopova sa ProCredit Bank Nemačka.

25. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Učešće u kapitalu zavisnih društava u dinarima - ProCredit Leasing d.o.o. Beograd	127.752	127.752
Stanje na dan	127.752	127.752

Banka je osnivač i 100% vlasnik kapitala zavisnog pravnog lica ProCredit Leasing d.o.o. Beograd.

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština ProCredit Leasing d.o.o. Beograd je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. Beograd je otpočeo 30. aprila 2018. godine i još uvek je u toku.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Nematerijalna imovina u pripremi	Licence za softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
1. januar 2020. godine	230.687	494.356	725.043
Direktna povećanja	32.373	-	32.373
Prenos (sa)/na	(32.614)	32.614	-
Stanje na dan			
31. decembra 2020. godine	230.446	526.970	757.416
Akumulirana ispravka vrednosti			
1. januar 2020. godine	-	456.055	456.055
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	-	15.511	15.511
Stanje na dan			
31. decembra 2020. godine	-	471.566	471.566
Sadašnja vrednost na dan			
1. januara 2020. godine	230.687	38.301	268.988
Sadašnja vrednost na dan			
31. decembra 2020. godine	230.446	55.404	285.850
Nabavna vrednost			
1. januar 2021. godine	230.446	526.970	757.416
Direktna povećanja	8.314	-	8.314
Prenos (sa)/na	(381)	381	-
Rashodovanje i prodaja	-	(27.165)	(27.165)
Stanje na dan			
31. decembra 2021. godine	238.379	500.186	738.565
Akumulirana ispravka vrednosti			
1. januar 2021. godine	-	471.566	471.566
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	-	16.008	16.008
Rashodovanje i prodaja	-	(27.165)	(27.165)
Stanje na dan			
31. decembra 2021. godine	-	460.409	460.409
Sadašnja vrednost na dan			
31. decembra 2021. godine	238.379	39.777	278.156

Najveći deo nematerijalne imovine u pripremi se odnosi na licence za prelazak na novu bankarsku aplikaciju čije se aktiviranje očekuje tokom 2022. godine.

Banka ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek trajanja.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembra 2021. godine je izvršen test obezvređenja nematerijalne imovine u pripremi i ne postoje indikatori obezvređenja iste.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema (NPO) obuhvataju:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Ulaganja u tuđe objekte	28.979	34.011
Oprema	117.679	207.558
Ostala osnovna sredstva	5.747	17.623
Poslovna zgrada	1.333.643	1.373.805
Sredstva sa pravom korišćenja	185.055	179.747
Osnovna sredstava u pripremi	53.340	3.652
Stanje na dan	1.724.443	1.816.396

Promene na NPO u toku 2021. i 2020. godine prikazane su kako sledi:

	Ulaganja u tuđe objekte		Oprema	Ostala NPO	Poslovna zgrada	NPO u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna vrednost								
1. januar 2020. godine	109.306	1.489.996	116.059	1.931.663	44.655	289.788	3.981.467	
Direktna povećanja/(smanjenja)	-	-	-	(33.469)	4.741	5.552	(23.176)	
Revalorizacija	-	-	-	838	-	-	838	
Prenos (sa)/na	-	37.780	516	7.448	(45.744)	-	-	
Rashodovanje i prodaja	(6.262)	(47.112)	(472)	-	-	(45.542)	(99.388)	
Stanje na dan								
31. decembra 2020. godine	103.044	1.480.664	116.103	1.906.480	3.652	249.798	3.859.741	
Akumulirana ispravka vrednosti								
1. januar 2020. godine	63.736	1.192.179	82.487	484.610	-	43.731	1.866.743	
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	7.686	125.254	16.465	48.065	-	38.654	236.124	
Rashodovanje i prodaja	(2.389)	(44.327)	(472)	-	-	(12.334)	(59.522)	
Stanje na dan								
31. decembra 2020. godine	69.033	1.273.106	98.480	532.675	-	70.051	2.043.345	
Sadašnja vrednost na dan								
1. januara 2020. godine	45.570	297.817	33.572	1.447.053	44.655	246.057	2.114.724	
Sadašnja vrednost na dan								
31. decembra 2020. godine	34.011	207.558	17.623	1.373.805	3.652	179.747	1.816.396	
Nabavna vrednost								
1. januar 2021. godine	103.044	1.480.664	116.103	1.906.480	3.652	249.798	3.859.741	
Direktna povećanja	-	-	-	-	74.000	71.334	145.334	
Prenos sa/na	2.645	12.079	2.072	7.516	(24.312)	-	-	
Rashodovanje i prodaja	-	(28.657)	(183)	-	-	(46.037)	(74.877)	
Stanje na dan								
31. decembra 2021. godine	105.689	1.464.086	117.992	1.913.996	53.340	275.095	3.930.198	
Akumulirana ispravka vrednosti								
1. januar 2021. godine	69.033	1.273.106	98.480	532.675	-	70.051	2.043.345	
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	7.677	101.557	13.948	47.678	-	35.363	206.223	
Rashodovanje i prodaja	-	(28.256)	(183)	-	-	(15.374)	(43.813)	
Stanje na dan								
31. decembra 2021. godine	76.710	1.346.407	112.245	580.353	-	90.040	2.205.755	
Sadašnja vrednost na dan								
31. decembra 2021. godine	28.979	117.679	5.747	1.333.643	53.340	185.055	1.724.443	

Eksterne procene fer vrednosti poslovnih objekata vrše ovlašćeni procenjivači svakih 5 godina. Na kraju svake izveštajne godine vrše se interne procene kako bi se utvrdilo da li postoje eventualna odstupanja u odnosu na knjigovodstvenu vrednost na izveštajni datum. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka nema nekretnina čija je procena starija od 5 godina.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)**

Ukupna sadašnja vrednost poslovnih zgrada koje su u vlasništvu Banke na dan 31. decembra 2021. godine, a koje Banka koristi za sopstvene potrebe, iznosi RSD 1.333.643 hiljade (31. decembar 2020. godina: RSD 1.373.805 hiljada). Poslovne zgrade se odmeravaju po modelu revalorizacije. Najveći iznos od RSD 730.549 hiljada (31. decembar 2020. godine: 759.800 hiljada) se odnosi na deo zgrade Centrale koji Banka koristi za sopstevne potrebe. Poslednja eksterna procena za zgradu Centrale je rađena tokom decembra 2017. godine, naredna će biti rađena krajem 2022. godine, a od 2018. do 2021. godine rađene su interne procene fer vrednosti predmetne zgrade, kako bi se potvrdilo da trenutna vrednost zgrade, bazirana na proceni iz 2017. godine ne odstupa značajno od njene trenutne fer vrednosti. Ostatak vrednosti do navedenog iznosa čine ostale zgrade u iznosu od RSD 603.094 hiljade (31. decembar 2020. godine: RSD 614.005 hiljada). Poslednje eksterne procene ovih zgrada rađene su od 2017. do 2021. godine, a procene od strane eksternog procenitelja se rade na 5 godina. Na kraju svake godine rađene su interne procene fer vrednosti, kako bi se potvrdilo da trenutna vrednost tih zgrada, bazirana na poslednjoj eksternoj proceni, ne odstupa značajno od njihove trenutne fer vrednosti.

Tokom oktobra 2018. godine, odlučeno je da deo zgrade Centrale (ulaz B), a koji je obuhvaćen gore navedenom eksternom procenom iz 2017. godine, bude izdat u zakup. Shodno tome, navedeni deo zgrade je reklasifikovan na investicione nekretnine i od tada se taj deo zgrade odmerava po modelu nabavne (Napomena 28).

Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka nema ugovorenu obavezu za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

28. INVESTICIONE NEKRETNINE

Nabavna vrednost	
1. januar 2020. godine	367.655
Direktna povećanja	33.469
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	401.124
Akumulirana ispravka vrednosti	
1. januar 2020. godine	(10.723)
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	(9.588)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	(20.311)
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	380.813
Nabavna vrednost	
1. januar 2021. godine	401.124
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	401.124
Akumulirana ispravka vrednosti	
1. januar 2021. godine	(20.311)
Obračunata amortizacija (Napomena 15)	(10.028)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	(30.339)
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	370.785

Banka je izvršila test obezvređenja na dan 31. decembra 2021. godine i nema indikacija o obezvređenju investicione nekretnine. Fer vrednost investicione nekretnine na dan 31. decembra 2021. godine iznosi RSD 393.589 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 400.872 hiljade).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***29. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI**

Stalna sredstva namenjena prodaji u iznosu od RSD 47.370 hiljada na dan 31. decembra 2021. godine (31. decembar 2020. godine: RSD 47.370 hiljada) se odnose na objekat u Novom Pazaru.

30. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Finansijska sredstva izložena kreditnom riziku:</i>		
Potraživanja po osnovu platnih kartica	413.200	388.948
Prolazni i privremeni računi	75.004	55.247
<i>Ostala sredstva:</i>		
Potraživanja za isplaćene naknade po osnovu porodiljskog odsustva i bolovanja	-	276
Zalihe sitnog inventara	1.518	1.609
Dati avansi	15.149	27.787
Unapred plaćeni troškovi	161.724	91.822
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	63	251
Dati depoziti za zakup stana	1.241	2.681
Sredstva stečena naplatom potraživanja	146.943	129.188
Ostalo	103.719	75.139
Bruto ostala sredstva	918.561	772.948
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11(b))</i>	(21.554)	(20.691)
Stanje na dan	897.007	752.257

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Vozila i oprema - starija od jedne godine	-	1.871
Nekretnine - do tri godine	146.943	127.317
Stanje na dan	146.943	129.188

Banka sporna potraživanja po kreditima naplaćuje iz pokretne ili nepokretne imovine klijenta a prema sudskom rešenju. Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u ostala sredstva osim ukoliko nije drugačije naglašeno.

31. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Valutni svop sa domaćim bankama	-	2.979
Valutni svop sa stranim bankama (Napomena 43(a))	-	4.282
Stanje na dan	-	7.261

Banka nema obaveze po osnovu derivata na dan 31. decembra 2021. godine (31. decembar 2020. godine: RSD 7.261 hiljada).

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

32. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2021.	31.12.2020.
Transakcioni depoziti	214.314	379.210
Namenski depoziti	1.539	1.751
Drugi depoziti	5.057.353	4.492.562
Depoziti od banaka i finansijskih organizacija (b)	10.494.202	12.728.057
Primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija (a)	22.245.074	22.002.081
Ostale obaveze - kamate i provizije	2.349	2.384
Nedospela kamata	65.642	90.616
Razgraničena provizija za primljene kredite	(91.891)	(109.867)
Stanje na dan	37.988.582	39.586.794

Efektivna kamatna stopa na depozite u stranoj valuti od banaka kretala se u 2021. godini u rasponu od 0,30% do 1,22% godišnje.

(a) Primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija

Finansijska organizacija	Odobreni krediti u EUR	31.12.2021. u EUR	Dospeće	31.12.2021.	31.12.2020.
				Iznos u RSD 000	Iznos u RSD 000
Evropski fond za jugoistočnu Europu	15.000.000	15.000.000	2026.	1.763.732	-
Evropska banka za obnovu i razvoj	100.000.000	65.809.523,80	2022.-2025.	7.738.022	11.556.454
Evropska banka za obnovu i razvoj	10.000.000	10.000.0000	2025.	1.175.821	-
Evropska investiciona banka 1	7.108.434	646.221,30	2019.-2022.	75.984	227.948
Evropska investiciona banka 2	30.000.000	22.731.078,27	2027.-2030.	2.672.768	3.162.867
Fond za dobru upravu	20.000.000	20.000.000	2025.	2.351.642	2.351.604
Razvojna banka Saveta Evrope	10.000.000	10.000.000	2027.	1.175.821	1.175.802
Razvojna banka Saveta Evrope	30.000.000	30.000.000	2026.	3.527.463	3.527.406
Razvojna banka Saveta Evrope	10.000.000	10.000.000	2026.	1.175.821	-
Stanje na dan (I)	212.108.434	184.186.823		21.657.074	22.002.081
Finansijska organizacija	Odobreni krediti u RSD	31.12.2021. u RSD	Dospeće	31.12.2021.	31.12.2020.
				Iznos u RSD 000	Iznos u RSD 000
Evropska banka za obnovu i razvoj	588.000.000	588.000.000	2026.	588.000	-
Stanje na dan (II)	588.000.000	588.000.000		588.000	-
Ukupno (I+II)				22.245.074	22.002.081

Banka je uzela kredite sa kamatnom stopom do 6M Euribor +1.5% godišnje.

Banka ima obavezu da usaglasí svoje poslovanje sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Fondom za dobru upravu (GGF). Na dan 31. decembra 2021. Godine, prema obračunu Banke nije bilo neusaglašenosti sa svim definisanim pokazateljima.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

**32. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM
FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)**

(b) Depoziti od banaka i finansijskih organizacija

Finansijska organizacija	31.12. 2021. u EUR	Dospeće	31.12.2021. Iznos u RSD 000	31.12.2020. Iznos u RSD 000
ProCredit Bank Nemačka	49.250.000	2022.	4.703.284	7.436.948
ProCredit Bank Bugarska	-	-	-	1.763.703
Blue Orchard	40.000.000	2022.	5.790.918	3.527.406
Stanje na dan	89.250.000		10.494.202	12.728.057

Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz finansijskih aktivnosti u vezi sa uzetim kreditima od banaka i fondova i promenama tokom 2021. i 2020. godine.

	Obaveze prema stranim bankama i fondovima
Neto obaveze po osnovu uzetih kredita na dan 1. januara 2021. godine	22.002.081
Povećanje - povlačenje kredita	4.703.130
Smanjenje - otplate kredita	(4.460.354)
Efekti kursnih razlika	217
Neto obaveze na dan 31. decembra 2021. godine	22.245.074
Neto obaveze po osnovu uzetih kredita na dan 1. januara 2020. godine	19.954.956
Povećanje - povlačenje kredita	8.230.799
Smanjenje - otplate kredita	(6.181.397)
Efekti kursnih razlika	(2.277)
Neto obaveze na dan 31. decembra 2020. godine	22.002.081

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

33. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Stanovništvo:		
- transakcioni	5.730.558	3.893.839
- štedni	25.398.924	25.857.702
- po osnovu kredita	1.077.037	1.034.998
- namenski	10.165	16.277
- ostale finansijske obaveze	11.975	12.356
- ostali	1	-
- nedospela kamata	4.357	4.595
	32.233.017	30.819.767
Privreda:		
- transakcioni	28.452.197	24.482.068
- po osnovu kredita	1.506.630	1.748.479
- namenski	212.879	154.115
- ostali	13.681.231	12.835.174
- primljeni krediti	15.468.905	13.313.246
- ostale finansijske obaveze	116.699	174.001
- obaveze za kamatu	2.330	3.689
- nedospela kamata	110.880	101.431
- opozivi depoziti	4.546.377	4.800.891
	64.098.128	57.613.094
Stanje na dan	96.331.145	88.432.861

Neiskorišćene kreditne linije prikazane su u sledećoj tabeli:

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Neiskorišćen	Neiskorišćen	Rok dospeća
			iznos na dan 31.12.2021. u RSD 000	iznos na dan 31.12.2020. u RSD 000	
ProCredit Holding	10.000.000	EUR	1.175.821	1.175.802	30.03.2022.
Evropska investiciona banka	20.000.000	EUR	2.351.642	2.351.604	po povlačenju
Evropska banka za obnovu i razvoj	40.000.000	EUR	-	4.703.208	15.11.2025.
Razvojna banka Saveta Evrope	20.000.000	EUR	-	2.351.604	po povlačenju
Ukupno			3.527.463	10.582.218	

Na oročene depozite fizičkih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu do 2,85% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na depozite fizičkih lica u stranoj valuti kreće se u rasponu do 1,4% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu do 2,0% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na depozite pravnih lica u stranoj valuti kreće se u rasponu do 1,35% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

33. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Primljeni krediti su prikazani su u sledećoj tabeli:

Naziv institucije	Odobreni iznos u EUR	Stanje na dan		31.12.2021. iznos u RSD 000	31.12.2020. iznos u RSD 000
		31.12.2021. u EUR	Dospeće		
APEKS	39.075.110	28.558.321	2022–2030.	3.357.948	3.906.829
ProCredit Holding	53.000.000	53.000.000	2022–2024.	6.231.852	9.406.417
Proparco	50.000.000	50.000.000	2027.	5.879.105	-
Ukupno	142.075.110	131.558.321		15.468.905	13.313.246

Ne postoje kovenante za primljene kredite od APEKSa i ProCredit Holdinga. Banka ima obavezu da usaglasi svoje poslovanje sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa kreditorom Proparco. Na dan 31. decembra 2021. godine prema obračunu Banke nije bilo neusaglašenosti sa svim definisanim pokazateljima.

Kamatne stope na obaveze prema ProCredit Holdingu, APEKS-u i Proparcu se kreću u rasponu od 3M Euribor + 0,6% do 1,48% godišnje.

34. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Iznos na dan		31.12.2021. iznos u RSD 000	31.12.2020. iznos u RSD 000
			31.12.2021- u EUR	Rok dospeća		
ProCredit Holding	6.000.000	EUR	6.000.000	18.10.2023.	705.493	705.481
ProCredit Holding	10.000.000	EUR	10.000.000	01.06.2025.	1.175.821	1.175.802
Ukupno					1.881.314	1.881.283
Nedospela kamata					14.254	14.208
Stanje na dan					1.895.568	1.895.491

Kamatna stopa na subordinirane obaveze kretala se u rasponu 6M Euribor+6,25% do 6M Euribor+6,3%.

Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz finansijskih aktivnosti u vezi sa subordiniranim obavezama i promenama tokom 2021. i 2020. godine.

	Subordinirane obaveze
Neto obaveze na dan 1. januara 2021. godine	1.895.491
Efekti kursnih razlika	30
Ostale negotovinske promene	47
Neto obaveze na dan 31. decembra 2021. godine	1.895.568
Neto obaveze na dan 1. januara 2020. godine	1.895.985
Prilivi gotovine	6.110
Odlivi gotovine	(6.312)
Efekti kursnih razlika	(192)
Ostale negotovinske promene	(100)
Neto obaveze na dan 31. decembra 2020. godine	1.895.491

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

35. REZERVISANJA

	31.12.2021.	31.12.2020.
Rezervisanja za troškove otpremnina	5.532	5.126
Rezervisanje za sudske sporove (Napomena 39.1)	311.414	174.751
Rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 39.2)	48.713	25.323
Stanje na dan	365.659	205.200

Promene rezervisanja u toku 2021. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Otpremnine	Sudski sporovi	Vanbilansne pozicije	Ukupno
Početno stanje	5.126	174.751	25.323	205.200
Povećanje	406	190.425	71.809	262.640
Smanjenje		(17.298)	(48.422)	(65.720)
Iskorišćen iznos	-	(36.464)	-	(36.464)
Kursne razlike	-	-	3	3
Stanje na dan				
31. decembra 2021. godine	5.532	311.414	48.713	365.659

Promene rezervisanja u toku 2020. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Otpremnine	Sudski sporovi	Vanbilansne pozicije	Ukupno
Početno stanje	6.387	85.230	24.410	116.027
Povećanje	-	165.221	49.677	214.898
Smanjenje	(1.261)	(43.595)	(48.749)	(93.605)
Iskorišćen iznos	-	(32.105)	-	(32.105)
Kursne razlike	-	-	(15)	(15)
Stanje na dan				
31. decembar 2020. godine	5.126	174.751	25.323	205.200

Rezervisanja za otpremine zaposlenih na dan 31. decembra 2021. godine su utvrđene u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima Banke, korišćenjem diskontne stope od 3,5% godišnje (31. decembar 2020. godine: 5,05% godišnje), uz pretpostavku prosečnog rasta zarada po stopi od 6% godišnje (31. decembar 2020. godine: 6% godišnje), kao i stope fluktuacije zaposlenih od 8% godišnje (31. decembar 2020. godine: 6% godišnje).

Banka obračunava rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu nastati iz pravnih sporova u skladu sa metodologijom objašnjenom u Napomeni 3.

Na dan 31. decembra 2021. godine protiv Banke se vodilo 10.506 pravnih sporova pred sudovima (31. decembar 2020. godine: 3.736). Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Banci za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 311.414 hiljada (31. decembar 2020. godina: RSD 174.751 hiljada). Rukovodstvo Banke je odobrilo visinu obračunatih rezervisanja za pravne sporove i saglasno je sa procenom da neće nastati materijalno značajni gubici iz preostalih sudskih sporova iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

36. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Odložene poreske obaveze, neto se odnose na:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	46.616	41.946
Odložena poreska obaveza - revalorizacija nekretnina	(88.090)	(91.083)
Odložena poreska obaveza – revalorizacija finansijskih sredstava	(119)	(107)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	828	767
Odloženi poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	(1.778)	(3.555)
Stanje na dan	(42.543)	(52.032)

Promene na odloženim poreskim sredstvima i obavezama u toku godine

2021.	01.01.2021.	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz izveštaj ostalom rezultatu	Ukupno 31.12.2021.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	41.946	4.670	-	46.616
Odložene poreske obaveze revalorizacija nekretnina	(91.083)	2.993	-	(88.090)
Odložene poreske obaveze revalorizacija finansijskih sredstava	(107)	-	(12)	(119)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	767	61	-	828
Odložena poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	(3.555)	1.777	-	(1,778)
Odložene poreske obaveze, neto	(52.032)	9.501	(12)	(42.543)

2020.	01.01.2020.	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz izveštaj o ostalom rezultatu	Ukupno 31.12.2020.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	36.094	5.852	-	41.946
Odložene poreske obaveze revalorizacija nekretnina	(93.948)	2.990	(125)	(91.083)
Odložene poreske obaveze revalorizacija finansijskih sredstava	(96)	-	(11)	(107)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	956	(189)	-	767
Odložena poreska obaveza po osnovu efekata prve primene MSFI 9	(5.332)	1.777	-	(3.555)
Odložene poreske obaveze, neto	(62.326)	10.430	(136)	(52.032)

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

37. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Dobavljači	92.451	68.113
Obaveze za plaćanje u inostranstvo po doznakama	1.229	2.007
Razgraničena provizija za izdavanje garancija i akreditiva	15.729	13.629
Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	26.870	24.546
Razgraničeni administrativni troškovi	7.563	8.515
Razgraničeni prihodi od subvencionisane kamate	182.244	242.315
Obaveze za PDV	5.303	4.067
Obaveza za ostale poreze	375	1.022
Ostale obaveze iz poslovanja	433.584	465.000
Obaveze po osnovu lizinga - MSFI 16 (Napomena 40)	190.887	185.025
Razgraničene obaveze po osnovu naknada	16.409	13.500
Razgraničena provizija u valuti po kreditima	18.123	17.362
Stanje na dan	990.767	1.045.101

Ostale obaveze iz poslovanja

	31.12.2021.	31.12.2020.
Ugašeni računi	121.489	135.901
Neraspoređeni računi	47.441	46.470
Obaveze prema Fondu za razvoj	3.261	3.261
Obaveze prema NKOSK-u	1.797	2.116
Obaveze po osnovu otkupljene nepokretnosti	11.464	4.150
Obaveze za procenu nepokretnosti	2.429	3.405
Privremeni račun	11.273	41.653
Obaveze u obračunu	219.648	215.537
Ostale obaveze	14.782	12.507
Stanje na dan	433.584	465.000

38. KAPITAL

Kapital Banke obuhvata:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Akcijski kapital - obične akcije	3.663.012	3.663.012
Emisiona premija	2.776.745	2.776.745
Rezerve iz dobiti	1.643.864	1.643.864
Revalorizacione rezerve	691.036	707.356
Akumulirani rezultat – neraspoređeni dobitak	8.481.024	7.793.300
Dobitak tekuće godine	469.752	687.724
Stanje na dan	17.725.433	17.272.001

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine se sastoji od 3.663.012 običnih akcija nominalne vrednosti od RSD 1 hiljadu po akciji, što ukupno iznosi RSD 3.663.012 hiljada. U toku 2021. godine nije bilo promena na akcijском kapitalu Banke.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

38. KAPITAL (Nastavak)

Struktura akcionara prema učešću u kapitalu i pravu odlučivanja na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine je sledeća:

	31.12.2021.		31.12.2020.	
	Broj akcija	% vlasništva	Broj akcija	% vlasništva
ProCredit Holding AG & CO, Frankfurt, Nemačka	3.663.012	100%	3.663.012	100%

Emisiona premija u iznosu od RSD 2.776.745 hiljada na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine nastala je kao razlika između ukupne nominalne vrednosti akcija i dinarske protivvrednosti iznosa uplaćenog od strane akcionara Banke po srednjem kursu Narodne Banke Srbije važećem na dan uplate. ProCredit Holding AG & CO KGaA je krajnji vlasnik Banke sa 100%. Akcionar ima pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti. Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije Banka ima dovoljno neto kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije. U skladu sa Zakonom o bankama novčani deo akcijskog kapitala Banke ne sme biti manji od EUR 10.000.000, preračunatom po srednjem kursu na dan bilansa stanja.

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom za procenjene gubitke.

Revalorizacione rezerve nastale su kao rezultat usklađivanja vrednosti nekretnina i usklađivanja vrednosti vlasničkih i dužničkih instrumenata sa tržišnom vrednošću:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja nekretnina	678.570	678.570
Rezerve fer vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat	675	605
Rezerve fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat	11.791	28.181
Stanje na dan	691.036	707.356

Promene na revalorizacionim rezervama za nekretnine

	31.12.2021.	31.12.2020.
Početno stanje na dan 1. januara	678.570	677.858
Povećanje revalorizacionih rezervi	-	838
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	-	(126)
Stanje na dan	678.570	678.570

Promene na revalorizacionim rezervama dužničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat

	31.12.2021.	31.12.2020.
Početno stanje na dan 1. januara	28.181	-
(Smanjenje)/povećanje revalorizacionih rezervi	(16.390)	28.181
Stanje na dan	11.791	28.181

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

38. KAPITAL (Nastavak)

Promene na revalorizacionim rezervama vlasničkih instrumenata koji se vrednuju kroz ostali rezultat

	31.12.2021.	31.12.2020.
Početno stanje na dan 1. januar	605	543
Povećanje revalorizacionih rezervi	82	73
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(12)	(11)
Stanje na dan	675	605

Akumulirani rezultat obuhvata kumulirani neraspoređeni dobitak iz ranijih godina koji je proizašao iz razlike između prihoda i rashoda. Dobitak iz tekućeg obračunskog perioda predstavlja razliku između prihoda i rashoda umanjenu za porez na dobitak, uvećan ili umanjen za dobitak ili gubitak po osnovu odloženih poreskih sredstava odnosno odloženih poreskih obaveza.

	31.12.2020.
Neraspoređeni dobitak 2009. godine	120.094
Neraspoređeni dobitak 2011. godine	500.000
Neraspoređeni dobitak 2013. godine	807.537
Neraspoređeni dobitak 2014. godine	1.080.758
Neraspoređeni dobitak 2015. godine	738.000
Neraspoređeni dobitak 2016. godine	1.621.259
Neraspoređeni dobitak 2017. godine	1.189.346
Neraspoređeni dobitak 2018. godine	996.082
Neraspoređeni dobitak 2019. godine	680.985
Neraspoređeni dobitak 2020. godine	687.724
Efekte prve primene MSFI 9	59.239
Akumulirani rezultat	8.481.024
Dobitak tekuće godine	469.752
Ukupno	8.950.776

39. POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE

39.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Protiv Banke se vodi 10.506 (31. decembar 2020. godine: 3.736) pravnih sporova pred sudovima. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva, uključujući troškove i kamate, iznosi RSD 692.849 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 304.316 hiljada).

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 35, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 311.414 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 174.751 hiljada). Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

39. POTENCIJALNE OBAVEZE I VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

39.2. Vanbilansne pozicije

Vanbilansne pozicije izložene kreditnom riziku Banke prikazane su u sledećoj tabeli:

Preuzete buduće obaveze	31.12.2021.	31.12.2020.
Plative garancije:		
- u dinarima	814.799	725.357
- u stranoj valuti	2.362.702	2.415.538
Carinske garancije	1.048.483	990.741
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti	10.035.221	10.897.672
Nostro pokriveni kratkoročni akreditivi	-	6.303
Ostali nepokriveni kratkoročni akreditivi	-	6.366
Stanje na dan vanbilansnih pozicija izloženih kreditnom riziku	14.261.205	15.041.977
Činidbene garancije u dinarima	1.673.534	1.505.470
Činidbene garancije u stranoj valuti	2.143.144	1.702.173
Ukupne vanbilansne pozicije na dan	18.077.883	18.249.620

Struktura odobrenih **neiskorišćenih okvirnih kredita** je sledeća:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Odobreni minusi po tekućim računima u dinarima	229.568	186.068
Odobreni okvirni krediti pravnim licima i preduzetnicima u dinarima	1.744.185	1.832.829
Odobreni krediti po kreditnim karticama u dinarima	46.783	44.732
Odobreni indeksirani revolving krediti	4.925.834	5.382.597
Odobreni dinarski revolving krediti	2.670.449	3.120.625
Odobreni krediti za projektno finansiranje	256.864	198.962
Odobreni neiskorišćeni gotovinski limit	161.538	131.859
Stanje na dan	10.035.221	10.897.672

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj evidenciji po kojima je izložena kreditnom riziku, Banka je na dan 31. decembra 2021. godine formirala rezervisanja za vanbilansne stavke u iznosu od RSD 25.012 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 20.347 hiljada), kao što sledi:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Izdate plative garancije u dinarima	5.941	3.963
Izdate plative garancije indeksirane	9.125	6.226
Akreditivi indeksirani	-	11
Neiskorišćeni okvirni krediti dinarski	6.791	6.791
Neiskorišćeni okvirni krediti indeksirani	3.155	3.287
Izdate plative garancije indeksirane - povezane banke	-	69
Ukupno rezervisanje za potencijalne obaveze u vanbilansnim pozicijama	25.012	20.347
Rezervisanja za činidbene garancije	23.701	4.976
Ukupna rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 35)	48.713	25.323

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.*(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)***40. LIZING****Identifikovano sredstvo i period trajanja lizinga**

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima zaključenih 12 ugovora o lizingu. Svi ugovori o lizingu se odnose na zakup poslovnih prostora. Pri proceni trajanja zakupa za poslovnice, Banka procenjuje da raniji izlazak iz ugovora nosi sa sobom ekonomske posledice po poslovanje Banke. Dodatno, pri ulasku u zakupe planirano je da se ostane u zakupu tokom celokupnog trajanja ugovora. Stoga, Banka za period trajanja ugovora za zakupe poslovnica određuje period jednak ugovorenom periodu bez umanjenja vezana za opcije za raniji izlazak iz ugovora.

Pored zakupa poslovnih prostora, Banka ima 5 ugovora o zakupu stanova za potrebe zaposlenih, koji su zaključeni na period od 12 meseci. Pri proceni trajanja zakupa stanova, Banka procenjuje da izlazak iz ugovora ne nosi sa sobom ekonomske posledice po poslovanje Banke, tako da ih tretira u skladu sa ugovorenim periodom od 12 meseci, odnosno, kao kratkoročni lizing. Dodatno, rukovodstvo Banke nakon isteka ugovora donosi odluku o daljem produženju zakupa stanova, tako da nije izvesno da će zakup trajati duže od ugovorenog perioda od 12 meseci.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima zaključen ugovor o zakupu IT opreme, ali imajući u vidu da je vrednost svakog pojedinačnog sredstva iz ugovora manja od EUR 5.000, Banka koristi izuzetak za sredstva male vrednosti i ne priznaje ugovor u skladu sa MSFI 16.

Lizing obaveza priznata na dan 1. januara 2020. godine	248.898
Plaćanja lizing obaveza u toku 2020. godine	(76.531)
Novi lizing ugovori u toku 2020. godine	5.551
Efekat diskontovanja lizing obaveze inkrementalnom stopom zaduživanja - trošak kamate	7.136
Kursne razlike	(29)
Ukupna lizing obaveza na dan 31. decembra 2020. godine	185.025
Plaćanja lizing obaveza u toku 2021. godine	(40.452)
Novi lizing ugovori u toku 2021. godine	71.336
Raskinuti ugovori u toku 2021. godine	(31.649)
Efekat diskontovanja lizing obaveze inkrementalnom stopom zaduživanja - trošak kamate	6.625
Kursne razlike	2
Ukupna lizing obaveza na dan 31. decembra 2021. godine (Napomena 37)	190.887
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem do 1 godine	1.972
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem od 1 do 5 godina	107.830
Obaveze po osnovu lizing ugovora sa dospećem preko 5 godina	81.085
Sredstva sa pravom korišćenja priznata na dan 1. januara 2021. godine	179.747
Amortizacija sredstava sa pravom korišćenja u toku 2021. godine - trošak amortizacije	(35.363)
Istekli/raskinuti ugovori	(30.663)
Novi lizing ugovori u toku 2021. godine	71.334
Ukupna sredstva sa pravom korišćenja na dan 31. decembra 2021. godine (Napomena 27)	185.055

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Banka je obavila usaglašavanja potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki svim pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2021. godine.

Od 11.880 (2020. godina: 13.764) ukupno poslatih izvoda otvorenih stavki, 871 (2020. godina: 1.048) je potvrđeno, 32 (2020. godina : 34) je osporeno, dok ostali nisu vraćeni. Ukupna vrednost osporenih potraživanja Banke iznosi RSD 2.022 hiljade (2020. godina: RSD 14.931 hiljada).

42. USAGLAŠENOST SA POKAZATELJIMA NARODNE BANKE SRBIJE

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	Ostvareni	
		31.12.2021.	31.12.2020.
	EUR	EUR	EUR
Kapital	10 miliona	139 miliona	142 miliona
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min. 8%	16,53%	16,85%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Min. 6%	15,46%	15,41%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min. 4.5%	15,46%	15,41%
Ulaganja banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke	Max. 60%	12,81%	13,14%
Zbir velikih izloženosti banke	Max. 400%	12,23%	31,49%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Max. 25%	12,23%	13,88%
Pokazatelj likvidnosti	Min. 1	2,35	2,33
Uži pokazatelj likvidnosti	Min. 0.5	2,10	2,14
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Min. 100%	171%	165%
Pokazatelj deviznog rizika	Max. 20%	1,19%	2,47%
Pokazatelj rizika koncentracije	Max. 50%	0,00%	0,01%

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u istočnoj Evropi i Africi, kao i banke u Nemačkoj. Matično društvo Grupe je ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi ProCredit Grupu. ProCredit Holding u svom sastavu ima i dve Akademije, kao i kompaniju za izradu softvera Quipu.

Na konsolidovanom nivou ProCredit Grupa je nadgledana od strane Bundes Bank i BaFin-a. Sve članice Grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju Banke, ProCredit Holding (PCH) poseduje 100% običnih akcija Banke.

(a) Neizmirena potraživanja i obaveze sa povezanim licima na kraju godine

	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2021.	Stanje na dan 31.12.2020.
Kredit i potraživanja od povezanih banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.967.062	1.967.062	2.248.276
ProCredit Bank Nemačka	-	1.966.670	1.966.670	2.247.806
Ostali dati depoziti u stranoj valuti	-	-	-	940.642
Nostro računi	-	1.966.670	1.966.670	1.307.164
ProCredit Finance II SPV	-	392	392	470
Investicije u zavisna društva	127.752	-	127.752	127.752
ProCredit Leasing (Napomena 25)	127.752	-	127.752	127.752

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)

(a) Neizmirena potraživanja i obaveze sa povezanim licima na kraju godine (Nastavak)

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2021.	Stanje na dan 31.12.2020.
Ostala sredstva	101	-	797	898	11.237
ProCredit Leasing	-	-	-	-	1.291
ProCredit Bank Nemačka	-	-	379	379	166
Nemačka Akademija	-	-	-	-	9.715
ProCredit Holding	101	-	-	101	65
ProCredit Bank Kosovo	-	-	259	259	-
ProCredit Bank Gruzija	-	-	50	50	-
ProCredit Bank Ukrajina	-	-	109	109	-
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	4.282
ProCredit Bank Nemačka (Napomena 31)	-	-	-	-	4.282

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2021.	Stanje na dan 31.12.2020.
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	200.437	5.814.963	6.015.400	7.688.850
ProCredit Bank Nemačka	-	-	5.813.814	5.813.814	7.479.940
Depozit	-	-	5.791.026	5.791.026	7.436.948
Ostalo	-	-	22.788	22.788	42.992
ProCredit Finance II SPV	-	-	1.149	1.149	291
Depozit	-	-	1.149	1.149	291
ProCredit Leasing	-	200.437	-	200.437	208.619
Depozit - transakcioni	-	200.437	-	200.437	208.619
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	12.298.141	-	-	12.298.141	15.957.621
ProCredit Holding	12.298.141	-	-	12.298.141	15.957.621
Depozit	5.996.688	-	-	5.996.688	6.466.911
Primljeni krediti	6.231.852	-	-	6.231.852	9.406.416
Ostalo	69.601	-	-	69.601	84.294

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2021.	Stanje na dan 31.12.2020.
Subordinirane obaveze	1.895.568	-	-	1.895.568	1.895.491
ProCredit Holding (Napomena 34)	1.895.568	-	-	1.895.568	1.895.491
Ostale obaveze	18.025	-	32.591	50.616	41.583
QUIPU GMBH Nemačka	-	-	31.688	31.688	23.825
ProCredit Bank Kosovo	-	-	205	205	397
QUIPU Shpk Kosovo	-	-	518	518	-
Nemačka Akademija	-	-	180	180	-
ProCredit Holding	18.025	-	-	18.025	17.361

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)

(b) Prihodi i rashodi iz odnosa sa povezanim licima u toku godine

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2021. Ukupno	2020. Ukupno
Prihodi od kamata	-	-	141	141	99
ProCreditBank Nemačka	-	-	141	141	99
Rashodi kamata	286.575	-	69.038	355.613	404.661
ProCredit Bank Nemačka	-	-	65.870	65.870	89.884
ProCredit Holding	286.575	-	-	286.575	310.265
ProCredit Bank Bugarska	-	-	3.168	3.168	4.512
Prihodi od naknada i provizija	-	40	470	510	508
SPV	-	-	470	470	470
ProCredit Leasing	-	40	-	40	38
Rashodi naknada i provizija	62.097	-	82.285	144.382	135.327
ProCredit Bank Nemačka	-	-	82.285	82.285	71.766
ProCredit Holding	62.097	-	-	62.097	63.561

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2021. Ukupno	2020. Ukupno
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	-	-	63.798	63.798	5.544
ProCredit Bank Nemačka	-	-	63.798	63.798	5.544
Ostali poslovni prihodi	1.027	1.724	4.112	6.863	36.420
ProCredit Bank BIH	-	-	514	514	2.629
ProCredit Bank Makedonija	-	-	514	514	4.927
ProCredit Bank Rumunija	-	-	514	514	5.117
ProCredit Holding	1.027	-	-	1.027	896
ProCredit Bank Bugarska	-	-	514	514	3.368
ProCredit Leasing	-	1.724	-	1.724	1.724
ProCredit Bank Albanija	-	-	514	514	969
ProCredit Bank Gruzija	-	-	514	514	1.439
ProCredit Bank Kosovo	-	-	514	514	10.024
ProCredit Bank Moldavija	-	-	-	-	60
ProCredit Bank Ukrajina	-	-	514	514	5.267

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	2021. Ukupno	2020. Ukupno
Ostali rashodi	152.550	-	319.444	471.994	442.315
Nemačka Akademija	-	-	32.706	32.706	31.421
Makedonska Akademija	-	-	1.082	1.082	-
ProCredit Holding	152.550	-	-	152.550	145.105
QUIPU GMBH Nemačka	-	-	280.680	280.680	260.474
QUIPU Shpk Kosovo	-	-	4.976	4.976	5.315

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.
(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

43. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (Nastavak)

(c) Preuzete i potencijalne obaveze sa povezanim licima

	Matično pravno lice (PCH)	Zavisno pravno lice (ProCredit Leasing)	Ostala povezana lica	Stanje na dan 31.12.2021.	Stanje na dan 31.12.2020.
Izdane platve garancije	-	-	12.000	12.000	-
ProCredit Bank Kosovo	-	-	-	-	-
ProCredit Bank Bugarska	-	-	12.000	12.000	-
Potraživanja po osnovu primljenog revolving kredita	1.175.821	-	-	1.175.821	1.175.802
ProCredit Holding (Napomena 33)	1.175.821	-	-	1.175.821	1.175.802
Potraživanja po forward FX svop kupovini strane vaute -					
ProCredit Bank Nemačka	-	-	914.551	914.551	1.030.522
Potraživanja po forward FX svop prodaji strane vaute -					
ProCredit Bank Nemačka	-	-	914.248	914.248	1.034.706

(c) Krediti zaposlenima

Banka je u toku 2021. godine odobrivala kredite zaposlenima po uslovima koji se ne razlikuju od tržišnih. U toku 2021. godine Banka je zaposlenima odobrila kredite u iznosu od RSD 102.255 hiljada (2020. godina: RSD 80.605 hiljada).

Članovima Upravnog odbora u toku 2021. godine nisu odobravani krediti.

(d) Primanja rukovodstva i Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Banke ostvaruju primanja po osnovu zarade. Bruto zarade isplaćene članovima Izvršnog odbora u toku 2021. godine iznose RSD 31.664 hiljade (2020. godina: RSD 32.949 hiljada).

Ukupna bruto primanja članova Upravnog odbora u 2021. godini iznose RSD 2.762 hiljade (2020. godina: RSD 2.680 hiljada).

44. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI U IZVEŠTAJU O TOKOVIMA GOTOVINE

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u Izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	31.12.2021.	31.12.2020.
U dinarima:		
Žiro račun	7.377.424	5.631.544
Gotovina u blagajni	879.349	1.015.950
Ukupno	8.256.773	6.647.494
U stranoj valuti:		
Devizni računi	3.082.004	3.533.788
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	979.362	775.842
Ukupno	4.061.366	4.309.630
Stanje na dan	12.318.139	10.957.124

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

(Svi iznosi su izraženi u RSD hiljada osim ako nije drugačije naznačeno)

45. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković
100102484-19
10981740025

Digitally signed by Ivan Smiljković
100102484-1910981740025
Date: 2022.03.08 15:11:18 +01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić
200005709

Digitally signed by
Igor Anić 200005709
Date: 2022.03.08
15:10:55 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2021. GODINE**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

Sadržaj

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd	1
2. Analiza finansijskih izveštaja	3
3. Informacije o kadrovskim pitanjima	5
4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine	6
5. Planirani razvoj u narednom periodu	10
6. Aktivnosti istraživanja i razvoja	11
7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela	11
8. Postojanje ogranaka	11
9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika	11
10. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda.....	20

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“ ili „ProCredit Bank“) osnovana je Ugovorom o osnivanju Micro Finance Bank a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

Banka obavlja svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom i ima „veliko ovlašćenje“ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Ko su akcionari ProCredit Bank u Srbiji?

ProCredit Grupu, u okviru koje danas posluje ProCredit Bank u Srbiji, predvodi ProCredit Holding, sa sedištem u Frankfurtu na Majni u Nemačkoj. Banka je član ProCredit Grupe. ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit Grupe.

Ključne specifičnosti ProCredit Grupe

ProCredit Grupa se sastoji od banaka i finansijskih institucija koje pružaju bankarske usluge u zemljama u razvoju u Istočnoj Evropi i Latinskoj Americi, kao i u Nemačkoj. ProCredit banke u svom poslovanju poštuju najviše standarde odgovornog bankarstva.

Sve banke u okviru ProCredit Grupe posluju kao „matične banke“ za mala i srednja preduzeća, poljoprivrednike i građane, dok u svom radu negujemo poslovni pristup zasnovan na etičkim vrednostima. Uspostavili smo pet osnovnih principa na kojima se zasniva poslovanje ProCredit institucija:

Transparentnost: Klijentima, javnosti i našim zaposlenima pružamo transparentne informacije. Na primer, trudimo se da naši klijenti u potpunosti razumeju uslove ugovora koje zaključuju sa nama, angažovani smo na polju finansijske edukacije u cilju podizanja svesti javnosti o opasnostima netransparentnih finansijskih ponuda.

Kultura otvorene komunikacije: Komuniciramo međusobno na otvoren, fer i konstruktivan način. Konfliktima na radnom mestu pristupamo profesionalno, radeći zajedno na pronalaženju rešenja.

Društvena odgovornost i tolerancija: Našim klijentima nudimo pouzdane i dobro utemeljene savete. Pre nego što ponudimo kredite klijentima, mi procenjujemo njihovu ekonomsku i finansijsku situaciju, njihov poslovni potencijal i njihovu mogućnost otplate kako bi se izbegla prezaduženost i pružile odgovarajuće finansijske usluge. Pored toga, svim klijentima i zaposlenima pristupamo uz poštenje i uvažavanje, bez obzira na njihovo poreklo, boju kože, jezik, pol ili verska uverenja.

Takođe, vodimo računa o tome da se zahtevi za kredite procenjuju u pogledu usklađenosti podnosioca zahteva sa našom etičkom poslovnom praksom. Krediti se ne odobravaju preduzećima ili pojedincima ukoliko se sumnja da praktikuju rad koji je nebezbedan, štetan za životnu sredinu ili se kosi sa moralnim principima, što se posebno odnosi na korišćenje dečje radne snage.

Visoki profesionalni standardi: Naši zaposleni preuzimaju ličnu odgovornost za kvalitet svog rada i konstantno rade na svom profesionalnom razvoju.

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd (Nastavak)

Lični integritet i posvećenost: Prava i ličnost svih zaposlenih u ProCredit Grupi uživaju najviše poštovanje. Istovremeno, od zaposlenih se u svakom trenutku očekuje posvećenost i iskrenost.

U svom svakodnevnom radu, Banka nije fokusirana na kratkoročno povećanje profita, već na uspostavljanje i održavanje dugoročnog partnerstva sa svim svojim klijentima.

Odnosi sa povezanim stranama

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u istočnoj Evropi i Africi, kao i banke u Nemačkoj.

Matično društvo Grupe, ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi ProCredit Grupu, u svom sastavu ima i dve Akademije, kao i kompaniju za izradu softvera Quipu. Na konsolidovanom nivou Grupa je nadgledana od strane Bundes bank i BaFin-a. Sve članice Grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju Banke, ProCredit Holding poseduje 100% običnih akcija Banke.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd. ProCredit Leasing d.o.o. je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o.

U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje, Skupština ProCredit Leasing d.o.o. je dana 1. januara 2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i koja je dala saglasnost za pokretanje postupka likvidacije. Postupak likvidacije ProCredit Leasing d.o.o. je otpočeo 30. aprila 2018. godine.

S obzirom da Banka ispunjava uslove iz člana 8. Odluke o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, nisu sastavljeni konsolidovani finansijski izveštaji na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021.

Transakcije koje se obavljaju između članica grupacije uključuju kredite, depozite, usluge obuka zaposlenih i druge transakcije i predmet su analize transfernih cena za 2021.

Detaljan prikaz transakcija sa povezanim stranama obelodanjen je u Napomeni 43. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja

ANALIZA BILANSA STANJA

Struktura ukupne bilansne aktive i pasive Banke i učešće pojedinih kategorija je sledeća:

AKTIVA	Iznos u RSD hiljada	Učešće u %	PASIVA	Iznos u RSD hiljada	Učešće u %
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	12,07	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.988.582	24,45
Potraživanja po osnovu derivata	699	0,00	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96.331.145	62,01
Hartije od vrednosti	7.156.940	4,61	Subordinirane obaveze	1.895.568	1,22
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	6,27	Rezervisanja	365.659	0,24
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	74,81	Oložene poreske obaveze	42.543	0,03
Investicije u zavisna društva	127.752	0,08	Ostale obaveze	990.767	0,64
Nematerijalna imovina	278.156	0,18	Ukupne obaveze	137.614.264	88,59
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.724.443	1,11	Akcijski kapital	6.439.757	4,15
Investicione nekretnine	370.785	0,24	Dobitak	8.950.776	5,76
Stalna sredstva namenjena prodaj i sredstva poslovanja koje se obustavlja	47.370	0,03	Rezerve	2.334.900	1,50
Tekuća poreska sredstva	33.974	0,02	Ukupan kapital	17.725.433	11,41
Ostala sredstva	897.007	0,58			
UKUPNO AKTIVA	155.339.697	100,00	UKUPNO PASIVA	155.339.697	100,00

Ukupna bilansna suma Banke na dan 31. decembra 2021. godine beleži rast od RSD 6.809.179 hiljada ili 4,56% u odnosu na 31. decembar 2020. godine, kada je iznosila RSD 148.530.518 hiljada.

Najveći rast beleže kredit i potraživanja dati komitentima u iznosu od RSD 5.987.906 hiljada, odnosno 5,43% u odnosu na isti datum 2020. godine. U sektorskoj strukturi datih kredita i depozita dominira sektor pravnih lica sa učešćem u ukupnim bruto plasmanima u iznosu od RSD 85.829.415 hiljada (69,56%), pri čemu dugoročni plasmani učestvuju sa 82,62%.

Rast u 2021. godini beleže i hartije od vrednosti u iznosu od RSD 1.864.854 hiljada (ili 35,24%), a odnosi se na ulaganja u državne obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Republike Srbije.

Sa druge strane, kredit i potraživanja od banaka beleže smanjenje od RSD 3.847.175 hiljada ili 28,30% u odnosu na 31. decembar 2020. godine, prvenstveno zbog manjeg iznosa kratkoročnih depozita Banke kod Narodne banke Srbije.

U strukturi obaveza došlo je do povećanja nivoa depozita prema drugim komitentima za RSD 7.898.284 hiljade, odnosno 8,93% u odnosu na 31. decembar 2020. godine, što je uglavnom posledica povećanja oročenih depozita, povećanja stanja na tekućim računima klijenata i uzetih kredita. Na dan 31. decembra 2021. godine, depoziti stanovništa čine 33,46% (31. decembar 2020. godine: 34,85%), a depoziti privrede 66,54% ukupnih depozita komitenata (31. decembar 2020. godine: 65,15%). Istovremeno sa povećanjem depozita komitenata, došlo je do smanjenja obaveza prema drugim finansijskim organizacijama u iznosu od RSD 1.598.212 hiljada, odnosno 4,01% u odnosu na 31. decembar 2020. godine, najveći delom zbog smanjenja depozita u stranoj valuti od povezanih pravnih lica.

Ukupan kapital čini 11,41%, a akcijski kapital 4,15% ukupne pasive Banke na dan 31. decembra 2021. godine (31. decembar 2020. godine: 11,63%, odnosno 4,34%, respektivno). Nije bilo promena u strukturi akcionara tokom 2021. godine. Tokom 2021. godine nisu isplaćivane dividende akcionarima.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja (Nastavak)**ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)**

Banka je u vlasništvu jednog akcionara koji ima učešće od 100% u ukupnom akcionarskom kapitalu. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	Akcijski kapital	% Učešća
ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt, Nemačka	3.663.012	100,00
Ukupno	3.663.012	100,00

Detaljna struktura pozicija bilansa stanja i podaci o poslovnoj politici Banke i ProCredit Grupe u pogledu plasiranja sredstava, naplate plasmana i ocene finansijskog stanja dužnika prikazani su u Napomenama 19. do 40. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu vršila usaglašavanje uzajamnih potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i nije bilo materijalno značajnih neusaglašenih potraživanja i obaveza.

ANALIZA BILANSA USPEHA

Banka je prema finansijskim izveštajima za 2021. godinu iskazala prihode u iznosu od RSD 6.231,832 hiljada i rashode u iznosu od RSD 5.658.546 hiljada. Banka je u tekućoj poslovnoj godini ostvarila dobitak od RSD 469.752 hiljada (2020. godina: RSD 687.724 hiljade).

Struktura prihoda i rashoda i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspeha za 2021. godinu je sledeća:

Opis	Ukupno u RSD hiljada
Prihodi	
Prihodi od kamata	4.167.303
Prihodi od naknada i provizija	1.834.203
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	64.623
Ostali poslovni prihodi	81.376
Ostali prihodi	74.826
Dobitak po osnovu odloženih poreza	9.501
Ukupno prihodi	6.231.832
Rashodi	
Rashodi od kamata	(958.028)
Rashodi naknada i provizija	(452.091)
Neto rashod od kursnih razlika	(66.590)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(743.403)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(994.826)
Troškovi amortizacije	(232.259)
Ostali rashodi	(2.211.349)
Porez na dobitak	(103.534)
Ukupno rashodi	(5.762.080)
Neto rezultat	469.752

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

2. Analiza finansijskih izveštaja (Nastavak)**ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)**

I pored rasta neto prihoda od kamata, naknada i provizija u 2021. godini za 15,4%, u odnosu na 2020. godinu dobitak nakon oporezivanja je smanjen za 31,7%, najvećim delom zbog opreznog pristupa Banke u politici obezvređenja i povećanja rashoda po osnovu ispravke vrednosti datih kredita komitentima (za 60,6%) i ostalih rashoda (za 15,7%) u 2021. godini.

Prihodi od kamata čine 66,87% ukupnih prihoda u 2021. godini i povećani su u odnosu na 2020. godinu za RSD 230.090 hiljada, a prevashodno usled rasta prihoda od kamata po osnovu kredita pravnim licima i preduzetnicima.

Rashodi kamata čine 16,93% ukupnih rashoda u 2021. godini i smanjeni su u odnosu na 2020. godinu za RSD 56.359 hiljada. Najveći pad su imali rashodi od kamata plaćenih po osnovu uzetih kredita od stranih i domaćih finansijskih institucija.

Povećanje neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2021. godini za RSD 280.569 hiljada ili 60,6% u odnosu na 2020. godinu je rezultat povećanja rezervisanja po datim kreditima komitentima.

Detaljna struktura pozicija bilansa uspeha prikazana je u Napomenama 7. do 18. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Banka je na dan 31. decembra 2021. godine imala 388 zaposlenih (31. decembar 2020. godine: 391 zaposleni radnik).

ProCredit Bank ulaže značajne napore i sredstva u kontinuiran razvoj svojih zaposlenih. Tokom proteklih godina, tačnije u periodu od 2012. do kraja 2021. godine, investirano je oko 8 miliona evra u različite programe obuke i usavršavanja svojih zaposlenih. Tokom 2021. godine programi obuke i svi seminari su nastavljeni da se održavaju u online režimu, što je uticalo i na dalje smanjenje troškova obuke, a sa druge strane omogućilo da veći broj zaposlenih može istovremeno pratiti obuku i aktivno participirati.

Plan je da se i tokom 2022. godine u programe obuke uloži oko pola miliona evra. Online seminari će biti aktuelni i ulagaće se u razvoj tehničke podrške za održavanje ovih kurseva. Ukoliko epidemiološka situacija to dozvoli, obuke će se nastaviti uživo od drugog kvartala, u ProCredit centrima za edukaciju u sopstvenom vlasništvu – Management i Banker Akademija u Nemačkoj, u Furth-u. Intenzivni višegodišnji programi obuke se organizuju o trošku Banke kako za postojeće menadžere tako i za zaposlene kod kojih je prepoznat ovaj potencijal. Pored njih, za programe na akademijama mogu se prijaviti svi zaposleni koji imaju interesovanje za ovaj vid usavršavanja. Akademije je uspešno završilo 54 zaposlenih, a trenutno obe akademije pohađa 19 kolega.

Posebna pažnja posvećuje se učenju engleskog jezika. Za zaposlene se organizuju šestonedeljni intenzivni kursevi jezika sa predavačima kojima je engleski maternji jezik. Tokom 2021. godine organizovano je 7 četvoronedeljnih online kurseva – ukupno 15 zaposlenih im je prisustvovalo. Plan je da se sa ovom praksom nastavi i u prvom kvartalu 2022. godine, a da se zatim, u zavisnosti od epidemiološke situacije, ovi kursevi ponovo organizuju u sklopu ProCredit Akademije u Furthu, u trajanju od 6 nedelja.

Osim pomenutih treninga za stalno zaposlene, 7 puta godišnje će se organizovati i uvodna obuka iz oblasti bankarstva i finansija pod nazivom ProCredit Onboarding Programme u trajanju od šest meseci, namenjena diplomiranim studentima i zainteresovanim pojedincima sa praktičnim radnim iskustvom. U slučaju da okolnosti ne dozvole drugačije, i ove obuke će tokom 2022. godine biti organizovane u Microsoft Teams okruženju.

3. Informacije o kadrovskim pitanjima (Nastavak)

ProCredit Onboarding Programme je međunarodni program, održava se na engleskom jeziku uz učešće zaposlenih iz svih zemalja u kojima ProCredit Bank ima svoja predstavništva. Ovaj program predstavlja polaznu tačku za zaposlenje u Banci i tokom proteklih osam godina ovaj program je pohađalo više od 550 mladih diplomaca iz svih krajeva Srbije, od kojih je oko 280 primljeno u radni odnos u Banci, a aktivno je ostalo u radnom odnosu njih 100 i oni danas čine važan deo tima.

U Banci se posebno neguje kultura otvorene i direktne komunikacije, na svim nivoima. Tako svi zaposleni imaju redovne godišnje evaluacije rada sa timom evaluatora koji je sastavljen od predstavnika najvišeg menadžmenta, uključujući članove Izvršnog odbora. Ove evaluacije se sprovode od 2013. godine i značajno utiču na poboljšanje učinka rada i na upravljanje resursima.

Pored detaljne godišnje evaluacije, svi zaposleni imaju i dva puta godišnje razgovore sa direktno nadređenim, tako da je omogućen kontinuiran *feedback* koji pospešuje dvosmernu komunikaciju i omogućuje zaposlenima da steknu širu sliku razvojne strategije i svog ličnog doprinosa uspehu Banke.

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine

ProCredit Bank teži da kroz svoje poslovanje i pružanje usluga klijentima smanji negativan uticaj na okolinu i društvenu zajednicu u kojoj posluje. Poslovanje na način koji obezbeđuje održiv ekološki i socijalni pristup je centralna komponenta svih institucija koje su deo ProCredit Grupe. S tim u vezi, sve ProCredit institucije definisale su i implementirale visoke standarde zaštite životne sredine i društvene zajednice u kojima posluju kroz sistem upravljanja zaštitom životne sredine.

Banka se u svom poslovanju pridržava Politike Grupe o upravljanju zaštitom životne sredine koja je implementirana u 2011. godini. Ova politika ažurirana je u toku 2016. godine i usklađena sa zahtevima ISO 14001 standarda. Dodatno, Politika je ažurirana i 2019. godine, pri čemu je dodatno usklađena sa zahtevima ProCredit Holdinga. Politika utvrđuje pristup Banke po kojem institucija sistematski i sveobuhvatno smanjuje interni i eksterni uticaj na okolinu i zajednicu. ProCredit Bank je u potpunosti usvojila Sistem zaštite životne sredine (*Environmental Management System - EMS*). Kroz ovaj sistem, Banka je u prethodnim godinama uspela da smanji negativan uticaj na životnu sredinu, i to ne samo kroz interne mere za smanjivanje potrošnje energije i resursa, već i kroz finansiranje projekata energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije i ostalih mera za zaštitu životne sredine.

Sa ciljem institucionalizacije EMS-a Banka je osnovala Službu za energetska efikasnost i zaštitu životne sredine sa 2 stalno zaposlena radnika u čije zadatke, između ostalog, spadaju nadzor usaglašenosti Banke sa važećim zakonima u oblasti zaštite životne sredine i stalno ohrabrivanje i podizanje svesti zaposlenih da u svom poslu primenjuju pravila i principe na kojima počiva pristup kompanija u upravljanju i očuvanju životne sredine.

U toku 2016. godine, Banka je uskladila EMS sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001:2015 i tako postala prvi nosilac ovog sertifikata iz oblasti upravljanja zaštitom životne sredine u finansijskom sektoru u našoj zemlji. Ovom sertifikacijom Banka je potvrdila usklađenost sa zakonima iz oblasti zaštite životne sredine i plansko smanjivanje uticaja na okolinu uz uključivanje najvišeg rukovodstva u procese EMS-a.

Krajem 2019. godine, nakon isteka prvobitnog trogodišnjeg sertifikacionog perioda, Banka je uspešno prošla proces resertifikacije, čime je ponovo potvrđena usklađenost Banke sa zahtevnim ISO 14001 standardom. U toku 2020. i 2021. godine izvršena je redovna godišnja interna i eksterna provera sistema EMS u okviru kojih nisu pronađene neusaglašenosti sa standardom.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Sistemski i sveobuhvatni pristup ovoj temi u ProCredit institucijama obavlja se kroz sledeća tri stuba:

Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine

Ovaj stub se odnosi na sve mere koje se preduzimaju u okviru Banke sa ciljem unapređenja zaštite životne sredine, odnosno smanjivanja negativnog uticaja na okolinu kroz potrošnju energije i resursa. Mere koje Banka primenjuje odnose se ne samo na one mere kojima se utiče na navike zaposlenih, već i mere koje se odnose na promene poslovnih procesa, kao i mere tehničkog unapređenja objekata i opreme koju iskoristimo u svakodnevnom poslovanju. Kako bismo pratili potrošnju energije i ostalih resursa u svom poslovanju koristimo alat („iEMS tool“) za upravljanje i praćenje potrošnje ovih stavki i to: električna i toplotna energija, gas, gorivo, voda, papir, papirni i drugi otpad, kao i emisije štetnih gasova sa efektom staklene bašte.

U toku 2021. godine alat je ažuriran na nivou ProCredit Grupe. Dodatno je uključeno praćenje broja održivih ili „zelenih“ dobavljača. Analiziraju se svi oblici potrošnje i na osnovu toga postavljaju se ciljevi za smanjenje potrošnje i uštedu ovih resursa, kroz definisanje Godišnjeg plana aktivnosti (Annual Environmental Plan).

Što se tiče edukacije zaposlenih i širenja svesti o zaštiti životne sredine, naši stručnjaci redovno pohađaju obuke posvećene zaštiti životne sredine, učestvuju u konferencijama i brojnim aktivnostima Banke, čiji je cilj podizanje ekološke svesti građana u njihovim svakodnevnom životu, kako na poslu, tako i u njihovim domovima. Konačno, Banka u svojim procedurama za nabavku primenjuje kriterijume za izbor tzv. „zelenih dobavljača“, čime se dodatno teži smanjivanju negativnog uticaja na životnu sredinu.

U toku 2019. godine, na osnovu ažuriranih uputstava ProCredit Holdinga, Banka je počela da primenjuje kriterijume održivog razvoja za svoje dobavljače. Započet je proces skrininga postojećeg stanja. Takođe, inicirane su promene u procesima i procedure nabavke. Banka ima kratkoročni cilj da dostigne minimum 50% dobavljača koji zadovoljavaju definisane kriterijume održivosti, dok se u dužem roku očekuje saradnja sa potpuno održivim dobavljačima. Ovim potezom, Banka dodatno promovise održivi razvoju u Srbiji.

U toku 2020. godine, od 119 analiziranih dobavljača, 42 je zadovoljavalo definisane kriterijume održivosti, što dovodi do rezultata od 35% dobavljača ProCredit Bank koji su održivi. U toku 2021. godine, od 69 analiziranih dobavljača, 43 dobavljača zadovoljava kriterijume, što dovodi do povećanog broja u odnosu na prethodnu godinu, odnosno 62% dobavljača.

Banka je u toku 2020. i 2021. godine nastavila da se strogo pridržava standarda vezanih za Sistem zaštite životne sredine. To podrazumeva dalju implementaciju tehničkih i drugih mera u okviru institucije koji će doprineti daljem smanjivanju negativnih uticaja na životnu sredinu. Banka je postavila srednjoročni cilj da postane karbonski neutralna institucija, a da bi se to postiglo, banka će da nastavi da ulaže resurse u smanjivanje potrošnje energije i upotrebu obnovljivih izvora energije i materijala.

4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending)

Cilj postojanja ovog stuba jeste da se smanji eksterni uticaj koji Banka ima kroz finansiranje klijenata. Sve ProCredit banke imaju listu isključenih delatnosti na kojoj se nalaze aktivnosti koje kao Grupa nismo spremni da podržimo, finansiramo ili promovišemo jer nisu u skladu sa našim principima i negativno utiču na životnu sredinu i društvenu zajednicu. Za aktivnosti koje podržavamo primenjujemo *Standard za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti*. Ovaj standard propisuje uslove i način procene ekoloških i socijalnih rizika prilikom kreditiranja klijenata.

Primenom ekoloških aspekata u procesu odobravanja kredita, ProCredit Bank se trudi da unapredi sveukupnu ekološku svest svojih klijenata.

U svemu tome, Banka se, sa jedne strane, trudi da što pouzdanije oceni ekološki i društveni uticaj koji će imati investicije klijenata, a sa druge proverava se da li je njihovo poslovanje u skladu sa principima zaštite životne sredine Banke, kao i važećim zakonima i propisima.

Takođe, Banka promovise investicije u tehnologije i mere koje ne ugrožavaju životnu sredinu i pomažu smanjenju štetnih ekoloških uticaja ili koje poboljšavaju ekološki učinak.

U toku 2020. godine, implementirani su ažurirani Standardi za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti, čime se dodatno ovaj aspekt procene rizika u Banci poboljšao i uskladio sa savremenim izazovima koje nose klimatski i resursni rizici. Preciznije su definisane odgovornosti Službe za procenu rizika poslovnih aktivnosti klijenata sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice i Službe za energetske efikasnost i zaštitu životne sredine, pojednostavljeno je objašnjenje za sprovođenje eksterne procene ekoloških i socijalnih rizika, pojašnjen je proces procene rizika u slučaju zaštićenih zona. Izmenjena je i Lista isključenih delatnosti, što predstavlja najbitniji deo promena u Standardima u 2020. godini.

Krajem 2021. godine, dodatno su ažurirani Standardi za upravljanje uticajem kreditnih aktivnosti na očuvanje životne sredine i socijalne odgovornosti, što je dodatno doprinelo praćenju i analiziranju aktivnosti koje imaju značajan uticaj na životnu sredinu i društvenu odgovornost. Dodatno, ažurirana je Lista isključenih delatnosti sa pojašnejnjima postojećih i dopunom novih tačaka.

Stub 3 – Zeleno finansiranje

Zeleno finansiranje predstavlja značajan deo poslovnog razvoja Banke. Kroz ovaj vid finansiranja Banka snažno podržava razvoj zelene ekonomije u Srbiji, podržavajući projekte energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, kao i drugih zelenih mera.

Prednosti takvog pristupa i podrške su višestruke za domaću privredu, jer unapređenje energetske efikasnosti svim preduzetnicima, preduzećima i poljoprivrednicima u našoj zemlji pružaju mogućnost da unaprede svoje konkurentske prednosti, tačnije da značajno smanje troškove i povečaju svoju produktivnost, kao i kvalitet proizvoda.

Pored toga, Banka sprovodi brojne aktivnosti posvećene unapređenju svesti klijenata o važnosti ulaganja u energetske efikasna rešenja i obnovljivih izvora energije, a zainteresovanim klijentima omogućena je kreditna podrška zahvaljujući kojoj mogu pod povoljnim uslovima da modernizuju svoje poslovanje, unaprede komfor života i osiguraju značajne uštede.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

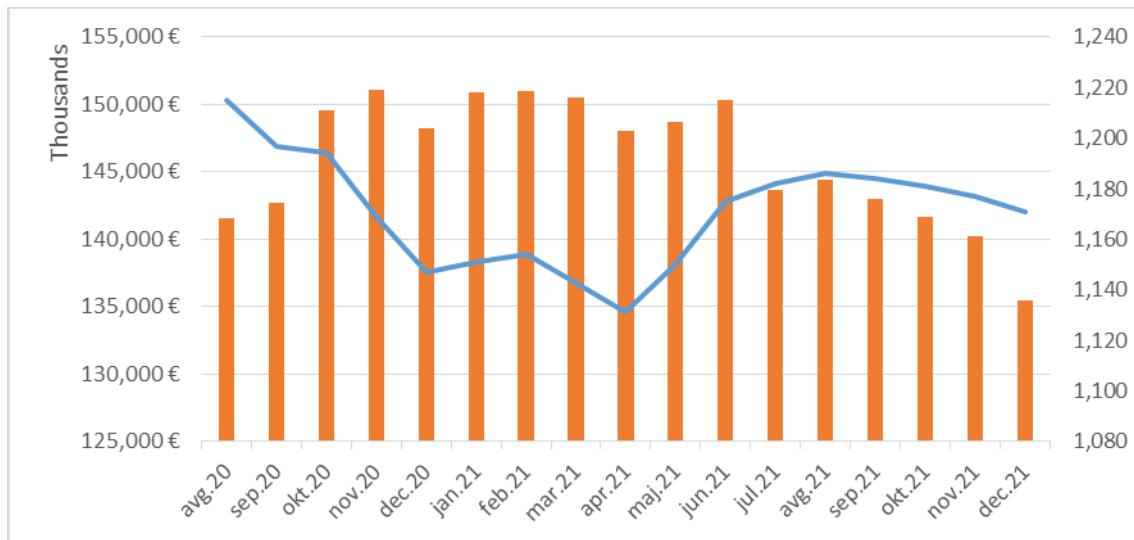
4. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (Nastavak)

Stub 3 – Zeleno finansiranje (Nastavak)

Tokom 2020. godine, Banka je isplatila skoro EUR 40 miliona zelenih kredita i tako omogućila rast ovog portfolija od 8% na godišnjem nivou.

Udeo zelenog u ukupnom portfoliju dostigao je blizu 16%, a srednjoročni cilj Banke je da zeleni portfolio dostigne petinu ukupne izloženosti klijenata.

Tokom 2021. godine, Banka je isplatila oko 45 miliona zelenih kredita, dok je udeo zelenog u ukupnom portfoliju bio oko 14%.

Uvereni smo da samo ovakav sistematski i celovit pristup zaštiti životne sredine ukazuje na našu istinsku posvećenost tim vrednostima i da, s druge strane, može da osigura održivost u upravljanju svim aktivnostima Banke koje se odnose na očuvanje životne sredine i društvene zajednice.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

5. Planirani razvoj u narednom periodu

ProCredit Bank je razvojno orijentisana komercijalna banka koja je posebno usmerena na mala i srednja preduzeća, poljoprivredne proizvođače i primaoca plata, sa naročitim fokusom na razvoj i unapređenje kvaliteta bankarskih usluga, uz postizanje održivog razvoja i adekvatnih poslovnih performansi.

Banka planira da nastavi rast svoje aktive, kroz rast kreditnog portfolija. Planirani rast u 2022. godini iznosi oko 6%, a glavni pokretač rasta biće segment zajmova privredi (non-retail) sa udelom od preko 90% u ukupnim kreditima.

U svim kategorijama klijenata koje opslužuje Banka, očekuje se rast u kreditiranju i pružanje podrške klijentima prilikom ulaganja u investicione projekte. Značajan deo planiranih isplata činiće krediti za finansiranje energetski efikasnih rešenja, što je jedan od strateških opredeljenja Banke. Kada je u pitanju kreditiranje fizičkih lica, očekivano je dugoročno stabilno pozicioniranje prema klijentima sa srednjim i višim primanjima, sa punim razumevanjem njihovih potreba i navika kroz jednostavne i kvalitetne usluge, sa akcentom na investicione i stambene kredite. Kao i u prethodnim godinama, važan cilj u narednoj godini će biti i održavanje dobrog kvaliteta kreditnog portfolija, kao i stope naplate kredita u kašnjenju.

U građenju depozitne baze klijenata, kao podrške očekivanom rastu kreditnih plasmana, kao strateški cilj, kada su u pitanju pravna lica, određen je rast dinarskih depozita na tekućim računima i bolje iskorišćenje baze klijenata, prevashodno kroz veći obim platnog prometa sa našim sadašnjim i novim klijentima. Planiran je nastavak promocije štednje za fizička lica, uz očekivani značajan rast depozita na računima koji predstavljaju kombinaciju oročenih i štednih depozita fizičkih lica. U radu sa fizičkim licima, fokus je stavljen na klijente koji svoje poslovanje sa Bankom mogu i žele da obavljaju isključivo elektronskim putem, odnosno u Zonama 24/7. Kako se Banka opredelila za direktno bankarstvo u radu sa fizičkim licima, ciljna grupa u ovom segmentu su klijenti koji su u koraku sa novim tehnologijama, cene svoje vreme i u Banci vide dugoročnog partnera. Fokus će i dalje ostati na onim klijentima koji cene stabilnost i sigurnost svojih depozita, uz fleksibilan pristup novcu u svakom trenutku i isplativost uloga.

Na strani pasive, Banka će se, pored saradnje sa maticom, i dalje oslanjati na podršku međunarodnih finansijskih institucija koje ProCredit Bank vide kao stabilnog partnera, uspešnog u plasiranju njihovih sredstava na tržištu Srbije.

U domenu razvoja zaposlenih, Banka će nastaviti da insistira na identifikaciji sa našom institucijom kroz: stavljanje akcenta na pristup koji odlikuje visoka lična odgovornost, obuku, insistiranje na većem broju samostalnih inicijativa kao i kroz selekciju zaposlenih koji dele vrednosti ProCredit Grupe. Ulaganje u obuku i profesionalni razvoj svojih zaposlenih ostaće jedna od najvećih investicija Banke.

Povećanje efikasnosti ostaje jedan od važnih ciljeva za narednu godinu, koje se očekuje se kroz dalju optimizaciju unutrašnjih procesa. Koncept bezgotovinskog poslovanja direktno utiče na povećanje efikasnosti zaposlenih i procesa. Promocija elektronskog, mobilnog bankarstva i zona za samousluživanje, pozicionirala je našu Banku kao modernu instituciju koja je dostupna klijentima 24 sata dnevno. Gore navedene usluge su podržane od strane novog programskog rešenja (Core Software System) koje će podići efikasnost zaposlenih u segmentu rada sa klijentima.

Postizanje targetiranog prinosa na kapital očekuje se od povećanja ukupne saradnje sa klijentima, kako postojećih, tako i novih. Očekuje se više neto kamatnog prihoda, koji dolazi iz rasta kreditnog portfolija, ali i povećanje prihoda od provizija i naknada, kroz povećanje obima saradnje sa postojećim, kao i povećanja ukupnog broja klijenata sa kojima Banka ima saradnju. Banka planira održavanje dobrog kvaliteta kreditnog portfolija, kao i održavanje operativne efikasnosti. Adekvatno upravljanje operativnim troškovima će omogućiti održavanje racija troška prema prihodima (cost income ratio) na nivou od oko 58%.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

6. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Banka nema aktivnosti vezane za istraživanje i razvoj tržišta.

7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela

Banka nema aktivnosti vezane za otkup sopstvenih akcija, odnosno udela.

8. Postojanje ogranaka

Banka nema ogranke u svojoj organizaciji.

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima i adekvatnosti kapitala Banke, kao i odredbama statuta Banke.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad istom, a dužan je i da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Odgovornost Izvršnog odbora Banke, u pogledu rizika, jeste da sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom, usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, odnosno analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima, a Odeljenje za upravljanje rizicima odgovorno je za identifikaciju, merenje, procenu i upravljanje rizicima koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju, kao i davanje mišljenja o novim proizvodima koji generišu rizik i ostalim opštim oblastima koje podrazumevaju rizik.

Politike za upravljanje rizicima koje se primenjuju u Banci, odobrene od strane Upravnog odbora, usklađene su sa važećim zakonskim okvirom i zahtevima Narodne banke Srbije.

Pored usklađenosti sa lokalnim regulatornim zahtevima, politike Banke poštuju zahteve regulatora Savezne Republike Nemačke. Banka o svojoj risk poziciji redovno obaveštava nadležna odeljenja Grupe za upravljanje rizicima na kvartalnom nivou. Odeljenja za upravljanje rizicima Grupe redovno prate ključne indikatore rizika, obezbeđujući dodatnu podršku u slučaju potrebe.

Upravljanje rizicima na nivou Banke je regulisano Strategijom Banke za upravljanje rizicima u okviru koje su definisani i apetiti rizika Banke, politikama po svim značajnim rizicima, Strategijom za upravljanje kapitalom Banke, Politikom Banke o upravljanju kapitalom, te Planom upravljanja kapitalom Banke.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

Indikatori apetita rizika uspostavljeni na nivou Banke, baziraju se na sledećim principima (kriterijumima):

- Indikatori detaljno opisuju apetit visokog nivoa rizika (limit) prevođenjem na kvantitativna i kvalitativna merenja koja pokrivaju glavna (core) poslovna područja;
- Indikatori su integrisani sa strateškim ciljevima i odražavaju strukturu značajnih rizika kojima je Banka izložena i nivo rizika potreban za ostvarenje poslovnog plana. Apetit rizika sadrži kvantitativne indikatore, koji se mogu dodeliti nivoima poslovnih linija Banke, vrstama rizika i drugim nivoima radi efikasne kontrole rizičnog profila Banke i ProCredit Grupe;
- Indikatori apetita rizika imaju ciljane (target) nivoe rizika postavljene u Strategiji Banke u korelaciji sa sistemom limita / pragova koji se primenjuju za kontrolu rizičnog profila na operativnom nivou;
- Apetit rizika uključuje indikatore koji definišu iznos rizika u stresnom okruženju za adekvatnu procenu otpornosti Banke na interne i eksterne faktore rizika;
- Indikatori apetita rizika integrisani su u sve interne procese Banke, uključujući njeno poslovno planiranje, adekvatnost kapitala, likvidnost i upravljanje aktivom i pasivom (ALM); i
- Indikatori apetita rizika uključuju matricu rizika (procena verovatnoće ispoljavanja rizika i uticaj rizika) predviđenu zakonskim zahtevima nacionalnog regulatora.

Kreditni rizik

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja; i
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznu politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Odluka o kreditnoj izloženosti bazira se na sledeća četiri kriterijuma:

- Pouzdanost, reputacija i stabilnost poslovanja klijenta:** rezultat analize profila klijenta i toga koliko dobro klijent ublažava rizik poslovanja, rizik upravljanja, organizacioni rizik, tržišni rizik i politički i pravni rizik. Ovo uključuje i kreditnu istoriju klijenta kod Banke i drugih finansijskih institucija, kao i „Hausbank“ princip – korišćenje usluga koje Banka pruža; klijentove odluke donete u prošlosti, kao i klijentovu pravnu istoriju. Rezultat klasifikacije rizika, za izloženosti za koje je obavezan, takođe će kritički biti uzet u obzir.
- Platežna sposobnost:** rezultat analize odgovornih zaposlenih o sposobnosti klijenta da otplati svoj dug.
- Zaloga:** struktura i vrednost koja odgovara zahtevima Banke.
- Poslovni potencijal:** klijentove potrebe kao dopuna zahtevu koji je predmet trenutne obrade i potencijalna buduća saradnja sa Bankom.

9. *Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)*

Klasifikacija

Banka je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Banke, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti.

Kroz obračun rezervisanja Banka obračunava ispravku vrednosti na mesečnom nivou za potraživanja kod kojih se ispravka vrednosti formira na nivou portfolija (grupna rezervisanja), kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

U slučaju grupne procene obezvređenja, prvo se sprovodi klasifikacija finansijskih sredstava prema indikatorima kvaliteta portfolija u nivoe obezvređenja. Nivoi obezvređenja se razlikuju po stepenu povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. U skladu sa MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, odgovarajuća LLP stopa (stopa ispravke vrednosti) će zavistiti od segmenta portfolija u kojem se nalazi izloženost klijenta (Nivo 3, Nivo 2 i Nivo 1).

U slučaju pojedinačno beznačajnih kreditnih izloženosti koje pokazuju znake obezvređenja, obično se ne obavlja pojedinačni test obezvređenja, zbog toga što operativni troškovi ne opravdavaju obiman test obezvređenja za svakog od ovih klijenata. Rezervisanja se obračunavaju primenom opšteg pondera po principu kontaminacije, na utvrđenu osnovicu u slučaju grupnog rezervisanja. Samo u izuzetnim slučajevima Banka može da obavi test obezvređenja za pojedinačno beznačajne kreditne izloženosti putem individualne procene obezvređenja.

Individualna ispravka vrednosti (Specific individual impairment) se obračunava na pojedinačno značajne izloženosti koje pokazuju znakove obezvređenja i za njih se test obezvređenja sprovodi na pojedinačnoj osnovi.

Pojedinačno značajne izloženosti - su kreditne izloženosti za koje na datum izveštavanja zbir bilansnog dela i vanbilansnog dela Banke prelazi iznos od EUR 150.000.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta sa povezanim licima. Pojedinačna ispravka vrednosti utvrđuje se na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja ili dela potraživanja za koje se ne očekuje da bude naplaćeno.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja**

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine koji prikazuje ukupnu izloženost Banke kreditnom riziku.

Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana komitentima i bankama, tabela takođe uključuje: plasmane Narodnoj banci Srbije (NBS) po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Banka može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju:

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	U RSD hiljada	
	Neto izloženost 31.12.2021.	Neto izloženost 31.12.2020.
Kredit i potraživanja sa poslovnom svrhom	75.218.471	73.584.065
Kredit i potraživanja za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	5.737.082	4.666.578
Poljoprivredni kredit i potraživanja	34.414.169	31.101.518
Potrošački kredit i potraživanja	830.685	778.757
Ostala potraživanja od komitenata*	138	81.721
Kredit i potraživanja od komitenata	116.200.545	110.212.639
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.745.021	13.592.196
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.757.005	16.022.819
Hartije od vrednosti	7.156.940	5.292.086
Ostala sredstva***	487.588	443.631
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**	14.236.193	15.021.630
Stanje na dan 31. decembar (bilans i vanbilans)	166.583.292	160.585.001

* Potraživanja subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije i Ministarstva poljoprivrede.

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku na 31. decembra 2021. godine, odnosno 31. decembra 2020. godine, gde se 69,76% (31. decembar 2020. godine: 68,63%) odnosi na kredite i potraživanja od komitenata.

Posmatrano kroz učešće samo bilansnih potraživanja (podrazumeva bilansnu poziciju Kredit i potraživanja od komitenata) 97,08% od ukupnih bilansnih plasmana klasifikovano je u najpovoljniju kategoriju rizika po internoj klasifikaciji Banke, odražavajući visok stepen naplativosti potraživanja (31. decembar 2020. godine: 97,65%).

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja (Nastavak)**

Sledeće tabele pokazuju kvalitet kredita i potraživanja od komitenata, raspoređenog po nivoima obezvređenja na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	U RSD hiljada
			Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	113.262.925	453.452	112.809.473
Nivo obezvređenja 2	2.131.872	76.543	2.055.329
Nivo obezvređenja 3	2.476.975	1.141.232	1.335.743
Ukupno	117.871.772	1.671.227	116.200.545

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	U RSD hiljada
			Neto izloženost
Nivo obezvređenja 1	108.052.260	428.407	107.623.853
Nivo obezvređenja 2	1.903.696	76.910	1.826.786
Nivo obezvređenja 3	1.367.869	605.869	762.000
Ukupno	111.323.825	1.111.186	110.212.639

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Banke za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Banka je najviše koristila hipoteke kao instrument obezbeđenja naplate potraživanja – na dan 31. decembra 2021. godine 48,2% bruto kreditima datih komitentima obezbeđeno je hipotekom.

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika

Banka u svom poslovanju ima uspostavljen sistem za izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku sa ciljem da se osigura pravovremena identifikacija, tačna procena, praćenje, sveobuhvatan pregled u skladu sa domaćom regulativom i internim pravilima Banke.

Kroz izveštavanje i analizu na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog potraživanja, pružaju se potpune, tačne i pravovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija, kako bi se osiguralo da Upravni odbor, Izvršni odbor i Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom donose ispravne i informacijama i analizama podržane odluke o riziku svojstvenim kreditnim aktivnostima Banke.

Praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija priprema se na mesečnoj osnovi. Izveštaj ima za cilj da obezbedi analizu strukture i karakteristika trenutnog portfolija, posebnosti iskazane kroz kreditni rizik i poređenje sa prethodnim periodima, kako bi se stekla jasna slika o trendovima i eventualnom povećanju nivoa kreditnog rizika.

9. *Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)*

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika (Nastavak)

Bitni elementi izveštaja su:

- Struktura portfolija po vrstama plasmana;
- Pregled top izloženosti;
- Kretanje kvaliteta ukupnog portfolija;
- Praćenje parametara rizika prema strukturi portfolija u odnosu na interno postavljene limite;
- Struktura portfolija po internoj klasifikaciji;
- Promene na rezervisanjima obračunatim po internoj metodologiji;
- Pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja;
- Restrukturirani portfolio;
- Praćenje postavljenih limita koncentracije; i
- Ostale analize i izveštaji koji ukazuju na promene u kretanju kreditnog rizika i pogoršanje kvaliteta portfolija.

Detaljni pregledi i analize u vezi sa izloženošću Banke kreditnom riziku prikazani su u Napomeni 6.1. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospele i buduće obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. ProCredit Bank upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- Depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- Depozite sa tržišta novca;
- Kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- Subordinirane kredite;
- Akcijski kapital; i
- Državne hartije od vrednosti.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima. Banka upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Banka u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Banka izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom. Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

Rizik likvidnosti (Nastavak)

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na tekućem računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod Banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Likvidna potraživanja drugog reda čine ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti. Obaveze Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Banka je tokom 2021. i 2020. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog minimuma. Takođe, Banka je na 31. decembra 2021. godine i tokom 2020. godine imala uži pokazatelj likvidnosti iznad propisanog minimuma. Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2021. godine iznosio je 2,35, a uži pokazatelj likvidnosti iznosio je 2,10.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo u narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niže od 100%. Na dan 31. decembra 2021. godine, pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) je iznosio 171%.

Izloženost Banke riziku likvidnosti detaljno je prikazana u Napomeni 6.3. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

Rizik kamatnih stopa

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih redovno usklađuje.

Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom uslađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Tokom 2021. godine kamatne stope su imale tendenciju pada u odnosu na 31. decembar 2020. godine. Referentna kamatna stopa na dan 31. decembra 2021. godine je iznosila 1%. Šestomesečni EURIBOR je i dalje zadržan na vrlo niskom nivou (31. decembar 2021. godine - 0,583%).

Učešće kamatonosne aktive u ukupnoj aktivi Banke na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 87,0%, dok učešće kamatonosne pasive u ukupnoj pasivi iznosi 70,86%. Izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa detaljno je prikazana u Napomeni 6.2.1. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)

Devizni rizik

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat i/ili kapital Banke.

Banka upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka aktivno upravlja deviznim rizikom usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Pri tome, Banka održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditni indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Učešće deviznog podbilansa (uključujući sredstva i obaveze indeksirane u EUR) iznosi 69,44% aktive, odnosno 68,48% pasive Banke na dan 31. decembra 2021. godine. Pokazatelj deviznog rizika Banke je tokom cele 2021. godine bio usklađen i znatno ispod propisanog maksimuma.

Izloženost Banke deviznom riziku detaljno je prikazana u Napomeni 6.2.2. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

Rizik druge ugovorne strane

Pod rizikom druge ugovorne strane (counterparty risk) podrazumeva se rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

U zavisnosti od izvora izloženosti riziku, rizik druge ugovorne strane i rizik izdavaoca može dodatno da se podeli na sledeće vrste rizika:

- rizik glavnice (*Default risk*);
- migracioni rizik;
- rizik koncentracije; i
- rizik derivata.

Banka upravlja rizikom druge ugovorne strane kroz definisani set limita u skladu sa politikama Banke i lokalnom regulativom i vrši stalno praćenje izloženosti u skladu sa definisanim limitima.

Adekvatnost kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom Banke se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije;
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora; i
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Banke trebalo bi da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja banke, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj poslovnih mogućnosti Banke.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**Adekvatnost kapitala (Nastavak)**

Takođe, Banka je u obavezi da pokazatelje kapitalne adekvatnosti održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala; i
- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Pored definisanih minimalnih pokazatelja kapitalne adekvatnosti od strane Narodne banke Srbije, Banka je unutar gore pomenutih pokazatelja u svoje redovno poslovanje implementirala značajne bafere iznad regulatorno propisanih, u okviru apetita rizika definisanih Strategijom Banke za upravljanje rizicima.

Kapital se sastoji iz:

- Osnovnog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala. Banka nema dodatni osnovni kapital te se njen osnovni kapital u potpunosti sastoji od osnovnog akcijskog kapitala; i
- Dopunskog kapitala koji se sastoji od subordiniranih obaveza.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije, odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala u slučaju Banke su nematerijalna ulaganja, dok u slučaju dopunskog kapitala, Banka nema odbitnih stavki prema zahtevima gore spomenute odluke.

Odluka o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, tržišnim rizicima i operativnim rizikom, kao i kapitalnog zahteva za kreditni rizik, tržišni i operativni rizik.

Adekvatnost kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. godine je iznosila:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala - 15,46%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala - 15,46%; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala - 16,53%.

Operativni rizici

Politika upravljanja operativnim rizikom Banke je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom ProCredit Holdinga i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Banka svoje poslovanje zasniva na kulturi transparentnosti i svesnosti o postojanju rizika. U okviru Banke organizuju se dvogodišnji treninzi za operativne rizike i sprečavanje prevara u cilju održavanja visokog nivoa svesti zaposlenih.

Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Banke omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Banku. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Banke.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU

9. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (Nastavak)**Operativni rizici (Nastavak)**

Pored ovoga, o svim bitnim događajima operativnog rizika obaveštava se i nadležno odeljenje u Banci. Tokom 2021. godine detektovano je 39 događaja operativnog rizika u ukupnom iznosu od EUR 901.446,79 (bruto iznos).

Jednom godišnje Banka sprovodi samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Banke. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Banke, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku. Godišnja samoprocena se sprovodi zasebno za operativne rizike i prevenciju sprečavanja prevara. Pored toga, Banka od 2013. godine radi i scenario analize ekstremnih rizika.

Banka posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda (aktivnosti) kojim su obuhvaćeni novi proizvodi, usluge, poslovni procesi, finansijski instrumenti, IT sistemi i organizaciona struktura. Pod definiciju „novog proizvoda/aktivnosti“ spadaju i značajno izmenjeni materijalni proizvodi (aktivnosti).

Rukovodstvo odobrava uvođenje novih proizvoda (aktivnosti) pri čemu se obaveštavaju i relevantna odeljenja / službe Banke koje takođe učestvuju u procesu i analizi rizika.

U slučaju da Banka donese odluku da neku aktivnost koju obavlja poveri trećem licu, pre donošenja same odluke procenjuje se da li dobavljač ima finansijski, tehnički i kadrovski kapacitet da obavlja aktivnost koju Banka planira da mu poveri i analizira kakva je izlazna strategija moguća u slučaju problema u realizaciji ugovora kako bi se zaštitila.

O *outsourcing* aktivnostima Banka obaveštava Narodnu banku Srbije i ProCredit Holding u skladu sa lokalnom regulativom, politikama Banke, politikama ProCredit Holdinga i internim procedurama.

Ciljevi i politike upravljanja značajnim finansijskim rizicima i kapitalom Banke detaljno su obelodanjeni su u Napomeni 6. uz finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

10. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu.

U Beogradu, 8. marta 2022. godine

Ivan Smiljković Digitally signed by Ivan
Smiljković
100102484-1910 100102484-1910981740025
981740025 Date: 2022.03.08 15:08:31
+01'00'

Ivan Smiljković
Član izvršnog odbora

Igor Anić Digitally signed by
Igor Anić 200005709
200005709 Date: 2022.03.08
15:10:21 +01'00'

Igor Anić
Predsednik izvršnog odbora

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

